

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 292. SZÁM.

HARMONCADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1918. december 13.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

MEGKEZDTEK A MUNKÁT A Bányászok

KÉSZ TERVVEL LÉPNÉK ELŐRE A REPUBLIKÁNUSOK

Hat hónapon keresztül készítik elő a republikánusok az új pártprogramot. Junius nyolcadikán lesz a konvenció.

A pártprogram előkészítésére külön bizottságot küldtek ki.

WASHINGTON, dec. 11. — A republikánusok, miután végleg elhatározták, hogy legközelebbi konvenciójukat Chicagóban tartják meg, most azon dolgoznak, hogy végleges pártprogramjukat elkészítsék.

A program elkészítésére külön bizottságot küldtek ki. Azal az utóissal, hogy a munkájával hat hónap alatt okvetlenül készüljön el.

A tegnapi zárt ülésen a republikánus vezetők elhatározták, hogy nem hamarkodják el a dolgukat és a lehető legóvatosabban eljárást tanúsítják majd abban az irányban, hogy a jelöljüket kiszemeljék.

A zárt ülésen annyit már tudtak, hogy a női szavazatokra a párt erősen számít. Különösen ezen az ülésen is nagyon sok nő vett részt, többnyire a párt női osztályának tagjai.

Több név van e pillanatban forgalomban. A keletiek sokat emlegetik Leonard Wood tábornokot, akit inkább tartanak politikusként, mint hadvezérnek.

A nyugatiak főleg a sam franciscóiak, leginkább Hiram Johnsonnak a nevét emlegetik, mint olyan emberét, aki karakterben leginkább hasonlít Roosevelt-hez.

A new englandi államok képviselőinek nevében Gillett, a szenátor alelnöke szövegezt Calvin L. Coolidge, massachusettsi kormányzó érdekeit.

Nem kevés azoknak a szenátoroknak a száma, akik Harding, ohioi szenátorban látják a következő elnököt.

MÉRT SZALL LE A PÉNZ ÉRTEKE? NEW YORK, dec. 11. — Franciaország nagy mértékben adósa az Egyesült Államoknak azokból az árúkból kifolyólag, amelyeket Franciaország az országban vásárolt a háború alatt.

Franciaország ipari szerszámainak, gazdasági gépeinek nagyrésze tönkrement a háború alatt. Ha Franciaország el nem határozza magát a megfizetett munkára, képtelen lesz arra, hogy ilyen körülmények között az adósságát visszafizesse. Addig pedig nem kezdhet dolgozni, amíg új szerszámait, új gépei nincsenek. Ehhez az szükséges, hogy új hitelt nyissonak számára, amin ezeket beszerezze.

Ugyanez áll Olaszországra és Angliára nézve is. Már most, az európai kormányok még a jövő tennékre is vettek már fel pénzt. Olyan nagy mértékben, hogy a papírpénz már majdnem értéktelen.

Ez az oka annak, hogy az amerikai kereskedők csak nagy huzavona árán hajlandóak elfogadni a francia márkát, vagy akár az angol fontot is.

Mi az eredmény? Ez a külkereskedelmek kezd pangsani, részben meg is állt már. Ha a külkereskedelmek teljesen megszűnik, Európa sose lesz képes arra, hogy az adósságát visszafizesse.

SZENZÁCIÓS CIKKSOROZAT

közlését kezdjük meg a Szabadság hólnapi számában. — A cikksorozat címe:

"A magyar bolshevizmusról"

és írja a magyar irodalmi és tudományos világ egyik legnagyobb büszkesége, az európai tekintélyű

Alexander Bernát

budapesti egyetemi tanár, aki esztendőnk hosszú során keresztül irodalomtörténetre oktatta a magyar egyetemi hallgatókat ezreit.

Alexander Bernát,

akinek "Alfa" jelszerű cikkei mindenkor szenzációt jelentettek a budapesti sajtóban, egyenesen és közvetlenül a "Szabadság" részére írta cikksorozatát és nagyszerű, lebilincselően érdekesítő írása a "Szabadság" hasábjain kerül nemcsak az amerikai magyarság, hanem a magyarországi közvélemény elé is.

EGYRE KEVESEBB AMERIKÁBAN IS A STRÁJKJOK SZÁMA

Wilson munkügyi miniszter kijelenti, hogy az Egyesült Államokban is már egyre kevesebb lesz a strájkjok száma.

A jó eredmény a termelési fölöslegnek tulajdonítható.

WASHINGTON, dec. 11. — Wilson munkügyi miniszter kijelentése szerint az Egyesült Államok területén egyre kevesebb számmal fordulnak elő strájkok és kizárások.

"Az általános munkás nyugtalanság egy esztendővel ezelőtt kezdődött Amerikában, mondta Wilson, mikor a fegyverszüneti szerződést megkötötték. Azóta azonban, különösen az utóbbi időben nagyon javult a helyzet, ami valószínűleg annak a következménye, hogy általában az ipari helyzet ma jobb az országban, mint egy esztendővel ezelőtt volt és talán azért, mert a termelés ma már fölüllegel dolgozik.

A hozám beérkezett jelentések alapján azt remélem, hogy egy héten, vagy tíz napon belül sokkal több ember veszi fel a szerződést, mint az utóbbi hónapokban bármikor.

Azt is erősen remélem, hogy a munkába visszatérő szénbányászok majd segítenek a mostani kellemetlen helyzetben.

A munkügyi miniszteriumot ma már sokkal kevesebben keresik fel, hogy intézzen el strájkokat és kizárásokat, mint a nyár folyamán. Ilyen eset júniusban, harminchat volt a miniszteriumban, júliusban 43 és augusztusban 53. Szeptemberben már csak negyvenegy volt az esetek száma, októberben harminchat és novemberben már csak tizenhét volt az esetek száma".

LEGÉTT SZINHAZ.

WASHINGTON, dec. 12. — A Pennsylvania Avenuen az éjszaka legett a történelmi nevezetességű Kernan-féle Lyceum színház, amely a postaiügyi miniszterium palotájával szemben van.

ITÁLIA, ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG ÚJ SZÖVETKEZÉSE

Azt hiszik, hogy Anglia és Franciaország tovább haladnak a maguk útján és egyáltalán nem számítanak Amerika segítségére.

Új szövetség készül Olaszország, Anglia és Franciaország között.

LONDON, dec. 11. — Clemenceau francia miniszterelnök megrögzött ide abból a célból, hogy tanácskozzék Lloyd George angol miniszterelnökkel "azokról a kérdésekről, amelyek e pillanatban a legfontosabbak".

Szólovia olasz külügyminiszter is az angol fővárosban tartózik s politikai körökben biztosra veszik, hogy a két államó a tanácskozásba csakhamar őt is bevonja majd.

Dacára annak, hogy egy új hármasszövetség tervét hivatalosan tagadják, diplomáciai és politikai körökben maekasen tartja magát a hír, hogy Olaszország, Franciaország és Nagy Britannia lesz ennek az új hármasszövetségnek a tagja.

Clemenceau reggel tíz órakor érkezett meg a Victoria pályaudvaron és az egybegyűlék, azj os óvacioval fogadták, mikor a Perrona lépett.

Beavatottak szerint a két államó tanácskozása a következő pontokra vonatkozik majd: Nagy Britannia és Franciaország gazdasági helyzete. Törökország jövője. Az orosz helyzet. Az adriai kérdés, az ellentét Jugoszlávia és Olaszország között, a fiumei kérdés.

UJRA BETHMANN-HOLLWEG

A volt német kancellár állítólag arra törekszik, hogy Hohenzollern Vilmost újra trónra juttassa.

GENF, dec. 11. — Ide érkezett hír szerint Dr. Theobald von Bethmann-Hollweg, a volt német kancellár most Davosban tartózkodik. Svájci diplomáciai körökben meg vannak arról győződve, hogy Bethmann-Hollweg áll annak a mozgalomnak az élén, amely titokban azon munkálkodik, hogy a Hohenzollerneket és a Habsburgokat újra trónra juttassa. A mozgalomban sok, előkelő német és osztrák menekült vesz részt.

BERLIN, dec. 11. — A Freiheit című szocialista lap szerint Németországban társaság alakult, amelynek a célja, a sajtó oldalról sokan estek el, még többien súlyosan megsebesültek. Villák bevonultak a várba, a mely egy kis város körül épült. A civil lakosság közül is sokat felkötött a rablóbanda, az előkelő polgárok közül pedig többit magukkal vittek, mint tuszokat.

Az ütközet két álló napig tartott. A támadók a hír szerint bosszút akartak állni Carranzaékon Felipe Angeles haláláért, akit nemrégiben kivégeztek Chihuahuaiban.

A VOLT CSÁSZÁR KARÁCSONYA.

Nagy beváráslások tettek az Egyesült Államokban a németek volt uralkodója.

PÁRIS, dec. 11. — Vilmos, a németek volt uralkodója, ugy-látszik erősen készül a karácsonyi szent ünnepekre. Hágából ide érkezett jelentés szerint négy beváráslások eszközöltették megbízottja által az Egyesült Államokban családja tagjainak és családja barátainak számára. A háború előtt Hohenzollern Vilmos rendszeren Londonban vásároltatott, a háború alatt pedig Bécsben, teukintettel arra, hogy a berlini bizlelek portokái nem feleltek meg az izlésének.

VÉGE A REPULÉSNEK.

LONDON, dec. 11. — Ross Smith aviaticus kapitány, aki elsőnek vállalkozott arra, hogy Londonból Ausztráliába repüljön, ezt a tervet, fényes eredményvel, végre hajtottá, mondják az ide beérkezett jelentések.

Fegyverszünetet kötöttek a puhaszén-bányák munkásai

BIZIK AZ ELNÖK SZAVÁBAN LEWIS

A United Mine Workers elnöke kijelentette: teljesen megbizik Wilson elnök szavában és ezért szünteti be a strájkot.

INDIANAPOLIS, dec. 10. — Wilson elnök ajánlatának elfogadása alkalmával a United Mine Workers Unio, illetve annak nevében Lewis elnök a következő nyilatkozatot adta ki:

A United Mine Workers képviselői elhatározták, hogy az elnök ajánlatát a bányászoknak elfogadják a szénstrájk elintézésére. Azért tették ezt, mert olyan meghatározott, lényeges és gyakorlati módot tartalmaz, amelynek alapján remélhető az, hogy a munkabéremelésre és a munkaviszonyok javítására vonatkozó jogos igények megfelelő kielégítést nyerhetnek.

A United Mine Workers teljesen megbizik az Egyesült Államok elnökében és tiszteletben tartja annak akaratát és nézetét.

Az elnök ajánlata minden eddigi ajánlattól különbözik abban, hogy az elintézés módja és annak részletei tekintetében semmi kétséget sem hagy maga után.

Dr. Garfield által előterjesztett ajánlat mi remény sem biztosított a bányászoknak azonnali, hogy megkapják a 14 százalékos béremelést. Az elnök terve azonban megállapítja, hogy ez a béremelés csak ideiglenes, hogy az általa kinevezendő döntőbíró teljes jogkörrel fogja elintézhetni a további kérdéseket egy munkabéremelés és munkaviszonyok, mint a bányatulajdonosok haszna és a szén ára tekintetében.

E mellett arról is intézkedik, hogy ez a bizottság teljes jogkörrel intézze el az egyes körületek belső függő kérdéseit is, amelyek közül valamennyi igen fontos a bányamunkások szempontjából.

A bizottság a jelentését hatvan nap alatt teszi meg, ha csak valami elháríthatatlan körülmény ebben meg nem akadályozza és a hajó lesz a bizottságnak az a határidő is megállapítani, amelyen a meghatározandó változások életbe lépnek.

Az elnök terve megállapítja azt is, hogy a munkálatok újrafelvételénél az eredeti status az irányadó, vagyis a 14 százalékos béremelést kivéve az összes munkások ugyanolyan alapon lépnek vissza a munkába, amilyen alapon 1919 október 31-én dolgoztak.

Ezt a statut sem a bányászoknak, sem a tulajdonosoknak megfogyniuk nem szabad és senkit sem szabad a strájk miatt hátrányban részesíteni.

Ezek voltak azok a tényezők, amelyek az elnök ajánlatát elfogadhatóvá tették a United Mine Workers képviselői előtt. Mi elfogadjuk az elnök szavát és bizunk abban, hogy egyenesen gondolkodó emberekből fogja a bizottságot összehívítani, akik minden tekintetben el fogják ismerni a bányászok követeléseinek jogosságát. E mellett az is bizonyos, hogy a nagykö-

Mint ma kitűnt, az amerikai külügyminiszterium a mexikói kormányt a tampicói olajvidékre néve kiadott és az amerikai érdekekkel ellentétes rendelkezést, azzal a záradékkal együtt, amely a nemzeti jogok kiadását tartalmazza.

ROMANIA ALÁIRTA A BÉKESZERZŐDÉST.

PÁRIS, dec. 11. Coanda tábornok volt román miniszterelnök, mint Románia hivatalos meghatalmazottja tegnap aláírta az osztrák és a bolgár békelelettel három rendbeli jegyzéket is intézett Carranza elnöknek, amely a nemzeti jogok kiadását tartalmazza.

A bányász-strájk fejleményei a lefolyás sorrendjében.

SEPTEMBER 23. — A United Mine Workers uniónak clevelandi konvenciója elfogadta a bérbizottságnak ajánlatát a hatvan százalékos béremelésnek, a hat óra munkanapnak és az ötnapos munkahétnék követelése dolgában.

OKTÓBER 11. — A bányatulajdonosok és a bányászok együttes konferenciája nem tudott megegyezésre jutni.

OKTÓBER 15. — John L. Lewis, a unio elnöke, kibocsátotta a strájkrendeletet, azzal, hogy az október 31-én lép érvénybe.

OKTÓBER 25. — Wilson elnök nyilatkozatot ad ki, amelyben a strájkrendelet visszavonását követeli, kijelentvén, hogy az nemcsak hogy nem igazolható, hanem törvénytelen is.

OKTÓBER 31. — Anderson bíró az indianapolisi szövetségi bíróságon ideiglenes rendelkezést hozott ki, megtilta a vezetőknek azt, hogy a strájkot elcségyítsék.

NOVEMBER 1. — Negyyszázharminc bányász strájkba lép.

NOVEMBER 8. — Anderson bíró a szövetségi bíróságon ideiglenes bírói parancsot bocsát ki, meghagyva azt, hogy a strájkot szüntessék be.

NOVEMBER 11. — A bányász-unio végrehajtó bizottsága beleegyezik abba, hogy visszavonja a strájkrendeletet.

NOVEMBER 14. — Wilson miniszter meghívására a bányászok és bányatulajdonosok együttes konferenciára jönnek össze Washingtonba.

NOVEMBER 21. — Wilson munkügyi miniszter 31 százalékos béremelést ajánl fel, amelyet a bányászok elfogadnak és a bányatulajdonosok visszautasítanak.

NOVEMBER 27. — Dr. Garfield fűtőanyag-biztos 14 százalékos béremelést engedélyez a szén árának a közönséggel szemben való felemelése nélkül. A bányászok nyomban visszautasítják az ajánlatot.

DECEMBER 1. — Dr. Garfield rendelet bocsát ki, amelyben a szén használatát a szükséges mértékben korlátozza.

DECEMBER 3. — Nyolcvannegy bányász vezető ellen tesznek feljelentést a bírói rendelkezés miatt.

DECEMBER 6. — Wilson elnök megteszi az ajánlatát Lewis unió elnök és Green titár előtt.

DECEMBER 9. — A United Mine Workers képviselői elfogadják az ajánlatot és meghagyják a bányászoknak, hogy azonnal menjenek vissza a munkába.

HIVATALOS IRÁS A SZERVEZETEKHEZ

A konferencia azonnal tudatta az összes fiókokat a strájk beszüntetéséről és az országos bizottság határozatáról.

INDIANAPOLIS, dec. 10. — A szénstrájk ma véget ért, a mennyiben a bányászunio általános bizottsága az összes szövetekkel egyetlen egynek ellenében elfogadta Wilson elnöknek egyeztető ajánlatát, amely szerint a bányászok 14 százalékos béremelés mellett megkezdik újból a munkát, míg véglegesen a bányatulajdonosokkal szemben fennálló ellentéteket egy, az elnök által kinevezendő döntőbírósság fogja eldönteni.

A tisztviselők még az új foyamati sürgősségi utasították a négyezer fiók tagjait arról, hogy azonnal kezdjék meg a munkát. A végleges utasításokat holnap reggel fogják szétküldeni.

A bányatulajdonosok kijelentései szerint a munka pénteken már megkezdődik és hétfőre már megindulhat mindenféle szállítás. Az összes érdekeltek nagyon meg voltak elégedve az eredménnyel és mind azt a reményüket fejezték ki, hogy az elnök által kinevezendő döntőbírósságnak sikerüljön fog véglegesen rendezni az összes ellentéteket.

HEVES VOLT A VITA.

A kedvező eredményt hosszú ideig tartott igen heves vita előzte meg, amelynek során a bizottságnak radikális tagjai erős támadásokkal intéztek a bányatulajdonosok és az egyeztetésben érdekelt ellen, ugyanarra, hogy egy darabig úgy látszott, mintha elbukna az elnök javaslata. A konzervatív elem azonban, Lewisnek és Greennek a vezetés alatt ma reggelre már a helyzet ura lett és mire szavazásra került a dolog, az ellenék már teljesen le volt törve.

A konzervatívok azonban egy engedményt mégis tettek a radikálisoknak. Arra kötelezték magukat ugyanis, hogy hamarsan újabb konvenciót fognak összehívni, amelynek megválasztott fognak adni az eljárásuk okairól. A radikálisok ugyanis azt vitatták, hogy a konvenció által elrendelt strájkot ilyen módon csakis konvenció szüntetheti meg.

A TISZTVISELŐK TAVIRATA.

A konferencia bezárása után a következő táviratot küldték szét a unio helyi fiókjainak:

"A United Mine Workers összes kerületi képviselőinek konferenciája ma elhatározta, hogy elfogadja a Wilson elnök által nyújtott ajánlatot, amely azonnali 14 százalékos béremelést ajánl az összes bányamunkákban és egyben azt, hogy bizottságot fog kinevezni, amely határozni fog a további bérké-

(Folytatás a 3-ik oldalon)

ok, fiuk figyeljétek! INGYEN! ... BERTY ART CO. DEPT. 800 Wells Str. Chicago, Ill.

TALÁLMÁNY ... NATIONAL SALES CO. 123, Station D. Box 90 New York, N. Y.

TALÁLOK! ... VICTOR BLDG. A. WASHINGTON, D. C. m. h. c.

KA ALKALOM ... L. Fazekas 1445 FIRST AVE. NEW YORK CITY.

L. Herbert ... WEST JEFFERSON AVE. DETROIT, MICH.

EREK ... in áron -

& SONS Pittsburgh, Pa. üléssel. ta ezen a helyen.

AZ ÁRU-ÜZSORA UTJA A TERMELŐTŐL A FOGYASZTÓIG

Hogyan drágítja a lánckereskedelem a fogyasztási cikkeket.

(A Pesti Napló 1919. október 30-iki számából.)

A budapesti piacokon, ezt ma meg kell állapítani, liszt kivéve, elegendő élelmiszeik van forgalomban. Zsír, — amire két hónap előtt még csak gondolni sem mertünk, mert 350—400 koronába is került egy kilogramm, — valamint szalonna ma elegendő készlet van. Burgonyából — amelyre jegyünkkel egyetemben órák hosszág kellett várakozni, gyakran hiába, — ma hegyek ornyosulnak és hus is rengeteg van, nemcsak a mészárszékekben és henteseknél, hanem a nyílt piacokon is. Mégis, az áralakulás hihetetlen mérvet öltött, napról-napra valóságos felmetesem ugranak az árak és minél több áru kerül eladásra, annál magasabbra szórólják az árakat. A kormány ügyosztály tetetlenül áll szemben ezzel a tünettel, hiábavaló itt minden ármaximálás, a lánckereskedők hada mindenféle esalfantasággal kijátssza az ellenőrző hatóságokat és az árakat mégis csak felhajtja. Erekly Károly közlekedési miniszter utasítására, Temple Rezső államtitkár megbízta a közlekedési miniszterium rendszeti osztályának két emberét, Császár Károly detektívfontókat és Papp József helyettes detektívfontókat, nézzenek csak végig a budapesti piacokon és igyekezzenek megállapítani, hogy mi a közvetlen oka az árak folytonos emelkedésének. Mi is, Temple államtitkár is, a detektívek is már útjuk megkezdése előtt tisztában voltak az al, hogy csak a lánckereskedők az okozói az árak emelkedésének, mégis igen érdekes, a hogyan a két detektív az ár emelkedést nyomom kísérite.

Termelőnél	Fogyasztóhoz	Juttatva
Paprika	12.—	40.—
Tök	1.30—1.40	1.80—2.20
Vaj	90.—	130.—150.—
Mák	2.—	28.—32.—
Vajbáb	8.—	15.—20.—
Káposzta	—80	1.60—2.40
Szemes bab	4.—6.—	8.—
Nyers szalonna	80.—	100.—
Füstölt szalonna	90.—	110.—
Dió	20.—	26.—
Turo	34.—	32.—36.—
Szálka	4.—5.—	12.—
Fokhagyma	4.—	8.—
Sárgarepa	2.—	3.50
Petrezselyem	2.—	4.—
Alma	3.—	8.—12.—
Kalarábé	1.50	3.—
Betek	1.90	2.80
Kövec liba	24.—	65.—85.—

Igen érdekes a detektíveknek az a megállapítása, hogy míg a vidéken huszonnégy koronájával bármilyen mennyiségben lehet kapni a kövec liba kilóját, mégis, amíg a termelők Budapestre felhozzák — itt már a pályaudvarokon a kiskereskedők megrohanják, — hatvanöt koronájára szökik fel csupán azért, mert az árusok egymásra rálicitálnak. A burgonya 1 koronáról háromra, a cékla egy-huszról 2.50-re, a birsalma pedig 2 koronáról 18 koronára emelkedik, amíg a fogyasztókhoz jut. Hivatalosan Budapest jelenleg lisztinség van, mégis nagyban folyik az üzletkezés ezzel az elsődrendű élelmiszeikkel. A budapesti árusok lejárnak a vidéki malomokba, különösen Nagykatá és Jászberény vidékére, ott 8 koronájával vásárolják a nullás lisztet, de Budapestre 18—23 koronájával adják el. A kenyérlisztet 3 koronájával veszik és Budapestre 8 koronáért adják el. Ezek az árak is, ugy a termelőknél, mint a fogyasztó közönség részére az árusítóknál és kereskedőknél állandóan változnak, mert külön tekintetbe jön a cikkek minősége, az állóság vagy frissesége, a szállítási költség és végül a kereslet. Az egymásos árú ára a termelőnél is és a fogyasztóknál árba becsajto kereskedőnél is bizonyos eltérésekkel állandóan ingadozik. Ilyen állandó áringadozást idéz elő a fehér pénz és kék pénz közötti diszparitás.

Megállapításuk szerint, az élelmiszerek részben a termelők, részben a batyuzók, részben pedig a nagykereskedők révén kerülnek piacra. De maguk a termelők is, amikor piacra hozzák áruikat, elsősorban a napi árak iránt érdeklődnek és készleteiket csak néhány fillérrel olecsóbban becsajtoják forgalomba. Az utóbbi időben különösen a batyuzók száma tetemesen megnövekedett, ezek a vidéken összevásárolt élelmiszereket, — főként vajot, tojást és zsírt — ugyanolyan áron adják, mint a kofák, különben is a batyuzók nagyrészt a kofák sorából kerülnek ki. Az élelmiszerek, a termelők és fogyasztók közötti különbség az alábbi három kézen mennek keresztül. A tojást például a pályaudvaroknál és vámomnál a kereskedők összevásárolják, úgy, hogy a piacokon tojást közvetlenül a termelőknél már nem is lehet kapni, teljesen rá vagyunk tehát szorulva a közvetítő kereskedőkre. A termelőtől a tojás ára 2.60—2.80, a kofáknál már 4 korona, az üzleti kereskedőknél 4.50—5.— korona. A hagyma majdnem kizáróan Makóron kerül Budapestre. Makón a termelőnél kilója hetven fillér, az ottani bevásárló kilónként 50 fillér provizótiót kap, mégis a nagykereskedő Budapestre nagyobb tételekben 4.50 fillérért adja el, a kiskereskedők és a kofa a fogyasztóknak már átlag hat koronával. Ime néhány másik példa:

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

Honfitárs!
Ha pénzt akar küldeni az ó-hazába. Ha az ó-hazába akar utazni, Erdélybe, Cseho-erületekre, mielőtt a bizalommal hozzátérőleg. **ZEREEZZUK.**
BANKÁR
New York City Sixth Str.
ER R. JÓZSEF
ar osztály vezetője.

TILTOTT MŰTÉNEK ESETT ÁLDÓZATUL

Egy sebészprofesszor véleménye Maud Tabor lawtoni tanítónő halálának okáról.

LAWTON, dec. 11. — Maud Tabor tanítónő halálának okát ma már kétségtelenül megállapították. Dr. A. S. Warthin, a Michigani Egyetem sebésztanára megvizsgálta a tizenegy nappal elzölt ládába zárva megtalált halott nő szerveit s kimutatta, hogy tiltott műtét következtében beállott vérzés okozta a halált.
Dr. Warthin a vizsgálata eredményéről szóló jelentését tegnap terjesztette a halottkémi esküdtszék elé.

A sebésztanár véleményét megerősíti Joseph C. Virgo volt south bendi (Ind.) temetésrendező vallomása is. Virgo beismerete, hogy 1915-ben feleségül vette LaGrange, Ind.-ban a nyughatatóban lévő tanítónőt. A házasságuk nem lett volna gyűlöletes, de Maud Tabor semmi áron sem akart világra hozni gyermeket. Virgo azt állítja, hogy ellenzte a tiltott műtétet s figyelmeztette nejét a műtét veszedelmére. Virgo tagadja, hogy tudomása lett volna Maud Tabor halálának bekövetkezéséről annak idején, csupán később hallotta az anyósától, hogy Maud Tabor meghalt a Nyugaton.

A vizsgálatot vezető tisztviselőnek tényleg fogadják el Dr. Warthin megállapítását s most azt igyekeznek megtudni, hogy ki hajtotta végre az operációt. A tanítónő anyját és a bátyját gyilkosságai ezekután nem vádolhatja az ügyesség.
Hogy emelnek-e vádat a Californiában letartóztatott anya és fia ellen, arról nem volt hajlandó nyilatkozni az ügyész.

MEGZAVART HANGVERSENY

ITHACA, dec. 11. — A Cornell Egyetem zeneti osztályának rendezésében hangverseny tartott az egyetemi auditoriumban Fritz Kreisler, a világhírű osztrák hegedűművész, aki tudvalevően mint kapitány küzdött az osztrák és magyar hadsergekben a szövetségesek ellen s még a háború folyamán, sebességszerű felgyógyulva, sikerült neki eljutni Amerikába.
A művész hangversenykörútja indult, de a népek az a része, amely nem tudja megérteni, hogy a zene nemzetközi. Kreislerben az osztrák katona-tisztelet látja s mindenütt igyekszik megakadályozni, hogy hangversenyt tartson. Nem egy városban a polgármester egyszerűen betiltotta a hangversenyt, hogy a fenyegető zavargásnak elejét vegye.
A Cornell Egyetem és az a közönség, amely a hangversenyeket látogatni szokta, nem törődött a Kreisler ellenes indulattal. A hangverseny előkészítése s a díszes közönség jelenlétében meg is kezdődött. Hangverseny Közben azonban az American Legion tagjai és barátai elvették az egyetem auditoriumába vezető villanyáramot. Majd megrohanták az egyetemet, hogy Kreisler ki-kerüljön. A rendőrségnek azonban sikerült szétverni a tüntetőket.
Kreisler az elsőtűtűt teremben is folytatta a hangversenyt s a hallgatóság falrengést tapasztal, hurrázással fojtotta el a tömegnek kívülől behangzó "Hun! Hun!" és egyéb kiáltásokat.

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

Százezer Korona = **975** *dollár*

KORONAUTALVÁNYT
állít ki Kiss Emil bankár mind azok részére, akik a mai szerföltő alacsony árfolyam mellett magyar koronát akarnak a magyar részére biztosítani.

A 100.000 koronás BANKUTALVÁNYT
hazautazása esetén a magyar Póstatakarékpénztár vagy az Ön által választott bármely budapesti bank teljes összegében kezéhez kifizeti. Ha nem utazik mostanában haza, ezt a 100,000 koronát bármikor később bármely célra használhatja.

1000 korona \$9.90
10000 korona \$98.50
50000 korona \$488.75
100000 korona \$975.00

A ki koronautalványt akar, küldje a dollárakat ide:
KISS EMIL
BANKÁR
133 SECOND AVENUE,
NEW YORK, N. Y.

AKI HISZ MAGYARORSZÁGBAN
és abban, hogy a magyar faj szivóssága, a magyar nép akaratereje és a magyar föld termelési képessége meg fognak küzdeni a mai válságos helyzettel, annak hinni kell abban is, hogy a korona nem fog teljesen értéktelenné válni.
A viszonyok Magyarországon állandóan javulnak, a magyar békeköveteket Párisba hívták, a postaforgalom Magyarországon helyreállt, a korona árfolyama a new yorki pénzpiacra némileg megszilárdult, a kockázat tehát nem túl nagy.

A ROMÁNOK ÁLLITOLAG ÁTKELTEK A DUNÁN

Az egyik bukaresti hír szerint új miniszterium alakul, melynek Vajda Sándor lesz az elnöke.
Az egyik kopenhágai híradás szerint Kolozsvárról oda egy távirat érkezett, amely arról számol be, hogy a románok a napokban átkeltek az Aldunán és elfoglalták azt a területet, amelyet 1918-ban, a bukaresti nemzetközi szerződésben nekik ígérték a szövetségesek. (Ez a terület, amelyről a jelentés megemlékezik, csakis a a bánáti vidék lehet, amelyet a békeszerződés a szerbeknek juttatott.)
Mint Bukarestből jelentik, ott most ismét új kormányt alakítanak a nemrég Vóitoinu tábornok idegenlété alatt megalakult ideiglenes kormány helyére. A kormány elnöke Vajda Vojvoda Sándor volt magyar országgyűlési képviselő lesz, aki a békekülföldi képviselő volt és aki a külügyi tárcát is vezényli. Rajta kívül benne lesz a kormányban Viad Aurél is, aki szintén magyar országgyűlési képviselő volt és aki a pénzügyi tárcát kapja, valamint Avarescu tábornok, a demokráta pártnak egyik vezéralakja.

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

KÉT LEVÉL, AMELY VÁDOL

A Dansey-fücska elrablását bejelentő levél minden valószínűség szerint Mrs. Jones kezírása.
HAMMONTON, N. J., dec. 11. — A Dansey-fücska meggyilkolása ügyében folyó vizsgálát a gyilkosság vádját, amelyet White virágkerész és gazdasszonya ellen emelt, két levele alapítja. Az egyik levelet Mrs. Dansey kapta a fücska eltűnése után. A levélről J. P. azt tudatja benne, hogy Billy Danseyt nem ölték meg, hanem elrabolták (védelemből "Bunny" White, a virágkerész kisfia helyett s elvitték a vállahova Nyugatra. A másik levél az, amelyben Mrs. Jones, White gazdasszonya részvételt fejezte ki Mrs. Danseynek gyermeke eltűnése fölött.
Az ügyészség által alkalmazott irászakértők szerint a két levelet egy és ugyanaz a kéz írta.

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

Bizik az elnök szavában Lewis

Washington, dec. 10. — Mip a Fehér Házból jelentik, Wilson elnök azonnal ki fogja nevezni a bányászstrájk döntőbírójának a három tagját, a mint Palmer igazságügyminiszter Indianapolisból visszaérkezik. Hír szerint az elnök már ki is választotta a bizottságnak a tagjait.
A kormány tagjai akkor, a mikor megelégedésüket fejezték ki a dolog felett, egyben arra akarják felhívni a közönség figyelmét, hogy dacára a kedvező fordulatnak, a fűtőanyagbiztosítgóra korlátozó intézkedéseket egyelőre feltétlenül fenn kell tartani, annál is inkább, mert jó időbe fog még beletartani, amíg a normális viszonyok a széntermelés és fogyasztás tekintetében helyreállanak.

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

AZ IGAZSÁGÜGYMINISZTER NYILATKOZIK.

Mitchell Palmer igazságügyminiszter, aki szintén Indianapolisba jött, a konferencia bevézása után két nyilatkozatot becsajtozott ki. Az egyik így hangzik:
"A szénstrájk ügy fejeződött be, ahogyan azt a kormány kívánta. Mikor Lewis és Green szombatot meglátogattak, én ismétlem elölköt a kormány álláspontját és azt hangsúlyoztam, hogy ebbe bele kell nyugodni. Végül maguk is belátták ezt és im sikerült rábeszédniök a szervezett tisztviselőit arra, hogy kötelesek eleget tenni a bíróság rendelkezésére és a kormány kívánásának és biztos vagyok abban, hogy az ország bányászai örömmel fognak beletnyugodni a vezetőik határozatába."
"Kötelességemnek tartom nyilvános dicsőretelt illetni Lewisnek, Greennek és társainak hazafias magatartását. Természetes, hogy részemről öszintén örülök a dolog kimenetelének és hiszem, hogy azzal az egész ország meg lesz elégedve."
A második nyilatkozatában ezeket mondotta az igazságügyminiszter:
"A bányászok a ma delutáni ülésen elfogadták az elnök ajánlatát, úgy, ahogyan az megfététt és amint értesülök, azt a bányatulajdonosok képviselői is elfogadták. Most már bizton

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

Biztonság az első.

A Globe Export & Import Co. amely az ilyesforma cégeknek egyik legnagyobbja az Egyesült Államokban, fiókokkal az összes nagy városokban, iróval és raktárral New York városában és képviseltek Európa összes országában, el fogja küldeni az Ön által feladott új, vagy régi ruhákat postá, vagy expressz teheráru utján a világ bármelyik helyére teljes biztonságban és alacsony áron.
Gyűfeleink kényelmére raktáron tartunk mindennemű élelmiszereket direkt az óházába való szállítás céljára, wholesale árk mellett.
Bővebb felvilágosításért jöjjen személyesen vagy írjon magyar nyelven.

Minden olvasónk, ki előfizetésével nincsen hátralékban, Kariácsonyra egész biztosan meg fogja kapni a Szabadság 1920. évi nagy napjátát.

A 70 millió dollár vagyonnal és több mint 100,000 betételval rendelkező

THE STATE BANK
elfogad pénztutalást a legelőbb napi árfolyam mellett, megszerez utlevélt, permissiót, hajjegyzét és minden ügyben pontosan eljár, ha levélben vagy személyesen magyar ügyosztályához fordul. Cím:
378 Grand Str., New York, N. Y.

FRANCIAORSZÁG ELNÖKVÁLASZTÁSRA KÉSZÜL.

Januárban választja meg tíz-öt elnököt a francia köztársaság. Eddig négyen még hivatalosak.

los és biztos jelölt, de a következők neveit emlegetik leggyakrabban: Stephen Pichon, Charles Jannart szenátor, Georges Clemenceau miniszterelnök, René Viviani, Poch tábornagy, Paul Painlevé és Alexander Ribot.

CLEVELANDI HIREK

ELITÉLT "BOMBAGYÁRTÓ."

Lerowart öt esztendőre elküldték a fegyházba. — Wittkovszki most van az esküdtészek előtt.

Powell bíró törvényszéken e héten kezdtek tárgyalni annak a három embernek bűnügyét, akiket bombagyártó anarchistának tettek meg a szenációt hajhászó lapok s azt állították fölük, hogy a központi rendőrállomást fel akarták robbantani. Theodore Lerowar, Matejka István és Wittkovszki Frigyes voltak a vádlottak. Ezek közül elsőnek Lerowart, amely esküdtészek elé, amely bűnösnek is találta abban, hogy robbantószeret rejtgetett, engedőve a bíró elküldte 5 esztendőre a columbusi fegyházba.

Most tárgyalják Wittkovszki ügyét, majd Matejka kerül sorra.

Mindegyikük ellen az a vád, hogy jogtalanul tartottak robbanó anyagot a birtokukban.

FELMENTETT VADLOTT.

Theodore Geroff szabad. — Az esküdték nem találták bűnösnek Mrs. Anna Skalandi meggyilkolásában.

Még a nyáron történt, hogy Lakewoodon, a Rocky river partján állított koponyával holtan találták Mrs. Anna Skalandit, aki a 2938 Woodland avenuen lakott. Az áldozottat a gyilkos elrabolt vagy 1000 dollárt, amit a szerencsétlen asszony aznap vett ki a bankból.

A gyilkosság elkövetésével az áldozat egyik ismerőst, Theodore Geroff bolgár fiatalembert gyanúsították, el is fogták és elsőfokú gyilkosság vádjára alá helyezték. Az a tény vallott ellene, hogy tüsszőjében találtak vagy 700 dollárt. Azt hitték, hogy ez a pénz a meggyilkolt asszonnyal került hozzá.

A tárgyalás során kiderült, hogy a pénz évek óta koporgatta össze Geroff. A szennyes bankkártyák száma is bizonyította ezt. A bankban vadonatúj bankkártyákat adtak annak idején Mrs. Skalandinak. A tanúk szerint szorgalmas tisztviselő ember Geroff.

Az esküdték nem bűnösnek nyilvánították Geroffot, mire a bíró szabadlábra helyezette.

A CSÁSZÁR KATONÁI.

Palásthy Sándor szintársulata vasárnaphoz egy hétre mutatja be Földes Imrénének ezt a híres színművét.

December 21-én, a jövő vasárnaphoz egy hétre, amikor ismét Clevelandban lesz Palásthy Sándor szintársulata, a Prospect színházban Földes Imre nagyszerű színművét. A császár katonáit lesz módunkban meghallgatni, végignézni. A darab, amely a világháborúval letűnt osztrák-magyar armádia átkos szellemét, a magyar városok polgársága és a helyőrségek tisztikara közt fennállott állandó gyűlölködést fejezi ki izgalmas történet keretében, elcsébejtja az előadásra mindazokat, akik katonák voltak, mindazokat, akik ismerték a közös hadsereget.

Ebben a darabban Palásthy Sándor kabinetalkatást nyújt Schmeller loyag gazdasági ezredes szerepében. Nagyszerű szerep jut Torday Erzsinek, aki az egyetlen női szereplő a darabban, továbbá Hegedűs Lajosnak, Darvas Károlynak, Szalay Gyulának, Zsadányi Aladárnak, Horváth Lajosnak, Pataki Bélának is.

Az előadásra már most felhívjuk a színházlátogató magyarok figyelmét. A jegyeket tanácsos megvásárolni, mert többet akarják látni az előadást, amennyit a Prospect színház be tud fogadni.

December 21-én, a jövő vasárnaphoz egy hétre, amikor ismét Clevelandban lesz Palásthy Sándor szintársulata, a Prospect színházban Földes Imre nagyszerű színművét. A császár katonáit lesz módunkban meghallgatni, végignézni. A darab, amely a világháborúval letűnt osztrák-magyar armádia átkos szellemét, a magyar városok polgársága és a helyőrségek tisztikara közt fennállott állandó gyűlölködést fejezi ki izgalmas történet keretében, elcsébejtja az előadásra mindazokat, akik katonák voltak, mindazokat, akik ismerték a közös hadsereget.

Ebben a darabban Palásthy Sándor kabinetalkatást nyújt Schmeller loyag gazdasági ezredes szerepében. Nagyszerű szerep jut Torday Erzsinek, aki az egyetlen női szereplő a darabban, továbbá Hegedűs Lajosnak, Darvas Károlynak, Szalay Gyulának, Zsadányi Aladárnak, Horváth Lajosnak, Pataki Bélának is.

Az előadásra már most felhívjuk a színházlátogató magyarok figyelmét. A jegyeket tanácsos megvásárolni, mert többet akarják látni az előadást, amennyit a Prospect színház be tud fogadni.

MA VAN AZ ATHLÉTÁK BÁLJA.

Nagy az érdeklődés az Elite Bál iránt. — A Chamber of Industry fényes termében lesz a mulatság.

A Clevelandi Magyar Athléta Klub ma este tartja meg szokásos évi Elite Bálját a Chamber of Industry Franklin avenuen nagytermében. A zártkörű mulatságra meghívták a város magyarságának legjobbjait, a Klub minden barátját. Késztelen, hogy megtegyék a tényleg a fiatalokkal és a sportbarát magyarokkal általában.

A zenét Pokol union zenekara szolgáltatja. A rendezőség gondoskodni fog arról, hogy mindenki jól mulasson. A bál este 8 órakor kezdődik.

UJ VILLAMOS VONAL.

A Cuyahoga völgyön fog keresztülmenni a W. 3rd streetől a Broadwayig.

Sanders városi villamos vasúti biztos kijelentette, hogy hamarosan megkezdik a munkát annak az új villamosvonalnak megépítése végett, amely a Cuyahoga völgyében a W. 3rd streetől a Broadwayig fog szaladni.

A városi tanács már elfogadta a vonal megépítése végett kötött szerződést.

Hozzávetőleges becslés szerint a vonal megépítése 250.000 dollárba fog kerülni. A két és fél mérföld hosszú úton a villamos három hídon fog keresztül menni.

Az új villamos vonalra főképen azért van szükség, mert nem kevesebb mint 8.000 munkás lakik a környéken.

A BANDITA-BECSÜLET.

Andrew Kebort tagadja, hogy az öccsének része lett volna Ernest Grey willoughbyi üzletember agyonlövésében.

Most tárgyalják a painesville-i törvényszéken Patrick Kebort 19 éves clevelandi suhane bűnügyét, aki bátyjával, a már elítélt Andrew Keborttal együtt egész sereg rablást követett el Cleveland környékén s akkor került kézre, amikor a willoughbyi sheriff több fegyverrel üldözésére indult. Ez alkalommal tudvalevően rejtkezőhelyekből lölették a sheriff mellett kocsin ülő Ernest Grey fiatal bérkocsis vállalat-tulajdonost.

A tárgyaláson a védelem visszahozta a fegyházból Andrew Kebortot, aki tiltakozott az ellen, hogy öccsének bűnösnek vallotta magát. Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

Andrew Kebort azt állítja, hogy öccsénél nem is volt revolver s így a gyilkosságban nem lehet bűnös.

A FŐKAPITÁNY A RENDŐRSÉG SZERVEZÉSÉRŐL ÉS TISZA GYLKOSAINAK NYOMOZÁSÁRÓL.

(Az Est 1919 október 29-iki számából.)

Felkerestük dr. Matyasoszy Lászlót, az államrendőrség főkapitányát és felvilágosítást kérünk tőle az államrendőrség jelenlegi helyzetéről és Tisza István gyilkosainak nyomozása ügyéről. A főkapitány tudósítónknak a következőket mondotta el: — Az államrendőrség szervezetének kiépítése jelenleg körülbelül áll. Létszámunk eddig valamivel több mint 3000 ember, ez teljesen megbízható, elsőrendű anyag. A legénység egy része természetesen még nincs kiképezve; ezt a hiányt azonban teljes erővel igyekszünk pótolni, November 1-én nyitunk meg egy tanfolyamot az újonc legénység továbbképzésére, a mi sokaknál, sajnos, még előképzés számba megy. A létszám további növelésére egyelőre nem gondolhatunk. Ennek oka legelőszörban az, hogy nem rendelkezünk a szükséges felszereléssel és anyaggal. Nincs ruhánk, nincs bakancsunk, ezért állnak a rendőrök oly tarka uniformisokban a poszton. Hiányt szenvedünk sok más anyagban is, így például ninesnek ágyaink, pokrocsaink, szalmaszékáink és még ezer más kisebb-nagyobb holminak, a mire a legénység ellátásánál feltétlenül szükség van. A jelen gazdasági helyzetben természetesen azt sem tudhatjuk, hogy ezeket a bajkon mikor fogunk tudni segíteni.

— Tisza István gyilkosainak a nyomozásáról egyes lapok igen sokat írtak, pozitív adatok és értesülések nélkül. Megszólaltatták dr. Szentkirályi Bélát volt főkapitányhelyettest is, aki hosszabb nyilatkozatban igyekszik kibujni azt őt terhelő felelősség alól. Ezek a dolgok természetesen csak arra való, hogy zavarossá tegyék azt, a mi különben egészen világos: azt, hogy Szentkirályi soha egyetlen komoly lépést sem tették Tisza István gyilkosainak a kinyomozására. Ezt tették különben akkoriban nem csupán a rendőrség, hanem az összes többi forradalmi hatóságok is. Így emlékszem, hogy a gyilkosság napján találkoztam Ferry Oszkár altábornaggyal és szemrehányást tettem neki a Tisza őrzetére kirendelt csendőrök viselkedése miatt. Mert akárhogyan történt is a dolog, annyi bizonyos, hogy a csendőrök is hibásak voltak. Ferry altábornagy tiltakozott a vád ellen és kijelentette, hogy ő a hibás csendőrök ellen már meg-

BEREND TANÁR GYLKOSAI.

(A Pesti Hirlap 1919 október 23-iki számából.)

Az államügyészség befejezte a nyomozást abban a gyilkossági ügyben, amelynek szerencsétlen áldozata dr. Berend Miklós egyetemi tanár volt. Ez év június 24-én, amidőn az ellenforradalom kitört, a professzor az Eski-úton levő lakása ablakából észrevette, hogy a Dunán monitorok haladnak nemzeti színelőadásra. Berend kíváncsiságából lesietett a lakásából a dunapart. Ekkorra már a jelző ágyulóvéseket is leadták, mire Berend örmérsége kezdett kiáltani: "Hála Istennek, felszabadult végre Magyarország!" Majd előkapta a kezétől késő éjszakáján, amikor felszállt a terroristák és beledobták a Dunába. Előzetesen azonban kifosztották a hálat, elvették tőle 20.475 korona készpénzt, aranyóráját, aranyórálnakát, ezüst fogantus botját, revolverét és lezuhatt a sárga cipőjét is. Az államügyészség nyomozati adatai szerint a rablógylkoság tettesei Löbl Mór ruhafestő-ségéd volt, a Korvin-féle terrorospat tagja, Steiger János soffőr, továbbá a szökésben levő Rosen Antal asztalos, Weisz József huszongy éves kerekdedség, Alexandrovskij Leó hajómunkás, továbbá Schön Béla huszonkétéves hivatalnok. Beigazolást nyert, hogy Cserny parancsolta meg Schön Bélának, hogy löjjön rá Berend doktorra. Ennek az ügynek lesz még egy érdekes vádlottja, még pedig Hevesi Gyula népbiztos felesége, Rothbarth Irma huszonhárom éves orvostanhallgató, aki a bolshevikus idején a hadügyi népbiztoságnál állott alkalmazásban, majd utóbb az Országházban Korvin mellett működött.

A JAPÁNOK FOGLYA.

Yi Pang herceget, az utolsó koreai császárt fiait elfogták a japánok, amikor urban volt Shanghai felé, hogy esatlakozzék ahhoz a zideiglenes kormányhoz, mely Koreát fel akarja szabadítani japán fenhatóság alól.

FÖLDET KAPNAK A KANADAI VETERÁNOK.

Ottawából jelentik, hogy a háborúból visszatért kanadai katonák 2.000.000 akernyi földet művelnek jelenleg. Összesen 38.351 katonára folyamodott állami földért és ugyanakkor 13.962 volt katonának 48.120.000 dollárba kölcsönözött állami, mely összeget földveltelek, felszerelésre és javításokra fordították.

AMERIKAI-MAGYAR VISSZATÉRÉSE A SZÜLŐHAZÁJÁBÓL

Rudolph M. Haan, a new yorki St. Regis szálloda tulajdonosa érdekes nyilatkozatban számolt be.

A Chicago Tribune cikke. Óriási a szükség az amerikai magyarság támogatására.

Farmer Murphy, a Chicago Tribune munkatársa, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, a következőket írja lapjának december 6-iki számában:

BÉCS, nov. 16. — Rudolph M. Haan, a New York-i St. Regis szálloda tulajdonosa, több hétig időzött Budapesten és most utazik vissza New Yorkba, hogy az Amerikában élő magyarok elé hű képet tárjon a magyarországi állapotokról. Rudolph Haan az Egyesült Államokban élő magyarokat arra kéri majd fel, hogy segítsenek Magyarországon, járuljanak hozzá, hogy a bolshevik uralom és a román megszállás nyomán szenvedett óriási károkat kiheverhesse a magyar nép.

Mr. Haan éber figyelemmel kísérte azt a jótékonyági munkát, amit az éhező gyermekek megmentése érdekében az amerikai jótékonyági bizottság kezdett meg. Haan kijelentése szerint, az amerikai jótékonyági munkálkodása Budapesten, Gardner Richardson kapitány vezetésével, kiténő eredményt nyel jár. A munka megkezdése nem volt valami könnyű feladat, mert a románok elszállították az országból az összes akarták lóni, majd azonban utasították Talpalt, hogy vörösrökkel kísérje őket Beregszászra. Talpas elindult, de utközben azt a hír kapta, hogy a románok a vörösöket kergetik maguk előtt. Erre visszament, de akkor már a csendőrlaktnyát a vörösök ostromolták. Harc keletkezett, amelynél egy Kormendi nevű csendőrt és egy másik csendőrt agyonlőttek, há-

rom csendőrt és Papp József folyambiztos pedig magukkal hurcolták Sátoraljuhelyre. Ő csak később értesült arról, hogy Papp folyambiztos Sátoraljuhelyen felakasztották, mert a községből elmenekült, és állandóan szökésben volt, amíg Budapestre nem érkezett, ahol a menekültek iródiájában jelentkezett. Itt egyidejűleg sejtlyt kapott, majd pedig a párttitkárság agitációs előbbok Hajmáskérre küldte s mikor onnan visszatért, a 17. vöröszred politikai megbízottja lett. Bár tagadja, hogy a csendőrök meggyilkolásában részt vett volna, letartóztatott s vele együtt Knall Ede forradalmi törvényszaki elnököt, Morvai Ede forradalmi törvényszaki bírót és Sipos vörös századparancsnokot is, akik a folyambiztos halálra ítéletét kimondatták és az ítéletet végrehajtották.

Mr. Haan személyesen tárgyalt Friedrich, egykori miniszterelnökkel, aki elmondotta neki, hogy a románok legelőször azt az ajánlatot tették, hogy azonnal kivonulnak az országból, ha 7000 millió korona hadiadisort kapnak. A szövetségesek egyszerre megtiltották Magyarországnak a követelés teljesítését és a vég az lett, hogy a románok által okozott kár és az elrabolt holmik összege meghaladja a 24.000 millió koronát.

OHIO ÉS A POSTATAKARÉK.

Mint Washingtonból jelentik, Burleson postaiügyi miniszter átadta a kongresszusnak a posta takaréki igazgatónak az évi jelentését, amely szerint a postai takarékbetétek tekintetében Ohio állam negyedik helyen áll, míg Cleveland városa nyolcadik helyen áll a városok sorában.

A jelentés szerint a betétek, dacára a drágaságnak és az ipari nyugtalanságnak, egyre szaporodnak.

Válassza ki karácsonyi ajándékát most, a legkisebb lefizetés mellett a West Side egyedüli magyar áruházaiban!

PODOR FREEMAN BROS., 2701 és 3401 LORAIN AVENUE, CLEVELAND, O. 291-99

TELI TOJÁS Conkeys POULTRY TONIC. Baromfi és tojás sokat ér az idek, így ha engedje tyúkjaik lustálkodni TYUKJAINK EZ KELL! Ebből a szerből adjon tyúkjaiknak mert használnak által több tojást hoz fog jutni. Ez a szer tisztítja a vért, feltránszítja és egészségesebb nyújt, mikénti tétele is kap tojást. Ha nem covone bors, az az egy jó szer. Conkey Kólika Orvossgát tegye visbe, a tyúk maga elintézi a tojást. Vegye kereskedési. G. E. CONKEY CO. 6229 Broadway, Cleveland, Ohio.

TAKARITSON IDŐT ÉS PÉNZT.

Gondolkozott-e már azon, hogy mennyit pénst és időt tudna megtakarítani avval, ha otthon borotválkozik? Általában borotválásra 20 dollárt költ évente, 100 dollárt öt év alatt. Mi azt ajánljuk, hogy vegye meg ezen borotvát, melyet itt láthat. A borotva, mely ezen képen látható, nagyon finom acébból van készítve, majdnem minden borbély használja országosra. Ezen borotva rendszer ára 11 dollár, de mi csak rövid ideig, csak \$6.00-ért adjuk 10 éves jóállással és ráadásul még 5 hasznos tárgyat adunk ingyen hozzá: borotvaszappant, hajvágyó-gépet, szőrtűt és borotválógépet. Gondolja csak meg, mindezt a hat tárgy csak \$6.00. Mi biztosítjuk, hogy teljesen meg lesz elégedve minden tekintetben, vagy mi a pénzét visszafizetjük. Küldjön csak egy dollárt a rendelésel és a többit, ha az Árut kézhöz veszi. — Ne készen, hanem azonnal vázja ki ezen hirdetés tüzében hozzá egy dollárt és küldje:

NOVELTY SALES CO. 147 FOURTH AVE., DEPT. SH., NEW YORK, N. Y.

A CSEKEI VÉRENGZÉS.

(A Pesti Hirlap 1919 október 23-iki számából.)

A Fehérvári-uti hadigondozó- és detektívek elfogták Talpás Ferenc 26 éves asztalossegédet, akit azval vádolnak, hogy a szatmáregyei Cseke községben a csendőrök kivégzésében részt vett. Április huszadikán egy ismeretlen népbiztosal negyven vörösről érkezett a közsébe Beregszászról. Talpás ke resték és megparancsolták neki, hogy vezesse őket a csendőrlaktnyába. Közben elfogtak két csendőrt, állítólag Szilágyi és Mihály nevéket s ezeket agyon akarták lóni, majd azonban utasították Talpalt, hogy vörösrökkel kísérje őket Beregszászra. Talpas elindult, de utközben azt a hír kapta, hogy a románok a vörösöket kergetik maguk előtt. Erre visszament, de akkor már a csendőrlaktnyát a vörösök ostromolták. Harc keletkezett, amelynél egy Kormendi nevű csendőrt és egy másik csendőrt agyonlőttek, há-

Magyar Bányászok!

Most vettem új üzlethelyet Megnyitl már az éterem Magyar bányászati kizslozálni Becsülettel szeretem Ágyaim is készen állnak Hőféhére kimosra, Ki felkerek, meg nem bánja Mert jótáit rakhat hasába Gáspár Bálint Magyar Restaurantha NORTON, VA. A Depothoz közel. A ki erre jár, keresse fel. 292 98

CHICAGOI MAGYAR ORVOS Dr. Löwinger Ernő magyar orvos és sebész, az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 1838 GRAND AVE. Chicago, Ill. — Rendel. d. e. 10-től 11-ig. D. u. 6-tól 8-ig. Vasárnap d. e. 10-től 12-ig. Telefon: Seely 2904.

CORNIGEN COMBINATION FÁJDALOM NÉLKÜL ELTAVOLITJA TYUKSZÉNET. A tyúkszemmel és fájdalom nélkül eltávolítja a tyúkszemét. Ez az egyedüli szer, amely teljesen eltávolítja rövid idő alatt úgy, hogy többé vissza nem nő. Kapható minden nagy boltban és angol patikában.

PERZSELT DISZNÓK

Tisztán, bél nélkül, 20—22 cent fontja. Elve 15—22 cent fontja. Minden sulyban, házhoz szállítva. — Kijöhet a farma és egyedül perzselheti. Legjobb leveshus, fontja 20—23 cent. Disznó sódar, fontja 26 cent. Pork Line, fontja 36 cent. Perzselte szalonna, májas és véres hurka, kolbász, házilag készült disznósajt nagyban áron. RITTER & CO. 3103 LORAIN AVE., CLEVELAND, O. 288, 292

HONFITÁRSÁK!

Ha jól és olcsón akarnak érszerhez jutni, keressék fel, vagy írjanak a Cleveland, O. magyar negyednek legnépszerűbb magyar ékszerüzletében. Nagy takarékos van hazai fülbevalókban, karika és kőves gyűrűkben, továbbá mindenféle óráncokban. — Üzletünk 15 éves múltja biztosítja a jó és rendszer kizslozálni. Haaz és amerikai ékszerek és ékszereket jótállás mellett javítok. KLEIN JEWELRY CO. 8932 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen barmjukban a legmegbízhatóbb gyógyszereket szerzhetik be a KEPEKS GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 25th St., Cleveland, O.

TISZTUJITÓKÖZGYÜLÉS A Clevelandi Magyar Önkézőkör dec. 14-én, vasárnap d. u. fél 3 órakor évi tisztújító közgyűlést tart, amelyre a tagokat ezúton is meghívja az Elnökség. 291-93

Az előadásra már most felhívjuk a színházlátogató magyarok figyelmét. A jegyeket tanácsos megvásárolni, mert többet akarják látni az előadást, amennyit a Prospect színház be tud fogadni.

ELLIS IS

Miként... Mayer szövege... Berkmann... Weinberger... tal benyújtó eljárás iránt... idejüleg meg... kérelmet is... "hail" meg... lyeztessenek... akasztotta... rendelet... tőkig, vagy... után négy... gedjen az... a legfelsőbb... teni. Hogy... ügyvédek... tal kiállítás... szükségé... is adták nek... határozott... a legfelsőbb... elé, — ugy... te, teljesen... tethető.

Az ellens... hatóság... esetben, ha... is elutasít... Berkmann... tott kérvény... és velük egy... don visszat... chistát is, k... alatt deport...

A habes... lása alatt... Goldmann... jét. Goldmann... harokt egy... sága mellett... hogy évekkel... je, egyesült... midőn egy... dette, hogy... megdönthető... szerint, a G... tal rgen... Kersner, es... hában halt... Kersner egy... eltűnt Bohe... név alatt... Különb... hogy Goldm... lesze... Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert a tör... mondják, hogy...

Weinberger... reményel... és ügyfele... ügyet a lefe... viheti, ugy... évig is elhuz... rosszabb es... fél évig, mi... jézt nyer... meg nem... is megkárd... leinek deport... Egyesült Álla... tottak egy... Orszoszágra... Valószínű... és ügyfele... fogja érn... általános az... chistáktól meg... A deportá... cskul nemzetk... ra, mert

ÉS PÉNZT.

CO. NEW YORK, N. Y.

NGZÉS.

23-iki számából.) ... Papp József ...

ICAGOI MAGYAR ORVOS

Swinger Ernő magyar orvos ...

ORNIGEN

COMBINATION ... DALOM NÉLKÜL ...

ISZNÓK

án, bél nélkül, ... 22 cent fontja.

ISZNÓK

án, bél nélkül, ... 22 cent fontja.

CO. CLEVELAND, O.

K!

rnak ékecsé, fel, land, O. legpé-

CO. CLEVELAND, O.

ELLIS ISLANDI HIREK.

Miként az előrelátható volt. Mayer szövetségi bíró elutasította a Goldmann Emma és Berkman Sándor érdekében, Weinberger Harry ügyvéd által benyújtott habeas corpus eljárás iránti kérvényt.

Amerika visszavonul.

Washingtonból értesítették a japán kormányt, hogy az Egyesült Államok többet nem nyújt hadisegítségét Kolesáknak.

Miniszterek távozása.

Lansing, Lane és Wilson hír szerint készen vannak a lemondásra.

WASHINGTON, dec. 11.

Itt állandóan tartják magukat azok a hírek, amelyek szerint a kabinetnek három tagja, egy miniszter távozik.

Ministry of Education

Washingtonból értesítették a japán kormányt, hogy az Egyesült Államok többet nem nyújt hadisegítségét Kolesáknak.

A legszebb ajándék

AMIVEL KEDVESKEDHETIK EGY LEÁNYNAK VAGY ROKONÁNAK, A Róth Liliom Krém

MEGSZÖKÖTT RABOK.

A warrensillei dologházából elmenekült négy fogoly. — Fegyveres farmerek és dologházi őrök keressik őket, de eredménytelenül.

ADOMÁNYOK

VÁLYI GÁBOR RÉSZÉRE Eddig a gyűjtésünk eredménye 337 dollár 90 cent.

Vihar a Reichstagban.

BERLIN, dec. 11. — Henry Hugenburg, nemzeti párti képviselő ma reggel nagy vihart támasztott a német parlamentben, mikor Erzséber pénzügyminiszterrel kijelentette, hogy állandóan rosszban tőri a fejét és tulajdonképpen nem más, mint áruló.

Az élelmiszerpiac.

(A Pesti Hírlap 1919. október 23-iki számából.) A mai napon számos pékmeszter a kenyérek kilóját 1 koronára 60 fillérről 2 koronára 20 fillérré emelte föl, azonkívül a kenyérsütés árát is kilogrammonként 30 fillérről 80 fillérré változtatta meg.

A háború elmúlt

Akarja-e látni a nagy átkötéseket, a melyek letörték Francia, Orosz, Olasz, Törökország, Lengyelország, Szerbia, Magyarország és Törökország között? Akarja-e látni, hogy a repülőgépek hogyan harcoltak a levegőben? Akarja-e látni a szubmarinók küzdelmét a víz alatt? Mindent láthatja otthon a lakásában, nagyon kis költség mellett. Most kapunk egy nagy kéldemény új háborús képet "Stereoscopy" gépek részére. Ha ezen a "Stereoscopy" gépen keresztül nézi a képeket, hát azt láthatja, hogy mit szán a harcmezőn. A Stereoscopy olyan, mint itt látható ... \$1.00

A legszebb ajándék

AMIVEL KEDVESKEDHETIK EGY LEÁNYNAK VAGY ROKONÁNAK, A Róth Liliom Krém

MEGSZÖKÖTT RABOK.

A warrensillei dologházából elmenekült négy fogoly. — Fegyveres farmerek és dologházi őrök keressik őket, de eredménytelenül.

ADOMÁNYOK

VÁLYI GÁBOR RÉSZÉRE Eddig a gyűjtésünk eredménye 337 dollár 90 cent.

Vihar a Reichstagban.

BERLIN, dec. 11. — Henry Hugenburg, nemzeti párti képviselő ma reggel nagy vihart támasztott a német parlamentben, mikor Erzséber pénzügyminiszterrel kijelentette, hogy állandóan rosszban tőri a fejét és tulajdonképpen nem más, mint áruló.

Az élelmiszerpiac.

(A Pesti Hírlap 1919. október 23-iki számából.) A mai napon számos pékmeszter a kenyérek kilóját 1 koronára 60 fillérről 2 koronára 20 fillérré emelte föl, azonkívül a kenyérsütés árát is kilogrammonként 30 fillérről 80 fillérré változtatta meg.

A háború elmúlt

Akarja-e látni a nagy átkötéseket, a melyek letörték Francia, Orosz, Olasz, Törökország, Lengyelország, Szerbia, Magyarország és Törökország között? Akarja-e látni, hogy a repülőgépek hogyan harcoltak a levegőben? Akarja-e látni a szubmarinók küzdelmét a víz alatt? Mindent láthatja otthon a lakásában, nagyon kis költség mellett. Most kapunk egy nagy kéldemény új háborús képet "Stereoscopy" gépek részére. Ha ezen a "Stereoscopy" gépen keresztül nézi a képeket, hát azt láthatja, hogy mit szán a harcmezőn. A Stereoscopy olyan, mint itt látható ... \$1.00

Dr. Király L. Albert MAGYAR ORVOS ÉS SEBÉSZ IRODA ORÁK: Reggel 9.30-11, délután 3-5, este 6.30-7.30.

MEGSZÖKÖTT RABOK. A warrensillei dologházából elmenekült négy fogoly. — Fegyveres farmerek és dologházi őrök keressik őket, de eredménytelenül.

ADOMÁNYOK VÁLYI GÁBOR RÉSZÉRE Eddig a gyűjtésünk eredménye 337 dollár 90 cent.

Vihar a Reichstagban. BERLIN, dec. 11. — Henry Hugenburg, nemzeti párti képviselő ma reggel nagy vihart támasztott a német parlamentben, mikor Erzséber pénzügyminiszterrel kijelentette, hogy állandóan rosszban tőri a fejét és tulajdonképpen nem más, mint áruló.

Az élelmiszerpiac. (A Pesti Hírlap 1919. október 23-iki számából.) A mai napon számos pékmeszter a kenyérek kilóját 1 koronára 60 fillérről 2 koronára 20 fillérré emelte föl, azonkívül a kenyérsütés árát is kilogrammonként 30 fillérről 80 fillérré változtatta meg.

A háború elmúlt Akarja-e látni a nagy átkötéseket, a melyek letörték Francia, Orosz, Olasz, Törökország, Lengyelország, Szerbia, Magyarország és Törökország között? Akarja-e látni, hogy a repülőgépek hogyan harcoltak a levegőben? Akarja-e látni a szubmarinók küzdelmét a víz alatt? Mindent láthatja otthon a lakásában, nagyon kis költség mellett. Most kapunk egy nagy kéldemény új háborús képet "Stereoscopy" gépek részére. Ha ezen a "Stereoscopy" gépen keresztül nézi a képeket, hát azt láthatja, hogy mit szán a harcmezőn. A Stereoscopy olyan, mint itt látható ... \$1.00

Eddigi gyűjtésünk összege ... \$337.90 Vályi Gábor már megkapta utazási engedélyt a nemskóra utra kel egyik földje kísértében. Aki még nem küldte be a részére szánt adományt, küldje be minél előbb, hogy megválthassa hajójegyéért a legyen pénze az utközben szükséges kiadások fedezésére. Minden adományt nyugtázni fogunk.

Mindazonk, kik a West 50-75-ik utcák között, a Lorain Ave. közelében laknak és a Szabadság nem tudják kapni, szíveskedjenek eljönni West sietli Irodánkban ledol.

Rendelje meg ezeket a hirdett vagy bármely más Columbia lemezeket a Pittsburgh Phonograph Companytól. 1131 PENN AVE., PITTSBURGH, PA. Ne küldjön pénzt előre. Fikessen a lemezekért, amidőn megkapja azokat. Irjon ingyenes árjegyzékért. Ha bármilyen gyártmányu fonografja eltorik, küldje a motort parcel post vagy express utján nekünk. Megjavítjuk és méltányos áron visszaküldjük.

Zonia Allata di Villafranca profnő, akit Olaszország egyik legszebb-asszonyának tartanak.

A mai napon számos pékmeszter a kenyérek kilóját 1 koronára 60 fillérről 2 koronára 20 fillérré emelte föl, azonkívül a kenyérsütés árát is kilogrammonként 30 fillérről 80 fillérré változtatta meg.

Akarja-e látni a nagy átkötéseket, a melyek letörték Francia, Orosz, Olasz, Törökország, Lengyelország, Szerbia, Magyarország és Törökország között? Akarja-e látni, hogy a repülőgépek hogyan harcoltak a levegőben? Akarja-e látni a szubmarinók küzdelmét a víz alatt? Mindent láthatja otthon a lakásában, nagyon kis költség mellett. Most kapunk egy nagy kéldemény új háborús képet "Stereoscopy" gépek részére. Ha ezen a "Stereoscopy" gépen keresztül nézi a képeket, hát azt láthatja, hogy mit szán a harcmezőn. A Stereoscopy olyan, mint itt látható ... \$1.00

Eddigi gyűjtésünk összege ... \$337.90 Vályi Gábor már megkapta utazási engedélyt a nemskóra utra kel egyik földje kísértében. Aki még nem küldte be a részére szánt adományt, küldje be minél előbb, hogy megválthassa hajójegyéért a legyen pénze az utközben szükséges kiadások fedezésére. Minden adományt nyugtázni fogunk.

Mindazonk, kik a West 50-75-ik utcák között, a Lorain Ave. közelében laknak és a Szabadság nem tudják kapni, szíveskedjenek eljönni West sietli Irodánkban ledol.

Columbia MAGYAR LEMEZEK

Karácsony közeleg! Válasszon jó zenét!

Mily gyönyörű a karácsony este saját otthonában! A szent énekeket énekeltek. A vacsora befejezve. Mindenki kényelembe helyezkedik, könnyű szívvel és boldogan. Természetesen olyankor mindenki jó zenét kíván, amely az életnek legszebb időtöltése. És minden személynek megvan a saját zenei ízlése. De ha ez az ő: rekord megvan az ön házában, kilegíthet minden zenei igényt; kívánjanak bár táncot, komikus rekordot, népdalt vagy hazafias darabot hallani.

- 10 INCSES 85 CENT. E 3944) Selyemkendő, selyem kötény, se-) Kék nefelejte.) Álom-volt a mi szerelmünk.) Csárdászögyelvény. Hegedűs bariton.) Cigány zenekar. E 4230) A rezervista kómet fog.) Hegedűs és Várady) Kati meg a Pista.) Hegedűs és Várady E 4379) Kit gyászol a fekete madár.) Szasatok, ha meghalok.) Elmehet az már kapom előtt. Enek-) Kék víze van a Balaton tavának.) li Dobos Lajos, tenor, kísérő Ka-) Éneklő Dobos Lajos, tenor, kísé-) possy Károly cigányzenekara.) ri Kapossy Károly cigányzene.

Kérje a nemzetközi hangszere lemezek új árjegyzékét. Minden Columbia üzlet szívesen eljásza Önnek ezen lemezek bármelyikét teljesen díjtalanul. Magyar zene-darabok árjegyzékét is készséggel adja. Kérjen tőle. Ha lemezeket vásárol, kérjen Columbia lemezeket és mondja meg a számot. Vigyázzon, hogy minden lemezén rajt legyen a védjegy. COLUMBIA GRAPHOPHONE CO.

VÁGJA KI A FEN TI HIRDETÉST,

tegyen egy keresztet azon lemezek mellé, melyeket szeretne megvenni, töltsé ki az alábbi szelvényt, írja be a nevéét és címét, és küldje be az egész hirdetést hozzánk, mellékelve egy csekkel, express csekkel, vagy postai pénztalványt a lemezek ára fejében, mi azonnal elküldjük a lemezeket az Ön címére portómentesen.

Név ... Utea és házszám ... Állam ... Város ... Küldje alábbi címre:

WIDENER'S COLUMBIA SHOPS

411 FIFTH AVE., DEPT. F. L. 15. NEW YORK, N. Y.

Legujabb Columbia lemezek és gépek nagy választékban kaphatók

Mészáros József legnagyobb és legmegbízhatóbb magyar Columbia gramofon és lemez-üzletében.

Főüzlet: 8321 Woodland Ave., a Woodland és Buckeye Rd elágazásánál. Fióküzlet: 11611 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

UTLEVELEK. HAJÓJEGYEK.

KÖZELEDIK SZENT KARÁCSONY UNNEPE, SIESEN PÉNZKÜLDEMÉNYÉVEL, hogy felvidthassa otthon nélkülöző családjának Karácsonyát.

A Korona árfolyama olcsó, a pénz biztonságos megkapják. Irjon, vagy jöjjön el személyesen irodánkba, ahol pontos és előzékeny kiszolgálásban fog részesülni.

JOHN NEMETH, JR. BANKER 437 Penn Ave. 231 Girard Ave. Pittsburgh, Pa. Philadelphia, Pa. Pennsylvania állam felügyelete alatt.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A PITTSBURGI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYZHÁZ KÖZSÉGÉBŐL.

Isteniztetések. December hó 14-én reggel 10 órakor vasárnap iskolá...

Egyházközségi közgyűlés.

A múlt vasárnap rendkívüli egyházközségi gyűlést tartott. Ez a gyűlés ungi Kovács István...

A keresztény ifjúsági egyesület gyűlése.

Mult vasárnap tartotta meg a keresztény ifjúsági egyesület rendes havi gyűlését. E gyűlésen nem történt meg...

Most vasárnap este az adventi estélyen is közreműködnek a Körnek a tagjai. Ennek az estélynek a szónoka: Nt. Sebestyén Endre...

Keresztelés.

A múlt vasárnap kereszteltették meg Bene János és Barna Erzsébet leánya Erzsébet névre. Keresztelői voltak Apkó András és neje, Petro Klára.

Halálózás.

Gyenes Sámuel nagybárcái szül. honfitársunk hosszas betegség után a napokban halt meg.

Asszonyoknak, leányoknak nélkülözhetetlen a háznál a legújabb nagy képes árjegyzékem, melyben mindenféle jó házi konyhaszerszámot és hazai fűszert kínálok...

KÉRJE NAGY KÉPES ÁRJEYZÉKEMET, INGYEN KÜLDÖM. Amerika legnagyobb magyar áruház. EMIL NYITRAY

meg a Brucetához közel eső Golden minehoz. A megboldogult ember egyike volt a legszorgalmasabb embereknek...

Karácsonyi istentiszteletek.

1. Tizenegyedikétől kezdődőleg minden este bünbánati istentisztelet, más helyi lelkészek közreműködésével.

2. 21-én reggel pont nyolc órakor urvasoraosztás Canonsburgban.

3. 24-én délután 3 órakor istentisztelet Rankinban.

A LEGMEGGYOZÓBB ÉRV.

Egyes gyógyszerkészítők bármilyen hangzatos dicsőretekkel láthatják el készítményeiket, azonban a legmeggyőzőbb érv mégis a miénk...

Asszonyok!

MOSÁS SZAPPAN ÉS MOSÓDESZKA NÉLKÜL! Tőlünk kaphatja azon Mosóport, amelyre olyan régén várt. Nem kell szappan de még Mosódeszka sem. Mindezek dacára ruhája még az előbbinél is fehérebb és tisztább lesz.

Ez a 7 és csoda mosó por, amely a legjobb a világon, nemcsak ruha mosására, hanem edény, padló mosására is kitűnő. Próbálja meg azonnal, nem veszít semmit, hanem megtudja a valót.

FÜSZERÁRUK az Egyesült Államok bármely részében postán, bérmentve küldök a pénz előleges beklüszése mellett. Mázola, sárga, fontja 25c. Mázola, barna, fontja 25c. Foghagyma fontja 90c. Mák fontja \$1.20. Paprika fontja \$1.00. Erős bors fontja 90c. Lencse fontja 30c. Assalt szilva fontja 40c. Gyöngy-torma fontja 25c. Jó kávé fontja 50c. Majoránna, hurkizsa, fontja \$1.00. Frank kávé doboza 50c. Hurka-töltő darabja 35c. Süsítő gép, 2 kávéfontja 50c. Óceáni fűszereim darabja 50c. GIMY: PAPP GROCERY CO. 651 So. Main Street, Akron, O.

MAJD NEM KÉSZEN VAN MÁR A SZABADSÁG 1920. ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA

A Szabadság szerkesztősege és nyomdai műintézete

elkövetett minden lehetőt, hogy

ez a naptár felülmúljon minden előző naptárt tartalom- és kiállításban egyaránt. Karácsonyi ajándékkul kádjá minden egyes előfizető, aki hátrálékban nincsen és csomagolási és szállítási költség fejében

25 centet beküld

Ha tehát a gyönyörű karácsonyi ajándékot meg akarja kapni, rendezze azonnal előfizetését, ha hátrálékban van és küldjön szállítási és csomagolási költség fejében

25 centet

AZ OHIOI ITALTILALOM

Az új Grabbs-féle törvény megengedi majd az álmaboz és a szőlő bor készítését.

Mihászna, ha a szövetségi törvény tiltani fogja. — mondják a nedvesek. COLUMBUS, december 11. — Grabbs képviselőnek az ohioi italtilalom végrehajtására vonatkozó új törvényjavaslata, amelyet már beterveztettek az állami törvényhozás elé, meg fogja engedni az almbor- és szőlőborok magánhasználatára való készítését, de azért a nedvesek nem örülnek a dolognak, mert ismeretes, hogy a Voistead-féle szövetségi törvény tiltja, hogy bárki is készítsen a saját használatára bort.

A Crabbe javaslat csak sörnek, whiskeynek és más gabonából készült részegítő italnak készítését tiltja meg, vagyis magánhasználatra, annál

AKRON ÉS KÖRNYÉKE. KÖZLI: JUHÁSZ JÓZSEF IRODAVEZETŐ 15 1/2 MCCOY ST. AKRON, O.

Új Butcher és Hentes üzlet Akronban. Ertesítem az akroni magyarságot, hogy a vevőim kényelmére, jó hírnevű grocery üzletemben

MÉSZÁRSZÉKET. allítottam be, a hal a legjobb minőségű friss vágású marha, borjú és disznóhúsok, valamint 6-hazai módra szakember által készített hurka, kolbász, paprikás, szalonna és mindenemű füstölt húsok és felvágottak mérsékelt áron lesznek minden időben kizsálgálva. Kérve a magyarság szives partfogását. PAPP VINCE Grocery és Butcher üzlete 651 SO. MAIN STR. AKRON, OHIO

Tegye megtakarított pénzét a mi ERŐS BANKUNKBA ahol 5% kamatot fog jövedelmezni. The Citizens Savings & Loan Company 96 E. MARKET ST., AKRON, O. A Pósthivataltól nyugatra.

AKRON GARAGE & REPAIR STATION Minden munkáért jóállunk. D. MURGUL, tulajdonos 524 S. High Street, Akron, Ohio. Egyedüli Magyar Garage Akronban.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉGTŐL.

Dacára annak, hogy az Amerikai Magyar Szövetség — a szervező bizottság határozata értelmében — a hazai ügyeségek javára gyűjtést nem indít, hanem csak erkölcsileg támogatja és buzdítja az ez iránt fáradozókat, mégis gyakran küldenek hozzá adományokat a fönti célra. Az ily adományokat, ha kisebb összegről van szó, azonnal átadjuk a Clevelandi Segélybizottságnak; ha nagyobb összegről van szó, azonnal továbbítjuk a Hoover-féle American Relief Administrationhoz; ha pedig az adomány kórházi segélyre van szánva, akkor azt a Nemzetközi Vörös Kereszt Bizottsághoz küldjük Genevéba, Svájcba.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület 5000 dolláros adománya.

A napokban az Amerikai Magyar Református Egyesület N. Tóth Sándor pénztárnok és Kövér Sándor elnök aláírásával küldött hozzáunk egy 5000 (öt ezer) dollárról szóló cheeket avval a kérelemmel, hogy juttassuk azt el a Hoover-féle bizottsághoz a magyarországi éhezó gyermekek táplálására. A kérelemnek azonban eleget tettünk és örömmel nyugtatjuk nyilvánosan a nagy-lelkű adományt, amelyről elmondhatjuk, hogy pártatlan a magyaremben, amennyiben az a Református Egyesület vagyonának egyhated részét teszi ki. Ugyan melyik testület, cég vagy egyén mondhatja el magáról, hogy vagyonának egyhated részét egy összegben az inségesek és nyomultak segélyezésére fordította?

A Református Egyesület már sok más esetben is tanujelét adta áldozatkészségének és tagjai minden gondolkodásának. Ezek óta tagja az Amerikai Magyar Szövetségnek, amely az ő támogatása nélkül aligha élhette volna túl válságos éveit. Száz ezer korona névértékű magyar hadikölcsön vásárlásával támogatta annak idején Magyarország ügyét, s az amerikai Liberty bondokból is vett tizenöt ezer dollár árát. Legújabb adománya melé-16 nemes hagyományaihoz.

A volt Amerikai Magyar Köztársasági Párt adománya.

Gösy István elnök, Gartner Lajos titkár és Belay-Verecs József jegyző, mint a volt Amerikai Magyar Köztársasági Párt tisztviselői, New Yorkból hosszabb levél kíséretében \$69.14-t küldtek be hozzáuk az éhezó gyermekek számára, amely összeget azonnal átadjuk a Clevelandi Segélybizottságnak. Ez összegből \$40.39 a volt Köztársasági Párt pénztári maradványa, míg \$28.75 gyűjtés eredménye, amely gyűjtéshez a következők járultak hozzá:

- \$5.00 Heszlenyi Gyula és Gösy István. \$2.00 Pallermann Károly, Gartner Lajos és Lurz Károly. 1—1 dollárt: Horváth József, Pintér Mária, Domonkó F., Horváth Józsefné, Király István, Zoltán Irén, Preznányi Sándor, Bodnár István, Beer János és Budai Károly. 50—50 centet: Orosz István, Mr. Brems, Schwartz M., N. N. és Mandel J. 25 centet: Lucas János.

A levél érdekes történelmi okmány, amennyiben leírja a néhány név yerkis hazafias munkás ember által 1916-ban megalapított Amerikai Magyar Köztársasági Párt viszontagságos történetét, de hosszúsága miatt itt nem közölhetem.

Egy rab adománya. Dudas József életfogytig való fegyháza irélt rab a marquette-i fegyházból nagy fáradsággal készített szép kézi munkákat küldött hozzáuk, hogy azokat sorsoltassuk ki és a befolyandó összeget fordítsuk az éhezó magyar gyermekek javára. Miúntesetre szép gondolat egy rab részéről, akinek valami nagy bünt kellett volna elkövetnie, hogy egész életére fegyháza irélték. Az érdekes kézi munkákat átadjuk a Clevelandi Segélybizottságnak.

Az első nyugtak Szibériából.

Végre valahára megérkeztek az első nyugtak a Szibériába küldött pénzekről. 1919. november 5-iki kelettel Müller-Holt K.-né, a dán kormány szibériai delegátusa, Vladivostokból nyugtatja első négy hadivostoki bankutalványunk vételét, a melyeket aug. 9., szept. 6-án, 13-án juttattunk volt el a washingtoni dán követéshez. A delegátus egyelőre csak azokról az összegekről (\$747.34) ir. amely általános segélyre voltak szánva. Beesotól két eredeti nyugtat: az egyik Nikolsk (Ussuriskból) való október 18-ról keltetve 45.00 dollárról, amelyet a Lager-Püßrover Komitee, Nikols-Ussurisk, nevében Dr. Acéi Miksa főhadnagy irt alá; a másikat Vladivostokban október 23-án hat hadifogoly írta alá, s az szó szerinti így szól: No. 275. A.

Nyugta.

6. azaz hat dollárról, mely összeget mi alulírott magyar tiszték, kik jelenleg szibériában vagyunk (3 napja nem ettünk) azon pénzről, amelyet a Hungarion American Federation, Cleveland, a magyar hadifoglyok összeségének szánt, a dán követés-től Vladivostokba, a mai napon átvettünk. Vladivostok, 1919. október 23.

- Koenhauser Miklós, kadet, I. R. 67. Schwarz Sámuel, kadet, I. R. 5. Reese Dezső, kadet, I. R. 10. Schmolld József, kdtasp, I. R. 6. Goldman Sándor, kadet, I. R. 60. Geiszl Ödön, zászlós, 5-ik honvéd gy. e.

A fennmaradt \$696.34-t a dán delegátus az omski fogolytáborba küldte, ahol igen nagy volt a szükség.

Remélhetőleg nemcsak a egyéni segélyre küldött összegekről szóló nyugtak is át fognak érkezni. Itt említtük meg, mint követésemelítő példát, hogy a Brownsville (Pa.) Nagybizottság, amelynek Nt. Székely Sándor az elnöke és Kellert Mátyás a titkára, a napokban 200 dollárt küldött hozzáuk a szibériai magyar hadifoglyok általános segélyezésére. Ne felejtjük el, hogy az éhséggel és járványokkal küzdő, testi és lelki szenvedéseket kiálló szibériai hadifoglyoknak sehonnan máshonnan mint Amerikából segélyt küldeni nem lehet.

Cleveland, O. 404 Superior Building, 1919. december 12. AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG Pivány Jenő, titkár.

Világítási felszerelések, Lámpák, Csillárok nagy választékban vannak raktárban. Házakat, Lakásokat felszerelnek villanyvilágításra. Kiváncra könnyű havi részletben törlesztheti a berendezés árát. Munkámért felelősséget vállalok. Jutányos árak. Jó áru. Pontos kiszolgálás. KULAGS GÁSPAR villanyszerelő 109 WEST END AVE., DETROIT, MICH.

ÉRTESETÉS.

Tudomására adjuk Lorain és környéke magyarságának, hogy LORAINBAN, AZ ÚJ MARKETHAZBAN MAGYAR GYÓGYSZERTÁRT nyitottunk, mely a közműért clevelandi SZT. HÁROMSAG Gyógyszertárnak főkézlele. Dus raktárunkban: Diana Sebesorosz, Lilium krém és szappan, Tokaj vassor és a többi jutányos áron szereshetők be. Védjék rendeléseiket azonnal törébbítünk. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Szives támogatást kér: Szent Háromság Magyar Gyógyszertár 701 BROADWAY, LORAIN, OHIO

Minden házbán tartásuk kéznél a BIZONYFŰ MAGYAR-ANGOL ÉS ANGOL-MAGYAR SZÓTÁRT vagyis TOLMACSKÖNYVET. A két kötetet fűrve \$2.25-ért küldi a Szabadság bérmentve. Siessen a rendelkezéssel, mert nem sokáig tart a kedvezményes ár. Küldje a pénzt készpénz, Money Order, alakjában pontos címével erre a címre: Szabadság, Szótár-Osztály, Box 171, Cleveland, O.

ASZALT SZŐLLŐ Zinsandál és Moscato mérsékelt áron. Jöjjön üzletünkbe. A. DeGREGORIO 1222 Penn Avenue, Pittsburgh, Pa.

HAZAI MÓDRA GYÁRTOTT LIPTÓI TURÓ Kapható 5, 11 és fél vagy 24 fontos bódónokban. Küldjön címünkre \$2.10, mire mi azonnal küldünk Önnek egy 5 fontos bódón Liptói Turót mintául.

KAR-PATIAN CHEESE CO. 530 EIGHTH ST., DETROIT, MICH. Ügynököket és helyi képviselőket keresünk.

A NŐK BARÁTJA (PIRULAK ALAKJÁBAN) Hazaújságunk a NŐK BARÁTJÁT, mert az a nők legbiztosabb házi házi-egészségügyi segélye. Hosszú évek óta a nők legbiztosabb segélye. Hosszú évek óta a nők legbiztosabb segélye. Hosszú évek óta a nők legbiztosabb segélye.

PENZKÜLDES teljes felelőség mellett AMERICAN EXPRESS COMPANY UTJÁN. Minden ügyét elintézem. Forduljon hozzám bizalommal. Kézel tiz éve szolgálok az amerikai magyarságot. GARTNER LAJOS megbízható közlegy, pénzügyi és óhazai jogügyi irodája. 401 EAST 90. STREET, NEW YORK, N. Y.

Hajójegyek eladása Európába vagy Európából ide. Pénzküldés Magyarország bármely részébe. — Kamatot fizetünk takarékbetétekre. JACOB GOLDBERGER, Bankár 432 State Street, corner Washington St. Perth Amboy, N. J.

ÖNNEK JÓ KEZELÉS KELL. PROF. DR. MOORES SPECIALISTÁK MINDEN BETEGSÉGBEN A LEGJOBB KEZELÉST GARANTÁLJÁK. Ebben a városban 35 évi praktikus van és olyan kezelési módot adhatnak, amellyel más orvosok mit sem tudnak. Mindennemű idült bajt sikerrel kezelünk. Rózsát, vérfolyást, inkubációt, gonoréiászt, urinkis bajokat, sebeket, tyúgölyöt és bőrbajokat. Azt akarjuk, hogy a szenvedők jöjjenek hozzáuk és tanácsot kérjenek velünk. Ha a baj gyógyítható, mi addig kezeljük, amíg teljesen ki nem gyógyul. Tanács ingyenes. Orvoságrt és kezeléért mérsékelt díjazás. PROF. DR. MOORES OFFICE A POSTAÉPÜLETTEL SZEMBEN. 407 FOURTH AVENUE. Hivatalos órák: reggel 9-től este 6-ig. — Szombaton reggel 9-től este 3-ig. Vasárnap reggel 10-től d. u. 2-ig. PITTSBURGH, Pa.

A nép nagyobb részét mindig boldondithatja, de nem boldondithatja mind a népet — mindenkoron. A magyar pipadohány szivök meg vannak gyözödvé, hogy a "VICTORY" A Legjobb Pipadohány a piacon. — Bizonyítéka ennek ama körülmény, hogy aki ebből egyszer vesz, mindig CSAK EZT KÉRI. Követelje Ön is ezt a dohányt és ne fizessen 21 centnél többet. — Ha nem kaphatja, írjon nekem. H. REYNOL 803 Dickinson Street, Philadelphia, Pa.

Figyelem: Szennvedő nők és férfiak! Dr. F. H. Colhouer Utódja: DR. COOPER 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. Minden betegséget, ujjat és regit — legújabb tudományos módszerekkel kezelünk — minden kényelmetlen és legújabb tudományos módszerekkel kezelünk — minden kényelmetlen és legújabb tudományos módszerekkel kezelünk — minden kényelmetlen és legújabb tudományos módszerekkel kezelünk.

KIS HIR ARSZ. KERESTETÉS MUNKÁT KÉRŐ NYER VAGYI SZÓK SZOBÁK 20K 20 szög... HAZASSÁGI... MUNKÁK... MOD... KER... Kazán, stov... s... Allandó munka... fizetés megf... THE TAPLIN... Akron... Telefonfajon... Bell, Main B... YARD... NAPSZ... MACHIN... felvetétek. J... THE THEODO... Giel Ave... MUNKÁSOK... Northern Blower... St. és Denison... NAGY... Gyáros... kik ingeket, alsó... ruhákat, bőrcipő... bőrcipőket, ká... m... M... M... New York, N. Y... ASZTA... felve... Van munka... Keresse M... EAST 24th... AVH... CLEVEL... MO... SZKVI... COREM... Aluminum... keres... APPEX... 765 E... BÁNYÁS... LADO... egész éven... munka vár... Közvetlen... Coal Co. irodáj... ton, W. Va... annál Box 36... W. Va... A munkák... nyáinkban... lehet legjobb... részeltük... tiszta... tisztáknak fog... és villany... helyben "big... kolák, templom... Mi ismerjük... nyások jó... pen ezért... jök öket. Haza... tehenet és... Ugyintén... más földet is... Mi bármily... szar bány... tunk azonnali... Ha ön nem... bányában akar... nál munkába... ladót vagy... Ha hely... nálunk, ujj... Box car költ... jük. Mc Gr... Coal Co... Box 3... Charleston... MAGYA... aki teljesen... Megfelelő... javítást... Reggel hé... gyakorlott... moson az E... THE FR... P

XXX. ÉVFOLYAM.

1919. DECEMBER 14.

VASÁRNAP.

SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE

GYÁRI FÜSTÖK

Köröskörül, amerre lát a szem,
Földből kinyúló bosszuló karokként
Száz gyárkémény áll némán, mereven,
Alattuk nyüzsgő munkás hangyaboly.
Felettük átkos, sűrű füstgomoly.
Es ők csak állnak mozdulatlanul,
Fenyegetően nézik az eget.
S ontnak feléje szakadatlanul
Szürkén gomolygó füstös felleget.

Lent zakatol száz acélkaru gép,
Mázsás vasakat hajítva odébb.
Mint gyermek labdát. Körbe dühörögnek
Vad zokogással vaskeblű szörnyek.
A tér közepén ott van a bálvány.
Tűz a szeme, lán csap ki a száján,
Az áldozat sosem elég neki,
Izzó keblére csak szedi, szedi.

Amit eléje felön, remegőn ad
A súlyos igába görnyedő had.
Es bugva sikoltja a vas-csoda: Még kell!
S táplálják hulló, véret verítékek!
De hogyha akár a véret odaadja:
A bálványának a munkás csak kényszerű rabja,
Az élete, vére forr benne az üstben,
S nincs másban gyönyöre, — csak a füstben!

A sok keservnek, bajnak, szenvedésnek
Füstje száll-száll a kürtön át az égnek,
Vívén magával millió panaszt,
Amelyet lent az elnyomás fakaszt.
S mint ki súlyos börtönből szabadul,
Az ég felé tör vakmerőn, vadul,
Alig várja, hogy a szabadba érjen,
Bugva száll át a hosszú gyárkéményen...
S hogy megpihen a levegőre érve,

A sok-sok gyárkémény tűnik elébe...
A kémények a füstöt egyre öntik,
Mindenfelől füsttestvérek köszöntik.
Akárcsak ő, mind oly sűrűk, sötétek,
Szülték mindannyiját a szenvedések;
Egy volt a sorsuk, egy jövőre vágnak; —
Szürkén, sötétén egy tömegbe szállnak.
S az egyesült komor füstfellegek
Merészen, bátran nőni kezdenek.
Es gomolyogva, a légben kigyózva
A kéményfüst emberalakot ölt,
Fellegtitánok szürke légiója
Csakhamar minden kis helyet betölt.
A kémények egyre ontják utánok
A sok egyforma szürke ezredet,
S a felgyűrkaru izmos óriások
Szállnak megostromolni az eget!

IRTA SZÁVAY ZOLTÁN.

A BUNDA.

ERŐS tél volt. Az emberek összezugasorodva jártak és kisebbeknek látszottak, kivéve azokat, akiknek jó nagy bundájuk volt. Richardt tanácsos urnak szép nagy bundája volt, ami tulajdonképpen foglalkozásához tartozott, mert egy új nagy vállalat igazgatója volt. Ellenben, régi barátjának, Henek doktornak nem volt bundája, hanem volt szép felesége és három gyermeke; némely ember, ha megházasodik, meghízik: Henek doktor mind soványabb és sápadtabb lett.

Karácsony szombatja volt.

— Rossz esztendő volt ez az idei, — tűnődött magában Henek doktor, amint délután három óra felé ment föl barátjához, Richardt-hoz, hogy egy kis köcsönt kérjen tőle. — Nagyon rossz esztendő volt. Egészségem gyenge, hogy ne mondjam: tönkrement. Pácienseim ellenben mind a legjobb egészségnek örvendenek, alig van, hova menjek. Nemsokára meghalok. Még a legjobb lenne, ha január vége előtt megtörténnék, hogy azt az átkozott biztosítási rátát ne kelljen befizetni.

Midőn idáig jutott gondolataiban, éppen a Regeringsgata és a Hamngata sarkán fordult be. Amint át akart menni az utca tulsó oldalára, egy sikos kerékvágásra lépett s elesett. A kocsis káromkodott, a lovak ösztönszerűleg félreugrottak, mégis az egyik jól megrugta csipőjét s valami szeg vagy szánvas egész hosszában főlhasította télikabátját. Az utca népe köréje gyűlt. Egy rendőr lábrasegítette, egy fiatal leány letakarította róla a havat, egy vén asszony magyarázta, hogy ha tudná, most mindjárt megvarrná az elszakadt kabátot, egy királyi herceg, aki éppen arra járt, föl emelte sapkáját s így azután minden rendbe volt, kivéve télikabátját.

— Teringgettél, hogy nézel ki? — mondotta Richardt, amiut Henek belépett irodájába.

— Elgázolt egy szán.

— Ez is csak veled történik meg, — kacagott vigan Richardt. — De mármint így nem mehetsz haza. Odaadom a bundámat s azután majd küldök utána egy inast.

— Köszönöm, — mondotta Henek doktor s miután még kölesünkért száz koronát, indult: — Aztán szívesen látunk vacsorára.

Richardt ötlen ember volt s karácsony estéjét mindig náluk szokta tölteni.

Hazamenet Heneknek jobb kedve lett, mint már volt régidőtől fogva.

Sajátságos dolog, hogy az emberek, ha jókedvük van, gyorsabban is lépkednek.

— A bunda az oka, — gondolta magában. — Ha okos ember lettem volna, már rég vettem volna akár hitelbe is, egy ilyen bundát. Gyarapította volna önbizalmamat s növelte volna tekintélyemet embertársaim előtt. Egy doktornak, aki ilyen bundában jár, nem lehet olyan apró honoráriumokat fizetni, mint annak, akinek kopott, szakadt gombolyuku kabátja van. Szamárság, hogy nem jutott hamarabb eszembe. Most már késő.

Ment keresztül a Kungstragardon. Már sötét volt, a hó újra hullani kezdett s ismerősei, akikkel találkozott, nem ismerték meg.

— Különb, ki tudja! — gondolkozott tovább a dolgon. — Még nem vagyok vén ember s lehet, hogy tévedtem betegségem felől. Szegény vagyok ugyan, mint a róka az erdőben, de hiszen Richardt is szegény volt, még csak nem is olyan régen. Az utolsó időben feleségem is kisé hűvös és barátságatlan volt velem szemben, bizonyosan újra szerelmessé lenne, ha többet szereznék és ilyen bundában járnék. Határozottan, Richardt is jobban szereti, mióta ebben a bundában jár. Igaz, hogy mint fiatal leánynak is voltak hajlandóságai iránta; de Richardt sohasem kérte meg, sőt megmondta, hogy addig nem is gondol házasságra, amíg tízezer forint évi jövedelme nem lesz. Én aztán elvettem. Nem hiszem, hogy annyira szerelmes lett volna belém, hogy éppen megszökjék velem, de hát arra nem is lett volna szükség. Szegény leány volt és szívesen ment férjhez. Tudom biztosan,

— Mit csináltál tegnap? Persze megint semmit.
— Micsoda beszéd. Egy jó partit csináltam.

hogy az első időben tetszettem neki. Miért ne tetszhetném ismét? Az első időben éppen Richardttal bánt mindig rosszul, ahányszor csak találkozott s csak azután, hogy Richardt meglepedett, bundát vett és néha színházba hívott, fáradt bele feleségem is a folytonos bosszantásba...

Még egypár bevásárolnivalója volt, mielőtt, úgy félhat óra tájt ha zaérkezett. Válla még fájt egy kissé, de különben csak a nagy bánd emlékeztette délutáni szerencsétlenségére.

— Mulatságos lesz látni, milyen arcot csinál az asszony, ha meglát ebben a nagy bundában...
(Folytatás a 3-ik oldalon)

AZ
V
zajró
Mint
historia
képben.
sárga
látszó
kules
hányt,
piszkát,
kezek
— J
totton,
előtti
— A
piszkát
— E
a karác
nagysám
töltött
— A
lerajvány
velem, an
amit az in
— M
hölgyek,
kéjes borz
— H
lesz, ha r
Euph
felé fésült
találta, ho
gendőképp
piszkálta e
— Te
ság ut
gyok ént
day Lap
kos. De ho
Minder
ség és n
aljam kem
karomat é
orrom foit
ládafélebe
Gondol
riban kol
torok azt
bort. En
kat. Egy
inni. Azt
A hegyi p
vittek, ág
azt mondta
már vissza
káplán oit
esőség hi
ról beszél
ajtóban s

Az e
lámpt.
— Al
kis madár
hányszor a
Henek
ha bunda
karját ny
pém köze
— A
— D
gatva a s
— A
násos ur
tag szivat

A

AZ ÉLŐ HALOTT

IRTA:
HERCEG FERENC

VACSORA után a hölgyek mulattatására rémtörténeteket kezdtek beszélni. Kegyetlen haramiákról, farkasokról, hazajáró lelkekről és leszakadt vasuti hidakról.

Miután kiki elsütötte már a maga kis históriáját, megszólalt az öregágyú is, Lupi ur képében. Előbb azonban belenyult a sárga nankingmellénye feneketlennek látszó zsebébe és a sok aprópénz meg kules közül kihalszott egy esomag dohányt, meg egy tollszárból készült fogpiszkálót, melynek fogóját gyöngéd női kezek üveggyöngyvel himezték körül.

— Jé, — kiáltotta Mancika meghattottan. — hát megvan még a két év előtti karácsonyi munkám?

— Azóta nem volt még más fogpiszkáló a kezemben, — mondta Lupi. — És mindjárt használatba is vette a karácsonyi ajándékot, ami Mancika nagysám szívét büszke gyönyörűséggel töltötte el. Az öreg ur így szólt:

— A hatvanas években, a nagy kolerajárvány idején, olyan dolog történt velem, amihez képest kismiska minden, amit az imént elmondtatok.

— Mondja el! — könyörögtek a hölgyek, akik már előre is élvezték a kéjes borzongást.

— Hol is kezdjem csak? Legjobb lesz, ha mindjárt a végén kezdem.

Lupi ur a szép fogpiszkálójával két-félő fésülte ősz bajuszát és mivel úgy találta, hogy a pipája nem szelel elegendőképpen, a hasznos holmival megpiszkálta egy kicsit a pipája hamuját is.

— Tehát én egyszer, hosszú kábultság után, fölébredtem valahol... Ki vagyok én? Kérdem magamtól. Én Szere-day Lupi vagyok, kezemegyei nemes birtokos. De hogy hol vagyok, azt nem tudom...

Minden tagom fáj. Körülöttem vak sötétség és némaság van. Nagyon fájom. A derek-aljam kemény, mint a deszka. Kinyujtom a karomat és falba ütöm. Egy arasznyira az orrom fölött is kemény deszkafal van. Valami ládafélében fekszem. Mi történt velem?

Gondolkozni kezdtem... Mondom, akkoriban kolera püszitott az országban. A doktorok azt ajánlották, hogy igyunk vörös bort. Én derekasan megfogadtam a tanácsukat. Egyebet sem igen tettem, mint vörös bort inni. Aztán egyszerre nagyon beteg lettem. A hegyi pincében jött rám a nyavalya. Haza vittek, ágyba fektettek. A doktor megnézett és azt mondta, hogy jó lesz papot hívatni. Most már visszaemlékeztem arra is, hogy Lásznér káplán olt járt az ágyam mellett. A földi dícsőség hiu voltáról és a tulvilági élet örömeiről beszélt. A feleségem azalatt ott állott az ajtóban és úgy sirt, mint az eresz...

De mi történt velem azután? Arra sehogy sem tudtam visszaemlékezni. Csak homályosan rémlett előttem, mintha gyertyafény vett volna körül és mintha éneket hallottam volna...

Irgalmas Isten, tán csak nem temettek el! Erre a gondolatra egyszerre kiverte egész tes-

Herceg Ferenc

temet a hideg verejték... Lássuk csak! Fölöttem deszka, alattam deszka, mellettem is deszka. Oly szűk helyen fekszem, hogy nem igen tudok mozdulni. Koporsóban volnék? Visszaemlékeztem, hogy abban az időben az asztalosnak annyi dolga volt, hogy efféle négy-szögletű ládába temették a halottakat... Derékajlat, szemeifédőt sem adtak nekik...

Nem, nem ez lehetetlen! — biztattam magamat. Valami gonosz álom gyötör csak. Föl fogok ébredni és nevetni fogok az éjjeli rémületemen... Egyelőre hunyjuk le a szemünket és ne törődjünk semmivel...

Nem lehetett azonban álomra fordítani a dolgot. Megesíptem a combomat: fáj. Ez nem álom. Rettenetes, embertelen félelem vett erőt rajtam.

Később valami halvány kis reménység kezdett derengeni a szívemben. Bizonyos, hogy koporsóba zártak. De hátha nem földeltek még el? Akkor van a közelemben valami virrasztó. Kopogtatni kezdtem a koporsóm födelén. Talán

egy óráig szakadatlanul doboltam. Eredmény nélkül. A deszka nem is kongott, csak tompán kattogott, mintha hat látnyi földet hánytak volna rá...

Mi lesz most már velem? Ha meg nem bolondulok vagy szörnyet nem halok félelmemben, hamarosan meg kell fulladnom. A levegő máris fogytán van. Alig tudok lélegzetet venni...

Eszembe jutott, hogy jó volna talán, ha kiabálnék. Valaki meghallhatja talán a hangomat. Lehet, hogy az özevegym, szegény Stanci, itt van a sirom fölött. Elkézdtem kiabálni, de aztán magam is megrémültem a szörnyű hangtól, mely a torkomból kijött... Egy üvöltöző élőhalott a sir fenekén, — van ennál rettenetesebb kép? Hej, ti boldog emberek, akik fenn jártok a ragyogó napfényben, van nektek sejtélmetek arról, hogy mi az igazi szenvedés?

Megsemmisültem feküdtem rémes magányomban. Lassanként bus megadás kerített a hatalmába. Innen nincs menekülés. A sir nem adja vissza többet a dozatait. Készülünk hát az elkerülhetetlen halálra. Az emberek számára különben is meghaltam már.

Végig gondoltam még egyszer egész életemet. Biz az meglehetősen haszontalan élet volt. Szegény jó Stancimat is hányszor szekáltam ok nélkül! A jó lélek azonban bizonyára megboesátott már. Erre a gondolatra elkezdtem keservesen sirni...

Ereztem, hogy nemsokára végem lesz. A levegő egészen elfogyott már szűk koporsómban. Már csak hörögve tudtam lélegzetet venni...

Egyszerre — mi az? Valami halvány fényesség csillog a szemembe... A világosság felülről jön... Neszt hallok...

— Emberek! Segítsé! Élek!
— Jézusom, Lupi hol vagy?
— A koporsóban vagyok, édes Stancigám!
— Az ágy alatt vagy, Lupikám! Hogy kerülsz oda?

Ami igaz, az igaz. Én az ágyam alatt fekdtem. Mái sem tudom, hogyan kerültem oda. Lehet, hogy annak is a vörös bor volt az oka. Nem is volt nekem koleram. A doktorok akkoriban a boros emberre is hamar ráfogták a förtelmes nyavalyát.

Lupi ur befejezte elbeszélését. Elgondolkozva ült a karosszékekben és miközben a fogpiszkálójával csillagokat rajzolt az előtte álló paprikatartóba, levonta történetéből a tanulságot.

— Azóta nem is iszom többé vörös bort... Csak fehérét!

A férfiak helyeslőleg bólintottak a fejük-
k

A BUNDA.

(Folytatás a 2-ik oldalról)

Az előszobába sötét volt. Csak fogadónap alkalmával gyújtottak lámpát.

— Ahá, hallom lépését a szalonban... Oly könnyen jár, mint egy kis madár. Furcsa, hogy még most is meleg lesz a szívem körül, valahányszor a szomszéd szobában lépéseit hallom.

Henek doktor eltalálta, hogy felesége több szeretettel fogja fogadni, ha bundában van, mint máskor. A sötét szobában hozzásimult az asszony, karját nyaka köré fonta s meleg bensőséggel csókolta meg. Aztán a prém közé furta szöke fejét és halkán suttozta:

— Az uram még nem jött haza...

— De igen, haza jött, — felelte Henek remegő hangon, megsimogatva a szöke fejét, — hazajött...

A doktor szobájában vigan lobogott a kandalló tüze. Richardt tanácsos ur egy medvebőrrel laterített széken nyújtózott s szivta vastag szivarát. Henek doktor a szegletben egy széken ült. Az ajtó nyitva

volt s az asszony és a gyermekek gyujtogatták a karácsonyfa gertyáit.

Az ebéd nagyon esőndes volt. Csak a gyerekek zajongtak és eseregtek folytonosan.

— Nem szólasz egy szót sem, öreg ur, — fordult feléje Richardt. — Talán még mindig az elszakadt télikabátod fölött buslakodsz?

— Nem... inkább a bunda fölött. — Pár pereig esőnd volt. — S aztán egyéb fölött is gondolkozom. Azon gondolkozom, hogy ez az utolsó karácsonyest, amikor együtt vagyunk. Doktor vagyok, tudom, hogy nem sok van már hátra. Egészen bizonyosan tudom. Azért hát köszönöm azt a sok jószágot, amit az utóbbi időben velem és a feleségemmel szemben tanusítottál.

— Ah, tévedhetsz is...

— Nem, nem tévedek, — felelt Henek. — S különösen köszönöm, hogy idekölesönözted ma délután a bundát. Megszerezted velem a boldogság utolsó pillanatait, ami még reám várhatott ebben az életben.

A SZÉPSÉGVERSENY

EREDMÉNYÉT JANUÁR 4-IKI
SZÁMUNKBAN HIRDETJÜK KI.

RAPSODIA

IRTA
AMBROZOVICS DEZSÓ

Jöjj el, jöjj el édes álom,
Könnyű szárnyon,
Nesztelen, halk libbenéssel...
Jöjj, takarj be holdsugárból
Tündérszötte fátyoloddal!
Ajkad békeosztó csókját
Csókold rá pillámra,
S ringasd el vivódó lelkem'
Szelid nyugovásra.
Titko nsejtett más világok
Rejtelmes fényétől elkábultan
Hadd feledjem földi vándorlásom
Zord, kietlen szürkességét!
Lelke mlankadó sasszárnyait kibontva
Hadd repüljek, hadd csapongjak
Fönn a végtelenben,
S hadd érintsem szomjas ajkaimmal
Ha csa kegy kis, röpke pillanatra
Himes köntösöd szegélyét
Te hatalmas Világszellem!
Jer, óh vedd le vállaimról
Ólmos terhét e sorvasztó létnek,
Hétköznapi gondok nyügét
S undorát ez ádáz küzdelemnek,
Melyből szennyes ár fakad,
S nyomában,
Lelkem tiszta tükrén
Bóditó lópvirágok teremnek!...

Vigyél ugy el engem innen,
Oda messze, hol a Mindenségnek
Zengő kárpitján elhintve

Szép, szerelmes csillagtüzek égnek.
Hol nincs nappal, nincsen éjjel,
És tündöklő, elvakító fénynyel
Végtelen, örök tavasznak árja
Mámorosan hömpölyögve járja
Utjait az üdvnek, békességnek!
Ahol csönd van,
S a nagy némaságban
Tiszta lelkek rezgő hurján
Zsongó dalt fakaszt sok láthatatlan
Szellemujjnak érintése!
Hol a harmatkönnyes pázsit
Selymes szőnyegében,
Mézas illat-tengert ontva,
Habfejüket bólogatva
Mélytüzű, csodás virágok nyilnak,
Hol szent oltárok csapongó lángján
Borus lelkeknek hamvadó szikrája
Diadalmas, új életre lobban,
És örök boldogság ihletében
Ujra szilaj szárnya támad
Fáradtan vergődő dalainak!...

Vigy el, vigy el engem innen,
Hadd feledjek, hadd álmodjam!
Hadd higyjem, hogy soh'se' voltam...
Hogy mindaz, mit itt e bolygó,
És az ürben pergő-forgó
Csillag hátán
Könnyhullatva, roskadozva
Átszenvedtem,
Csak képzeltem, csak álmodtam...!

Aki megél a költészetből.

Irta: VÉRTESY GYULA.

ILYEN is kevés van. Aligha még egy Dudásy János uron kívül. De ő megél! Még pedig nagyon jól!

Hanem kezdjük a dolgokat elülről. Ott, hogy mások a legkedvesebb mulatságom volt tél idején. hóeséskor kirándulni valami jó, csendes, kis falucsukába a Mátra aljára vagy a Tisza mentére, egy kis cserkészgetésre, vaddisznóhatásra, egy pohár jó borra, egy falat jó tokányra, olyanra, aminőt csak a falusi konyhákon tudnak főzni.

Pompásan el is töltöttem mindig egy-két napot, de az idén, mintha valahogy kedvem ellenére ütött volna ki az egész kirándulás.

Pedig hát Kelencseyék most is a régi kedves vendégüket a tenyerükön hordozó házigazdák voltak; igyekeztek ellenni még a gondolatbeli kérésemet is; de egyet még se tudtak ellenni, azt, hogy Dudásy János uról ne beszéljenek többé előttem.

Nem ismertem ugyan még akkor a derék urat, de már előre gyűlöltem. Hogyne, mikor akármilyen akármilyen került is szóba, a beszéd vége mindig oda lyukadt ki, hogy milyen csodálatos nagy zseni is az a Dudásy János!

— De hát tulajdonképpen kicsoda és micsoda ez a ti Dudásyotok? — fakadtam ki végre is.

— Ugyan ne tetesd magad! Te, nem ismernéd Dudásyot? Az író az író?

— Esküszöm, hogy híre se hallottam soha.

— Ez lehetetlen! Nohát, akkor különben annál érdekesebb lesz rád nézve a találkozás. Majd meglátod ki ő és mi ő?

Alig vártam, hogy megláthassam, hogy ki az az átkozott fráter, aki tudván s akaratán kívül így megrontotta az én kedélyesnek indult faluzásomat.

Köszben pedig megfogadtam, hogy erre a vidékre ugyan többé nem jövök. Hivhatnak engem Kelencseyék; míg itt Dudásy János uralkodik, addig engem nem látnak.

Másnapra terveztük a nagy férfi meglátogatását.

Utakban, míg a Kelencsey Gábor két fakója röpítette szánunkat a keményre fagyott havon, Gábor egyre fűzte a mondanivalót Dudásy uról:

— Dehát csakugyan nem tudtok ti róla oda fenn semmit sem?

— Mondtam már, hogy nem.

— Szinte érthetetlen! Különbén érthető! Madáchról se tudta senki, hogy mit csinál, mikor halhatatlan művét alkotta.

— Csak nem akarod ezel azt mondani, hogy Dudásy ur í valami második "Ember tragédiájá"-n rolgozik?

— Majd megtudjátok, csak elkészüljön vele. Addig csak sütkérezetek ti a jelen fényében; övé a jövő! Ugy él, mint ahogy a sztrégovai remete élt; elyonulva, elmélyedve alkotásába. Évek óta dolgozik a hatalmas művön.

— De micsoda az a hatalmas mű?

— Beszélni sem szeret róla. Ez a szerénység is a nagyság egyik jele.

— Nem éppen! A hülyék és az ügyefogyottak is szerények.

— No, ő nem ezek közül való! Igazi nagy ember. S mi boldogok vagyunk, hogy itt élhetünk a közelében. Mi, itt mellette az irodalomtörténetnek élünk.

Szánakozva néztem Gábor patására. Szegény, amikor elindultunk, még semmi baja se volt!

— Igen bizony! Annak élünk! Ha őt emlegetni fogják, hát minket is fognak, akik érintkezünk vele.

— Így már értelek! Ha őt? Helyes! Ebbe bele nyugszom. A fő a: ha. Ha őt emlegetik, titeket is fognak; ha nem: titeket sem.

— Csakhogy ez az utóbbi ki van zárva.

— És ti persze ebben az irodalomtörténeti tudatban nagyon boldogok vagytok?

— Azok hát! Hiába is gunyolódz! De persze az író irigy az íróra. Igenis, mi boldogok vagyunk, hogy őt magunkénak mondhatjuk. Vármegyénk

büszkesége! De legbüszkébb lehet rá a felesége. Különbén is a feleség veszi ki legjobban a részét a férje dicsőségéből.

— Az irodalomtörténeti feleség? Gábor érdemesnek tartotta a választást az én gunyos megjegyzéseimre. Csak előre mutatott:

— Nézzed, ott a kastély!

Oszlopos tornácu, hatalmas fehér kastély kändikált ki a park száraz lombu fái közül; már megszűröl látszott, hogy kényelmes, pompás uri lakás.

— Jómódu ember lehet ez a Dudásy ur!

— Jómódu? Van vagy négyezer holdja. Innen le a Tiszaig egy tagban, mind az övé.

— Remélem nem az irodalmi munkásságával szerzett négyezer holdat?

— Nem. A feleségével kapta. Ő szegény ember volt. Csak lelki kincsei voltak. A megyei pártlapot csinálta. Remek újság volt. Az öreg főpán is mindig dicsérte, pedig az szigorú ember volt, aki inkább szerette az embereket lerántani, mint dicsérni. De Dudásyról mindig szépen nyilatkozott.

— Ugy ir, mint Vörösmarty! A tolla költői toll, mondhatom költői toll. Lesz belőle valami!

S lett is. Szegény öreg, kár, hogy nem érthette meg jövődölése bevallását. Pedig milyen büszke lenne a megyéjebeli nagy poétára! A nőgrádnak ugyanis olyan szentelenül henecegnak az ő Madáchról! Pedig hát! Egyszer mondotta i Dudásy, ámbár akkor kissé be volt csipve, hogy ő külön dolgot ír ám, mint Madách.

— Ejnye, de elbizakodott fickó lehet, — gondoltam magamban. De nem mondtam ki: annál kevésbé, mert kocsink már akkorára felhajtott a kastély bejáró ajtóához, ahonnan bájos szöke asszonyka lépett ki:

— A férjem lenn van a kertben, utána akartam menni; félek, hogy megfázik, mert az ilyen poétaember nem vigyáz magára; élvezze a téli természetet s közben elfelejti begombolni a kabátját. (Folytatás a 14-ik oldalón)

„A

szünk egy utalva, nag het mulva közben a sz nem juttatt nem csodát a vasuti áll tudott meg hány héttel Hogy ezek hirtelen po rák a mezo szinre hajtt betöltésene hatalmas lo élességgel, iparlovagho ügyüségét den gyenge amig ezet kizsákmány köszönnek érését s ha tatlan, hog lehet az u nyebben a szik, mint tét, aki he készítmény art voltak mert nem Atlanti Ge ban kisebb gondolat m A mul szellemü e gyenge tes óriási gond próbál szé pnézt nem lehetetlen

A yankee medvevadász.

Írta: H. C. WICKEDE. A SZABADSÁG számára fordította: SZÉKELY SANDOR, brownsvillei, Pa. ref. lelkész.

„AMERIKA NAGYSZERŰ ORSZÁG!” Ezt a megjegyzést nap-nap mellett, uton-útfélen lehet az Egyesült Államokban hallani; s valljuk meg, jogosan és méltán. Ott semmin se bámulnak, mert semmi se tartozik a lehetetlenségek közé. Ha a vén Európában bucsut veszünk egy régi barátunktól, aki egy félreeső utca nyomoruságos padászsobájára utalva, nagynehezen küzd a létért, akkor bizonyosak lehetünk felőle, hogy négy hét múlva ugyanazon nyomasztó körülmények között találjuk, ha ugyan időközben a szükség és inség a négy deszkából álló és már óhajtott nyugvóhelyre nem juttatta. Mennyire másként van a szabad mozgás hazájában! Ott bizonyára nem csodálkoznának, ha értesülnének arról, hogy Mr. Jones, aki a múlt éjjelt a vasuti állomás várótermében bóbiskolva töltötte, mert a szállodai ágyért nem tudott megfizetni, ma a város első méltósága, vagy ha Mr. O'Sullivan, aki néhány héttel előbb még villanyoskalauz volt, a City Bank alelnökévé választaték. Hogy ezek miként eszközölték viszonyaik változását, mi révén kapták meg oly hirtelen polgártársaik elismerését, mindenki előtt közömbös. Mint a kombacsi-rák a mezőn, televényrétegbe kerültek, amely képes volt őket egyszerre a felszínre hajítani, a bennök rejlő hajlamot kifejleszteni, egész tudásukat hivatásuk betöltésének szolgálatába állítani s feladatukat végzik mindaddig, amíg egy hatalmas lökés ki nem Őti őket a nyeregből. Az angolna simaságával, a borotva élességével, a vörösbőrű indián ravaszágával, tud az igazi yankee — egy valódi iparlovaghoz hasonlóan — számot vetni a viszonyokkal s környezetének együgyűségét csodálatra méltó megfigyelő erővel képes kihasználni; azoknak minden gyengeségét észreveszi és jellemző vonásaikat ismervén, addig Őri a fejét, amíg ezer kísérlet után a helyes utra ér, amelyen a kísérleteket saját javára kizsákmányolhatja. Az egyes emberek ez amerikai adományának nagy sikereket köszönnek; a nagy területen való mozgási szabadság megkönnyíti a sikerek elérését s ha a szabadság gyakran nagy félrelépésekre vezetett is, mégis tagadhatatlan, hogy abban rejlik a nemzet legáldáshozóbb ereje. Egy országban se lehet az új eszméket, ha azoknak haszna kézzelfoghatólag bebizonyul, könnyebben átváltoztatni nervus rerum-má (pénzzé), amely után mindenki törekszik, mint Amerikában. Ki ne ismerné a new yorki cipőfémnyárgyáros történetét, aki heteken át felfogadott embereket küldözgetett a boltokba, hogy az ő készítményeit kérjék, míg a kereskedők az állandó keresletnek eleget tettek és azt voltak kénytelenek árusítani. A férfiú törekvését fényes siker koronázta, mert nem nyugodott addig, amíg azt el nem érte. A nagy terület, amelyen az Atlanti Óceán világárosában mozoghatott, biztosította számára a sikert. Azonban kisebb helyekről is lehetne említeni olyan eseteket, amikor egy szerencsés gondolat megvalósításával jltékény vagyon alapját rakták le.

A múlt század ötvenes éveiben, midőn az aranyláz ezer meg ezer vállalkozó szellemű és bátor embert vonzott Californiába, egy bostoni szabólegény, aki gyenge testalkata miatt alig keresett többet a mindennapi kenyérmél, arra az óriási gondolatra jutott, hogy a nagy áradatba veti magát és az arany földjén próbál szerencsét. De odaérkezve, nemsokára azt kellett tapasztalnia, hogy a pénz nem lehet az utcán seprni, se nehéz munka nélkül, amelyet nem birt, lehetetlen megszerezni. A bányában tett rövid kísérlet után tehát ismét Sacra-

mentoba ment és szakmájában kezdett dolgozni. Am ki itélne el egy szabóleket, amely a tünél valami magasabbra érez magában hivatást?! Céhe martirja gyanánt körülbelül két hétig foglalatokodott a vasalóval és ollóval, midőn egy napon a ruhaüzletben, amelynek számára dolgozni kezdett, egy aranyásótól azt hallotta, hogy a szürke medvék neki és társainak sok alkalmatlanságot okoznak és ez állatok miatt már többször el kellett hagyni kunyhóikat.

A szürke medve, amely még ma is gyakran található a Szikláshegyekben, a legerősebb és legdühösebb duvadak közé tartozik s egyes embernek nagyon veszélyes vele szembe szállani. Még ha szívet éri is a golyó, nem pusztul el azonnal; ha pedig más testrészen sebesül meg, anná nagyobb dühbe gurul. Mindezt igen jól tudta Mr. Smart, mégis az aranyásóval folytatott beszélgetés után a helység kis hetilapjában már másnap reggel vastag betűvel adta közudomásul, hogy ő, „Smart Sámuel”, a veszélyes vadállatok kipusztítására vállalkozik s utiköltségeinek megtérítése ellenében, valamint az általa elejtendő medve mind-egyik manásért huszonöt dollár jutalmat és másfél lat aranyport számítva, hajlandó a nyugtalanított vidéket a gyötrelmes csapástól megszabadítani.

Hirdetése, mint gondolhatjuk is, nem csekély izgalmat keltett az aranyásók, vadászok és farmerek közt; s mindenki, aki csak értett valamicskét a medvevadászathoz, mosolyogva ránta a fejét. Ha azt tette volna közzé, hogy ő, ámbár sánta, egy meghatározott napon az összes aranyásókat ki akarja űzni egy bizonyos kerületből, vagy hogy a vidéket a még egyre alkalmatlanokdó indiánoktól akarja megtisztítani, — hamarabb hitelt adtak volna neki, mint most, amidőn a küzdelmet egy olyan állattal szándékozott felvenni, amelynek utjából még a bátor vörösbőrű ember is kitér. Azt mindenki tudta, hogy a „grizzly” talpának egy ütésevel lovat is képes leteríteni; a gyors bölényt hamarabb utóléri, mint a száguldó paripa s a nyugati vadászok állítása szerint csak egy jó tulajdonsága van, t. i. az, hogy a famászást nem gyakorolja.

Ilyen állapot — mancsoként huszonöt dollárt számítva — megölni, az általános vélemény szerint merész tette képezett, amely oroszláni bátorságot igényelt s hogy Sámuel rendelkezett ezzel, nemsokára alkalmá nyílt annak bebizonyítására.

Egy bányakerületbe, amely Sacramento Citytől mintegy negyven mérföldnyire feküdt, egymásután két nagy szürke medve tört be, több aranyásót megölt és a vidék korlátlan uraivá váltak. Általános ijedelem tartotta fogva a lakosokat; az oly jövedelmező igényjogosultságokat (claims) teljességgel ott kellett hagyniok s kétséges volt, ha vajjon újra birtokukba vehetik-e azokat, ha már egyszer a munkát félbeszakították.

A környék aranyásói végre összeállottak, hogy egy össztámadásról tanácskozzanak, azonban jóllehet azt végrehajtották, az eredmény távolról se felelt meg a várakozásoknak, mert a medvék újabb négy embert szakítottak darabokra s más kettő csak súlyos sebesülések árán menekült meg, míg a ragadozó állatok közül egynek se huzzák le a bőrét. E szorongatott helyzetükben jutott el a telepre Smart Sámuel ajánlatának híre s az futótüzként terjedt el. Azonnal utnak indítottak két küldöttet, akik elegendő pénzzel voltak ellátva ahhoz, hogy saját és az ő utiköltségeit is fedezhessék. Ünnepléses megbízatásuk odaszólt,

Szénhiány Budapesten

Mivel füt a primadonna

hogyan a merész vadászt minden körülmények között hozzá magukkal és ha — ígértehez képest — a vidéket megszabadítja a veszélyes tolokodóktól, a talpánként huszonöt dolláron, vagyis állatonkénti száz dolláron kívül, külön jutalmul ígérnek meg neki a vidék minden telepese által adományozandó egy lat aranyport.

A küldetés a kérdéses férfiú feltalálásánál annál kevésbé bukkant nehézségekre, mivel Sámuel fakalyibájának (shanty) ajtájára egy cédulát ragasztott, amelyen ez állott: "Smart Sámuel, medvevadász" s jellemének megvilágítása végett az ólvási nem tudók számára egy nagy képet függesztett ki, amelyet a természet romlatlan gyermeke nem ismerhette félre. Minthogy abban az időben egy fatönkre égetett kép előállítására költséges lett volna, a nagy vadász e célból egy régi olajfestményt használt fel. Ez pedig olyan állapotot ábrázolt, amely inkább bengáli tigrishez, semmint más állathoz hasonlított. Egy szörnyű kigyó — dugószerűen — tekergőzött a tigrisre és azt elnyelésével fenyegette.

A két követ bizonyos tiszteletérzettel szemlélte a képet, azonban a híres férfiú iránti nagyrabecsülésük csak fokozódott volna, ha elővassák vala az alább kis betűkkel kiírt eme szavakat is: "Mérték után öltönyök készítettnek. Javítási és vasalási munkálatok végezteknek." Sietségükben nem érkeztek erre; azt az embert, akinek segítségére vetették egyetlen reményüket a nagy bajban, igyekeztek felkeresni, szemtől-szembe látni és vele beszélni.

Midőn belétek az alacsony szobába, az asztalon egy kis pupos szabót láttak ülni, aki kerek, rézkeretű szemüvegén kutatólag pislogott rajtuk. A nadrágot, amelyen éppen munkálkodott, felretette, egymásra rakott lábszárait kiegyenesítette és megkérdezte, mi célból keresték fel.

— Szeretnénk beszélni a medve-vadászszal, — felelé az egyik, miközben körülnézett a szobában.

— Itt van, — viszonzá a szabó — de hol vannak a medvék?

— Mondja meg előbb, hol a medve-vadász, — folytatta az aranyozó bizonyos makacsággal, amely azt árulta el, hogy a titokba nem akar mindenkit beleavátni.

— A manóba is! — kiáltá a kis szabó a tú igazi hősenek bátorságával, miközben a földre ugrott és (négy láb magas!) teljes alakjában mutatta be magát, — hát nem én magam vagyok-e Smart Sámuel, aki azt hirdette az újságban, hogy mindegyik "grizzly"-vel megmérkőzöm? Hol vannak azok a medvék? Avagy azért jötték ide, hogy gunyt üzenek belőlem?

Az aranyások tátott szájjal bámultak és hangos nevetésre fakadtak.

— A medvéket nem hoztuk magunkkal, — vette fel végre a másik a szót, midőn látták, hogy Sámuel igen dühös pillantásokkal méri őket végig, sőt ollója után kapott, mintha hirteleni támadás gondolata forogna agyában. — De ott vannak a mi telepünk közvetlen közelében s már hat embert faltak fel, akiknek testéből kényelmesen kitalt volna egy tuat ilyen kis legény. S Ön akarja arra vállalkozni, hogy ezekkel a bestiákkal szembe szálljon?

— Mennyi medve van ott? — kérde Smart anélkül, hogy a legesekélyebb mértékben is eltért volna szándékától.

— Kettő, avagy talán három is, — felelé a szóvivő.

— Ez háromszáz dollárt hozna konyhámba, — mondá a szabó halkan. — Hoztak utiköltséget?

— Gondoskodtan króla, s egy szekér is áll az ajtó előtt, mert azt vélem, hogy a lovaglás nehezére esnek. De az Isten szerelmére, árulja el, miként akar egy pár olyan medve megölésére vállalkozni, amelyek a nyurga Tomot, aki Önt a mellényzsebébe dughatná, a földhöz teremtették.

— Vajjon megmondta-e Columbus a tudálosok spanyoloknak, miként lehet a tojást megállítani? Nos hát, — olvasták a bibliát?

— Hm, nagyjából.

— Akkor ismerik a Góliáthról és Dávidról szóló történetet is?

— Hogy ismerem-e! A kis ember megölte a nagyot, amennyiben egy kövel fején vágta. De tán csak nem gondol arra, hogy szürke medvéket parittyakövekkel fog elejteni? Azt hiszem, jobban teszi, ha nadrágokat foltoz, mintsem hogy Dáviddal hasonlítja össze magát, mert Grizzly Góliát szörőtől-bőröstől felfalja Önt, még ha malomkövet dob is tarkójára.

— Az az én dolgom, hogy mit vágok a fejéhez, — válaszoló Smart öntudatosan, — én megölöm a medvéket, Önök pedig megfizetnek érte. Ha ebbe beleegyeznek, jól van, velük tartok. Ha nem, akkor felilem felszár pajtásukkal együtt akár Önöket is elevenen lenyuzhatják az állatok: nekem teljesen mindegy.

— Am legyen! Elfogadjuk feltételeit s ha azokat ígérte szerint teljesíti, akkor még külön jutalmul minden bányásztól egy lat aranyport fog kapni; már pedig elevenen is vagyunk a vidéken. De ha Grizzly az Ön bórét lehuzza, akkor üzletfeleinek ne panasolja fel, hogy nem figyelmeztették a veszélyre.

— Milyor indulhatunk?

— Akár rögtön.

— Szeretem az ilyen férfias beszédet, s mindjárt készen leszek az utra. De mondják csak, nem hordanak-e arra felé az aranyások nadrágot? Esetleg üzleti összeköttetésbe is léphetünk.

— Nézzon gatyánkra s kellő feleletben részesül, — válaszoló az egyik, miközben vidám pillantást vetett rongyos lábravalójára, — s az én János bátyámnak még egy fél nadrágszára is van, amelyet egyik vasárnap jobb lábszárán, másik vasárnap a bal lábszárán visel. Ha megszabadít bennünket a medvéktől, akkor üzletről is lehet köztünk szó.

— Kihát előre! — kiáltá Smart, miközben cipőt húzott és a szegről leemeltetve zöldeposztóból készült kabátját; majd a szoba sarkába lépett és fel-

szólította az embereket, hogy rakják fel szerszámaikat. Ezek egy gombolyag cérnából, egy doboz varrótűből, gyűszűből és egy darabka viaszból, továbbá teásfazékából, esernyőből, szivartárcából, egy skatulya gyufából, egy gyapjú-pokrócból és — egy fecskendőből állottak. Azonban az aranyások hiába kutattak egy puskát vagy más fegyvert. Nagy meglepetésükre még a nagy ollót is otthon hagyta, midőn kilépett szőlította fel őket, hogy üzlethelyiségét becsukhassa. Midőn ez megtörtént, egy alacsony felszerbe ment, onnan egy haladó fickó még három korszót cipelt utána, amelyek gondosan számba vették burkolva. Ezeket óvatosan egy ládában helyezték el.

— Mi van a korszokban? — kérdezték tőle az aranyások, akik a szabó egész felszerelését nevetésgésnek találták.

— Az egyiknek tartalmát Önökkel akarom megfizettetni, — felelé a medve-vadász, miközben a whiskeys kőkorszót levette a szekérről és az erős italból egy-egy pohárkával kínálta meg őket. — "A többi korszokban levő fókis kézi tolokocsit húzott elő, amelyen több nagy, hüvelyk vastagságú vasrud feküdt. Ezeknek csavarjait a végükön levő csavarházakkal arra engedtek következett, hogy az egészlet össze lehet illeszteni. E rudakat a férfiakkal a legnagyobb elővigyázattal rakatta fel egyenként a szekérré, majd a szomszédos szatcsobba ment, hogy némi élelmiszert vásároljon, amire utitársaitól husz dollárnyi szegget kért. Midőn visszatért, egy kőkorszó pálinkát, két nagy sonkát, valamint egy zacskó kétszersültet és fűszert hozott magával, s egy mögötte lyadékat alig venné be a gyomruk."

Kétféles beszélgetésben folytatták különös utjukat rendeltetésük felé. Közben megállottak egy farmernél, akiről a szabó tudta, hogy a bányavidék lakosait aprófőszaggal látta el, s megvett tőle egy süldő malacot. "Szükségem van rá, hogy a medvéket oda csaljam vele", mindá ő és kiválasztott egyet, a melynek visító hangját — farka meghúzása után — a legalkalmasabbnak találta.

Zavartalanul haladtak előre besötétedésig, s ekkor egy vén tolyfa oltalma alatt ültök fel sátorfájukat. Itt megmutatta utitársának, mire lehet egy jó teakannát és a füstölt sonkát használni, s ezek derekasan kivették részüket a lakomából. Azonban hasztalan igyekeztek kiűzni tőle, hogy a medvefogást miként akarja nyélbe ütni. "Mindent meglátunk idejében", válaszoló ismételt kérdéseikre, s végre pokróciba beburkolva, leheveredett, miután a férfiakkal meghagyta, hogy éjjel felváltva teljesítsenek őrszolgálatot, amiben ő nem segíthet, mivel másnap reggel minden erejére szüksége lesz.

Pirkadatkor újra felkerekedtek, hogy a telepet jökor elérjék. Itt ujjonva és hurrah-kiáltásokkal fogadták őket. De milyen nagy volt a marcona aranyások általános bámulata, midőn a vézna szabót megpillantották. Csufoló és gunyoló szavak röpködtek feleje és a küldöttek felé minden irányból, de Sámuel alaposan visszavágott mindegyiknek, s végre kénytelenek voltak beismerni, hogy ha ökle is olyan jól működik, mint a nyelve, akkor a medvéknek kevés kilátásuk lehet a menekésre.

Erre felszállt a szekérré, amelyen egy köteg szénából ülést csinált magának, a két aranyásót a lovak hátára parancsolta fel s jelt adott az indulásra.

Azt a kedvelt jelmondatot, hogy "az idő pénz", Smart gyakran vette szájába, s ezért most is, minekutána a bámeszkodók serege megcsudálta felszerelését, hangosan hallatta azt, miközben elkezdte a vasrudakat a szekérről leszedni és egymáshoz illesztgetni. Az összes aranyások szájatva figyelték minden mozdulatát, s az általános derűség, amely minden arcról leritt, heves gunyolódással fokozódott, midőn végre egy nagy kalitkát esz kibájt, amelynek közepén egy erős láncon csüngő gyűrű mutatkozott, s ebben egy személy üve kényelmesen elfért.

— Azt hiszi talán, hogy bemegeye oda a medve? — kérde egyik férfiú, akinek lapos ajka s kiálló fogora a zöld sziget (Irország) fiát árulta el.

A szabó szánakozó mosolylyal nézett reá.

— Szállítsák el-még ma a kalitkát ama hely közelébe, ahol a medvék tartózkodnak, — mondá — s bízzák csak rám, ki megy oda be. Ha pedig azt akarják megintni, hogy miként kell yankee-medvét fogni, jöjjenek ki napfelkelte előtt a tethelyre. A szomszédos fákön elég üdöhely akad számukra... Minden szemlélő egy dollár díjat fizet.

A legfeszültebb várakozások közt telt el az idő másnap reggelig, s az aranybánya közelében levő összes fák, amelyek a kalitkát környezték, már jóval napfelkelte előtt tömve voltak nézőközönséggel. Sámuel most belépett a kalitkába, a magával hozott három, erősen befot kőkorszót egy sonka mellé a gyűrűre akasztotta, majd helyet foglalt és kihuzott egy puskát, melyben általános nevetés közben egy fecskendőt fedeztek fel. Senki sem sejtette, mire használhatja ezt; némelyek, akik nem ismerték a szerszámot, saját nyilatkozatuk szerint ezt kézi-ágyúnak tartották, a mellyel löni fog.

A medve-vadász körülbelül egy óra hosszáig ült várakozólag kalitkájában és már harmadik cigarettára gyújtott, amely nélkül — mint állította — nem tud egy grizzlyt se megölni, midőn a fákön kuporgó nézők kiáltása hírül adta, hogy yaz a lovas, aki a megbeszélés értelmében a zsákban levő malaccal a medvék tanyájára felderítő szolgálat végett kinyargalt, vágatva visszatért. Néhány perc múlva a lovas a kalitkához lépett, ledobta a vinnnyógó és a leggyorsabban igyekezett menekülni, mert a bozótból két hatalmas medve csörtetett elő, amelyek a nézők kiáltásai által üdvözölve, egyenesen a kalitka felé sompolyogtak, amely előtt a sivító családék feküdt.

Most Sámuel, egy gyakorlott vadász hidegvérűségével, aki a veszélytől nem fél és bátran tud a halállal szembenézni, kezdett a kalitkában elhelyez-

(Folytatás a 14-ik oldalon)

Vizivókról.

(AZ ANAKREONI DALÓKBÓL.)

Mindig barátja voltam
A roppant nagy vizeknek,
Főképp az óceánnak,
De holmi víziókkal
Soh'sem fraterizáltam.
Szerettem a vizet, ha
Tengerként állt előttem
S erős vitorlázárnyon
Keresztül röpködhettem
Vad, forradalmas áriját,
De poharamba mégis
Inkább a bort kívántam.
S mért titkolnám, tagadnám:
Ma is csak így itélék
A vizről meg a borról.

Pedig ma már, barátim,
Vesztettül és bolondul
Küzd a józan modernség
Minden józan-féle ellen.
És nyíltan prédikálja,
Hogy bűn a földi mámor,
És megváltó hatalma
Csak egy dicsó italnak. —
A vizek van' manapság,
Mert ettől a szegény fej
Sohasem lesz garázda
S a lázadó vér nyomban
Békés igába hajlik. —

Hát adjatok nekik csak
Vizet, vagy almapuncsot,
Hegyalja tüzbortát majd,
Öreg kuruclegények,
Mi iszszuk meg helyettük!

Endrédi Sándor.

malacot és a leggyorsabban igyekezett menekülni, mert a bozótból két hatalmas medve csörtetett elő, amelyek a nézők kiáltásai által üdvözölve, egyenesen a kalitka felé sompolyogtak, amely előtt a sivító családék feküdt.

Most Sámuel, egy gyakorlott vadász hidegvérűségével, aki a veszélytől nem fél és bátran tud a halállal szembenézni, kezdett a kalitkában elhelyez-

EGY

A

szokása

esése reá

A do

rok belej

élet felj

hogyan me

asztalom

ben fekt

vább nem

sen kész

meg s m

kor jött

részvény

minden

szott voi

beszélj

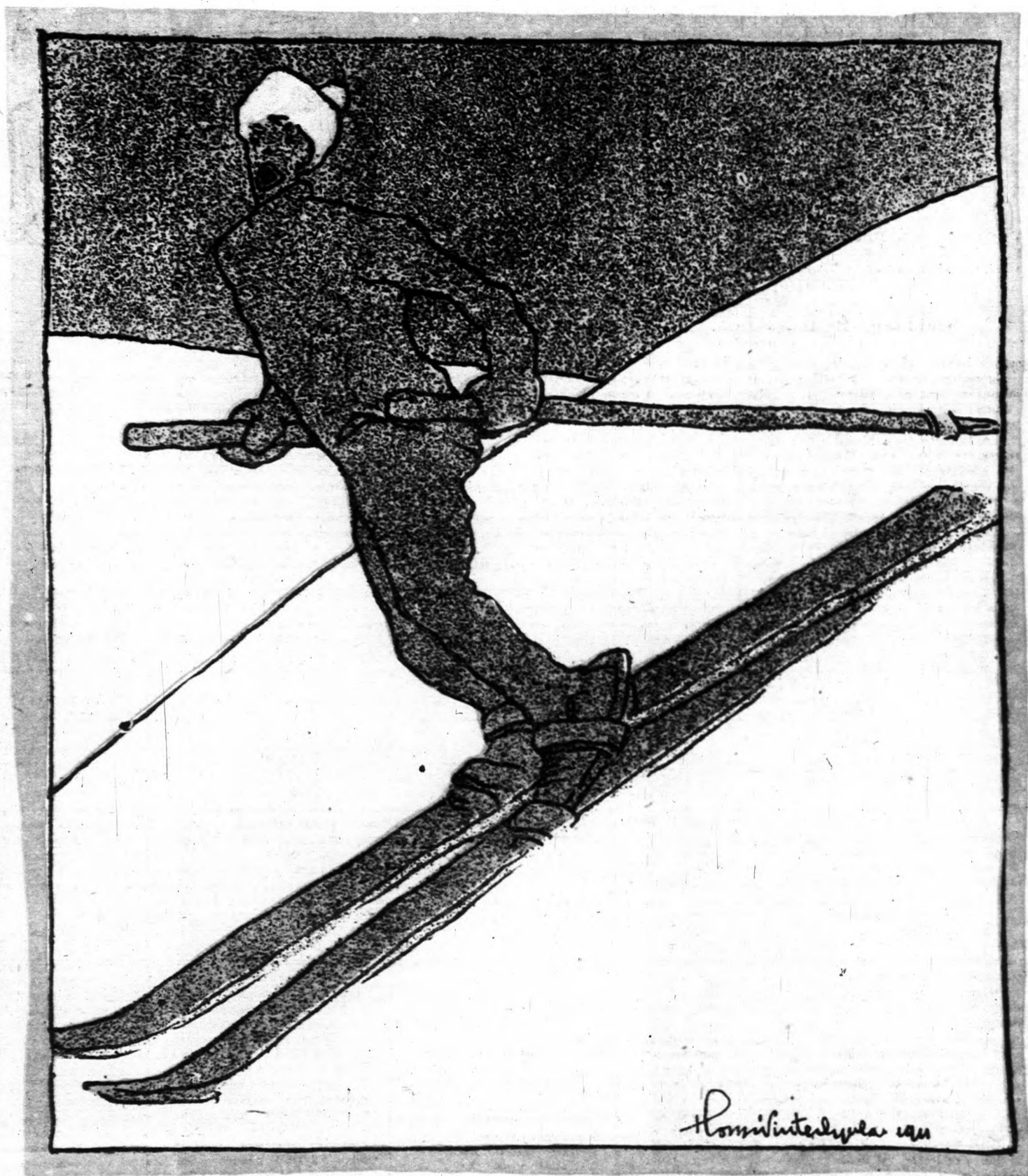
tunk. A

nyal, ak

lakik a

óra fel

folytas

Tél a hegyekben.

EGY CSÉSZE TEA.

SVÉDBŐL FORDITOTTA
SZÁSZ ZSOMBORNÉ

AZT mondják, hogy az ember Angliában könnyen tönkretetheti társadalmi állását azáltal, ha egy kávéházban pálinkát, vagy más szeszest iszik. Na, hát minden államnak megvan a maga szokása! Én, például tegnap nagy bajba jutottam amiatt, hogy egy csésze teát akartam inni egy kávéházban.

A dolog úgy történt, hogy éppen most egy kétkötetes regényt akarok befejezni, amelyben le akarom leplezni az egész modern társadalmi élet felületességét. Éppen csak az utolsó fejezet hiányzik, csak azt kell, hogy megírjam. Felkeltem hát reggel nyolc órakor s egy ingujjban ifo-asztalomhoz ültem s irtam: "Az októberi kőd mind sűrűbben és sűrűbben fektet reá a városra, miközben megeredt az igazi őszi eső..." Tovább nem jutottam. Szólt a telfon: egy barátomnak volt szüksége sürgősen kétszáz koronára, — de sürgősen. Természetesen nem tagadhattam meg s minthogy nem volt, hogy kit küldjek, hát magam mentem. Amikor jöttem hazafelé, éppen kapum előtt egy másik barátomat találtam: részvénytársaságot akar alapítani s kér, hogy vegyek részt benne. Ha minden további nélkül megtagadtam volna, nagyon barátságatlannak látaszott volna s azért elmentem vele reggelizni, hogy részletesebben megbeszéljük a dolgot. Két óra lett délben, amire megállapodásra jutottunk. Amint megyek haza, a kapu alatt összeütközöm a szobaleány-nyal, aki hírül adja, hogy anyósom halálán f.kszik. Szegény, künn lakik a Kongsholmenen, beleültem egy kocsiba s mentem ki. Egy hat óra felé csakugyan meghalt szegény. Most hát mehetek haza, hogy folytassam reményemet. Amint Silvander előtt megyek, összetalálkozom

egy harmadik barátommal, aki éppen belefáradt, hogy részvénytársaságokat alapítson s inkább szeretett volna egy órát sakkozni. Meghívott hát egy pohár viskire és egy pártira. — Ezer köszönet, — mondtam megdöglötlenül, meglepedkezve teljesen regényemről... úgy, hogy amikor ismét eszembe jutott, csak becsületesem árán vonhattam volna vissza adott szavamat. Fölmentem hát hozzá és tizenegy óráig sakkoztunk. Akkor jó-éjt kívántam s mentem haza azzal a térhetetlen szándékkal, hogy folytatom regényemet — és most kezdődik az én históriám.

Körülbelül tíz pernyi utam volt hazáig. Amikor megtettem felét, észrevettem, hogy fáradt és álmos vagyok s ha így hazamegyek, nem fog jól menni az irás.

Van itt a szomszédban egy pompás kis kávéház, — gondoltam magamban. — Ha bemegyek s megiszom egy csésze erős teát s azzal hazamegyek, regényemet nagyszerűen fogom bevégezni.

Bementem. A kávéházban sokan voltak s jó svéd szokás szerint itták a pünesöt. Egyetlen egy kis asztal volt üres a terem közepén, oda-telepedtem hát le.

— Kérek egy csésze teát, — mondtam az egyik felszolgáló lány-nak.

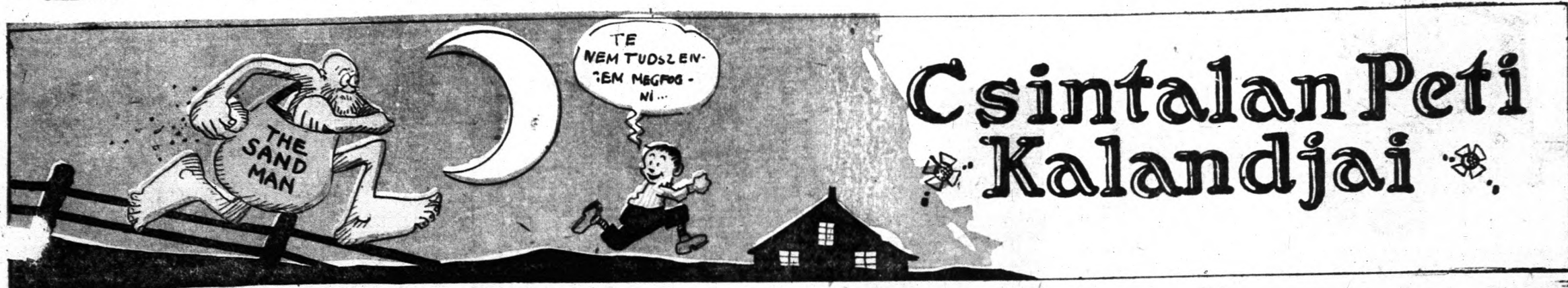
Egyszerre esőnd lett az egész teremben. Körülöttem nagyhasú, ki-vörösödött arcú svédok ültek s itták a pünesöt; időnkint, szabályos közőkben, kocintgattak s mindig ugyanazt mondták: "Na, igyunk még egyet."

(Folyt. a 14. oldalon.)

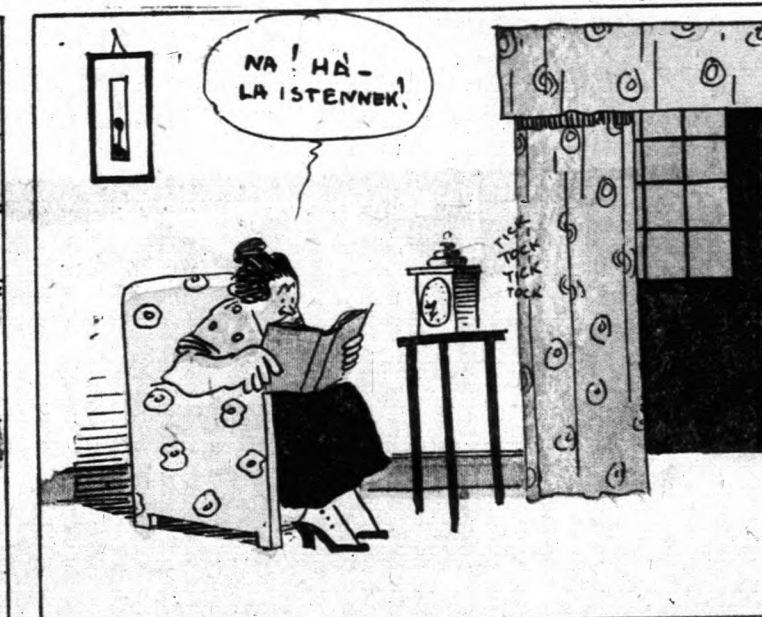

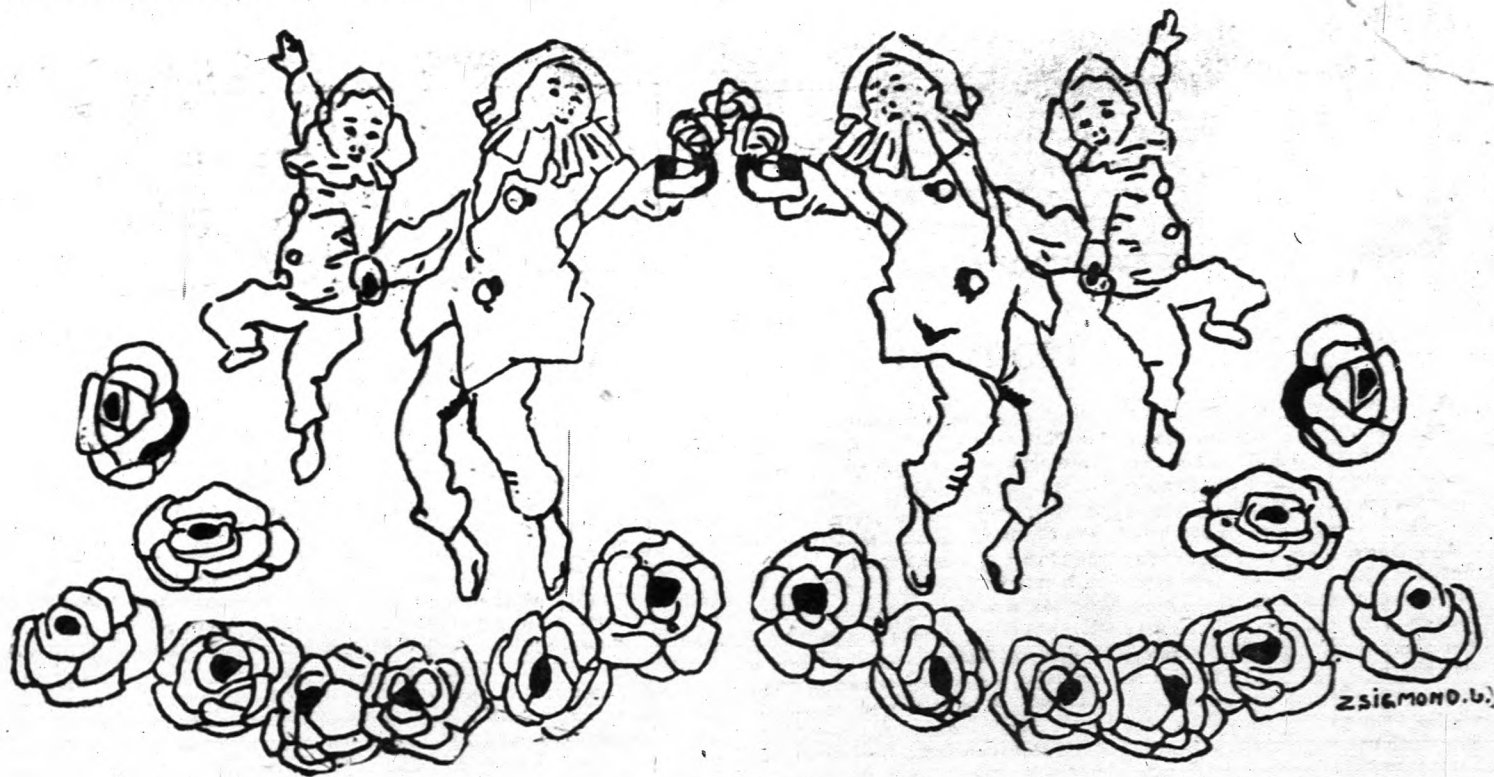
A VASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta:
Gene Byrnes

Csintalan Peti Kalandjai

Házasságok az égben köttetnek.

PÁR évvel ezelőtt napilapnál dolgoztam s egyebek között a szerkesztői postán is én intéztem el. Ekkor kaptam a következő levelet, amely szóról-szóra így hangzik:

Igen tisztelt uram!

Engedje meg, hogy az alábbi, velem megtörtént esetet, önnek elmondjam s beesés üleményét kikérjem, mert lelkiismeretes ember vagyok s nem szeretnék helytelenül eslekedni.

Az elmúlt nyarat egy jó barátomnál, bizonyos Varga Ambrusnál töltöttem, ahol is szorgalmasan horgásztam, sétáltam és tarokkoztam. Varga Ambrus régi jó cimborám, aki horgászásán, sétálásán és tarokkozásán kívül egyébfel is foglalkozott: tudniillik minden szombatban betevédt egy pohár sörré a megye székhelyére s onnét kedden délelben szemre húzott kalappal, igen mogorván és rosszkedvűen tért haza. Vagyis barátom nagy korhely volt, amint sejteni méltóztatik.

Ha a gazda így viselkedik, természetesen a gazdaság is sokat szenved s ahány tisztartó, béres esős van, az mind lopni fog. Ha pedig a birtokos ezenfelül kártyázik is, akkor természetesen sok lesz az adósság. Így volt Ambrus barátomnál is. Az apja egyideig csak fizetgette a váltókat, egyszer azonban az öreg a sarkára állott és kijelentette, hogy többet már nem törleszt. Egyáltalán, amíg a fia meg nem házasodik, addig szóba se áll vele.

Ez az elmúlt nyáron történt, vagyis akkor, midőn én is a Dinnyés-pusztán tartózkodtam.

Varga Ambrus nem nagyon vette a szívére a dolgot, bosszankodni azonban eleget bosszankodott. Nem szerette, ha valaki kifogást talál rajta, nem, még ha az illető az édesapja is volt. Ő vissza szeretett tromfolni az embereket s most is folyton azon járt az esze, hogyan törhetne borsót az öreg orra alá, a miért ily szigorúan bánt vele.

Pár napi fontolgtatás után Ambrus megfogott a reggelinét és így szólt hozzám:

— Egy szívességre foglak kérni, öregem. Vissza fogom adni a kölcsönt az apámnak s ebből a célból szükségem van rád.

Gondolhatja, igen tisztelt szerkesztő ur, hogyan örültem ennek a megtiszteltetésnek. Miután azonban barátainkért helyt kell állanunk és Ambrus csakugyan régi, jó cimborám volt, megvontam a vállamat.

— Tehát mit csináljak? — kérdeztem.

Varga ravaszul mosolygott.

— A dolog egyszerű, — felelte. — Az apám hű ember, aki mód nélkül büszke a gidófalvi Varga névre. Ő azt hiszi, hogy ez az első familia a vidéken. Ugy véli, boldog az, aki e család közelébe férhet, egyáltalán: megtiszteltetésnek tartja, ha bárki egy Vargával szóba állhat. Ez a kiinduló pont.

— Nem értem, — vetettem ellent.

— Rögön a tárgyra térek, — nyugtatótt meg barátom. — Hallgass csak rám. Az apám azt mondotta: házasodjam meg s megvan róla győződve, hogy csak ki kell nyújtani

a kisujjamat és az egész vármegye összes családos házai boldogan várnak háztüznézőbe: ki is mérne kikosorazni egy gidófalvi Vargát, a kinek az apja egy tagban kétezer holnak az ura!

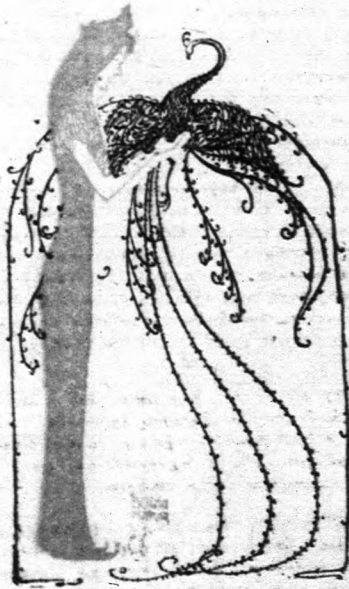
— No, talán mégis... — jegyeztem meg szerényen.

Ambrus kacagott.

— Én is úgy remélem, — mondta fölesil-lanó szemmel. — Sőt ez épp a tervem. Figyelj rám. Ha engemet, gidófalvi Varga Ambrust, a kétezer holdas gazda fiát kikosoraznak, az apám kibújna a bőréből mérgében. Nem adnám oda egy vak lőért! Ez volna legszebb bosszúm! Tehát föl tette, öregem, holnap húzd föl a fekete kabátodat és kérd meg számomra a Szelénezy kisasszony kezét.

Meghökkenem. A Szelénezyek, akiket a fővárosból magam is személyesen ismertem, csak félig tartoztak a megyébe. Duszgazdag emberek voltak (néhány szerint a nagypapa katonaszabadtással szedte meg magát), akik nyári szórakozásnak vették meg a téglási birtokot: télen Budapesten és Párisban éltek. Egyébként is gögös embereknek ismerték őket, akik nem szívesen érintkeztek a megyei bennszülöttekkel.

— Csak rajta öregem! — nevetett Varga.

karácsonyra egy vadonatúj Schönauer-Mann-lichert kapsz tőlem.

Az utóbbi érv hatott. Gyöngye ember vagyok és rég szerettem volna egy ilyen puskát, amelylyel állítólag vizilovat is lehet löni. Másnap tehát fölhúztam a fekete kabátomat, be-

fogattam a parádés kocsiba és utnak indul-
— Ha sikerül műved és hazahozod a kosarat, tam. Mielőtt a kipödrött bajszu kocsis eleresztette volna a lovakat, még annyit kérdeztem Ambrustól:

— De legalább ismered személyesen a Szelénezy kisasszonyt?

— Hogyne! Gyerekkorunk óta ismerjük, sőt bosszantjuk egymást. A télen a fővárosban is találkoztunk egy bálón. Akkor azt kérdezte, hogyan vetődtem föl, mire azt mondtam a kisasszonynak, hogy az unokaöcsém kerül sorozás alá és nagyon szeretném kiszabadítani a katonaság alól. Ő erre azt felelte, hogy végignézett rajtam és a faképnél hagyott.

Kissé félénken állítottam be a téglási kuriára. Amíg a kocsin ültem, még csak bátorítottam magamat, de amikor végre szembe kerültem a ház urával, egyszerre kiszállott belőlem a lélek és a leánykérés helyett azt mondtam, hogy a közelben tartózkodva, kötelességemnek véltem tisztelgetnem tenni.

Várakozás ellenére elég jól fogadtak. A ház ura, aki nyilván nagyon unhatta magát a paruplis ákácok közt, ott fogott ebédre, délután pedig fölülített egy kocsira Ibolyával, hogy nézzem meg a birtokot.

Az ebéd kitünő volt s miután egy-két pohár bort is megittam, bátorságom visszatért. Egy ideig a répatáblákról, a buzáról és a juhokról beszélünk, aztán megköszörültem a torkomat és így szóltam:

— Kedves Ibolyka kisasszony! Fontos küldetésben járok. Egy jóbarátom, akit ön is ismer, megkért, hogy tolmácsoljam önnek azokat az érzelmeket, amelyek benne régen élnek, de személyesen megnyilatkozni nem mernek.

A lány kissé meglepődött és összehúzta szép szemöldökét.

— Arról van szó, kedves Ibolya kisasszony, — mondtam eltökélve, — hogy Varga Ambrus, nos igen: hogy Varga Ambrus még akarja kérni az ön kezét.

Csend. Megtörtént. Lesz, ami lesz. El voltam készülve arra, hogy Ibolya kiugrik a hintóból és így szól a kocsisához:

— Vigye ezt az urat az országutra!

De ember tervez, Isten végez.

A leány elvörösödött, majd elsápadt, utóbb pedig annyit mondott:

— Varga Ambrus!

— Igen, — erősítettem s már magam előtt láttam a szép, nagy, ünnepélyes kosarat s vele kapcsolatos a karácsonyra ígert Schönauer-Mann-lichert. Hála Isten, csak hogy megvan!

Ibolya most sokáig hallgatott.

— Nos, mit szól hozzá kisasszony! — kérdeztem végre.

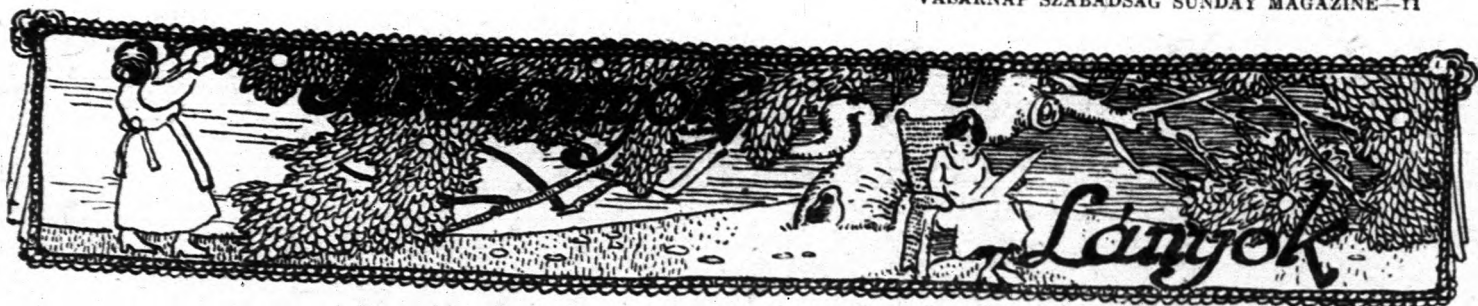
A leány visszasímitotta haját, amelyet a szél a szemébe sodort.

— Nem értem, — felelte aztán lassan. — Ambrus mindig oly idegenül, oly gunyosan bánt velem.

(Folytatjuk.)

IRTA
LOVIK KÁROLY

A
jeszkedte
tanultak
eső ellen
nyitja, h
meztelen
dött a sa
tagságok
már előb
védelmez
remete-rá
dus) a te
kap kem
hanem m
mi őse r
ban puha
vik, — ez
hogy rá
remete-rá
De hogy
civilizáló
Látta az
jnkban ne
ő diderget
vette bun
az első r
juhé. A
mai közn
sítja. A h
ragadozó
a medve
egyszerű
kodás me
nül jarták
még pedig
öltöztek.
dig műve
tudomány
tun kalat
télén Szib
sen nehéz
dés; ekk
benninket
is: meghú
trokgyula
gyulađási
is kegyete
Vannak
nyáron na
lődnak és
hűlnek; or
hangjuk eg
ron, telen
könnyen a
meghűlnek
datfűvel
hidegdel
nek meg T
A kövér
deget. Zs
a kövér em
könnyen iz
is hűl. A k
jék nagyon
vigyázzon,
izzadjon m
ruhát kívá
hül meg o
A nők jo
mint a fert
azonban m
mert rend
kényeződne
gyermek is
tűri a hideg
nyezetetik
gyon is k
vagy gondo
pedig okos
Különöse
vannak meg
kázás, nevez
utazás. —
valódi vesz
fiakker, om
Azt is tud
testrésznj

Hogyan ruházkodjunk télen?

AZ emberek kétségen kívül mind déli vidékek lakói voltak: s csak akkor terjeszkedtek észak felé, a mikor megtanulták testüket a hideg szél és eső ellen védelmezni. Ezt bizonyítja, hogy valamennyi emberfaj meztelen. Egyiknek őse sem törődött a saját testével az idő viszonyosságaihoz, hanem megtanulta már előbb testét idegen tárgyakkal védelmezni. Eppen úgy, mint a remete-rák (a Pagurus Bernhardus) a tengerben, a mely soha sem kap kemény rákpáncélt a testére, hanem meztelen marad, mert valami őse rájött, hogy fiatal korában puha testével üres esigába buvik, — ez a ruha fölöslegessé tette, hogy rákpáncéltja képződjék s a remete-rák ma is meztelen.

De hogyan tanulhatta az első civilizálódó ember a ruhaviseletet? Láta az állatoktól, hogy bundájukban nem fáznak akkor, a mikor ő didergett. Megölte az állatot s elvette bundáját. Nyilvánvaló, hogy az első ruha állatbőr volt. Talán a juhé. A biblia ezt gyaníttatja s a mai köznép téli ruhája is ezt tanúsítja. A hősök, a bátor vadászok a ragadozók bundáját szerethették: a medvét, a parduét. Nagyon egyszerű lehetett akkoron a ruházódás mestersége: nyáron meztelenül jártak, télen pedig bőrből, — még pedig befelé fordított szőrűbe öltöztek. A helyes öltözködés mindig művészet: de gyakran egy kis tudomány is. Kivált a mi éghajlatunk kalatt, a mely nyáron Afrikát, télen Szibériát utánozza. És különösen nehéz télen a helyes öltözködés: ekkor legkönnyebben ér utól bennünket hibánkért a bűnhődés is: meghülünk, s náthát, hurutot, trokgyuladást, mellszurást, tüdőgyuladást kapunk, vagy ha nagyon is kegyetlen a gondviselés, reumat.

Vannak emberek, a kik télen nyáron nagyon is melegen burkolódnak és mégis minduntalan meghűlnek; orruk egyre vörös, torkuk, hangjuk egyre reszelős. Mások nyáron, télen egyformán nagyon is könnyen öltöznek és... szintén meghűlnek. És vannak, a kik gondatlannul öltöznek, alig törődnek hideggel, meleggel és mégsem hűlnek meg. Türi a természetük.

A kövér ember jobban türi a hideget. Zsirja maga jó bunda. De ha a kövér ember nincs megedzve és ha könnyen izzad, akkor könnyen meg is hűl. A kövér tehát ne öltözködjék nagyon melegen és kivált arra vigyázzon, hogy ne hevüljön fel, ne izzadjon meg. A sovány melegebb ruhát kíván; fagyosabb. De nem hűl meg oly könnyen.

A nők jobban türik a hideget, mint a férfiak, mert kövérebbek; azonban mégis könnyebben hűlnek, mert rendszeren szobában ülnek, elkenyézödnék. Eppen így van a gyermek is. Kövérebb teste jobban türi a hideget, azonban, ha elkenyézödték, szobában nevelik, nagyon is könnyen meghül. Azért vagy gondosan edzzék meg, vagy pedig okosan ruházzák.

Különösen gondos ruházást kívánnak még télen a kocsisz, szánkázás, nevezetesen pedig a vasuton utazás. — Erős kocisolyázás után valódi veszedelem az átfagyott fiakker, omnibusz.

Azt is tudnunk kell, hogy egyik testrésznünket sokkal hamarabb

meghűtjük, mint a másikat. A legérzékenyebb a láb, minthogy a legmesszebb esik a szívtől s a jó melegvezető, lehűtő földdel — nem pedig a rossz melegvezető levegővel — érintkezik. A lábakat tehát nagyon gondosan kell ruháznunk.

Rendszeren nagyon érzékenyek tartják a nyakat is, pedig a legtöbb torokbaj, hurut nem a nyak meghűléséből, hanem inkább az orr, a garat, a légeső nyálkahártyájának túlságos érzékenységetől s átfázásától támad. Azért az elkenyézett, szobában ülő, bármennyire takarja is nyakát, lábát, minduntalan meghül, mert hisz azokat az elkenyézett belső részeket nem takarhatja be a hideg levegő ellenében. — Nagyon érzékeny hideg ellenében a has; kivált a gyengélkedő nők, azért gondosan kell öltözködniük.

Egyáltalában érzékenyekké válnak az egyes testrészek, de az egész test is, ha állandóan túlságosan takarogatják, ha elkenyézettik. A

nagyon meleg lábbeli, a vastag nyakkendő, mell- és hastakarók, alsó ruhák elkenyézettik az egyes testrészeket s a testet. Az ilyen elkenyézett testű pedig meleg ruhája dacára gyakran meghül. Ha pl. valami véletlen okból a takarás egyszer elmarad, megvan a hűlés. Így, a ki télen vastag cipőkhöz van szokva, vékony cipőt húz a bálba, — aki magas mellényt, vastag nyakkendőt, magas ruhát visel s egyszer csak kivágott mellénnyel, kicsiny esokorral a nyakán, kivágott ruhával megegyező koncertbe, színházba, az bizonyára meghül.

De a legfontosabb tényező a ruházódással szemben, télen és nyáron egyaránt: az időjárás. Télen három időjárást kell különösen figyelembe vennünk: a szárazat, a nedveset s a szeleset.

A legártatlanabb a száraz idő, mert száraz marad a láb és jól megőrvi testünk melegét a ruha. Ekkor legkevesebb ruha kell; annak a kelmeje puha, ritka, rossz meleg-

vezető legyen. — A nedves idő a leggonoszabb. Atázik a cipő, s így sok meleget von el; de maga a nyirkos levegő is igen erősen elvezeti testünk melegét, azért könnyen átfázunk. A nyirkos idő még akkor is nagyon veszedelmes télen, ha nem is nagyon hideg. Meleg ruházattal ilyenkor könnyen megizzadunk; az átizzadt ruha nem szárad, hanem annál bővebben elvezeti testünk melegét és azon veszedelmünk észre, hogy meghülünk. Télen a havat olvasztó napos, lueskos napokon köhög, tüsszög az egész iskola, a színház, a templom.

Nedves időben a fődolog: hogy lábunk szárazon maradjon és meg ne izzadjunk. Kevés, puha és ritka szövétű, rossz melegvezető ruhával járjunk ki.

Veszedelmes a szeles idő is. A szél átjárja ruhánkat, a bőrnkig nyomul és meghűt. Kiváltképpen veszedelmes pedig a szél lueskos, nyirkos időben. Kétszeresen hűti testünket. Eltelve óvszer: megint a jó cipő, továbbá elég vastag, tömött szövétű, nem higroszkópius természetű, rossz melegvezető ruházat.

A könnyű bundával bélelt fölkabát pompás ruhadarab nagy hidegben, szeles időben. Száraz, enyhébb időben egyszerű puha szövét is elég meleg. A nagy farkas- vagy rókabundájú, befelé fordított szőrű utazó-bunda kitűnő, hideg, szél és nyirkosság ellen. A köznép juh-bundája is jó ruha. Az élelmes paraszt hideg, szeles időben befelé fordítja a szűret, meleg, esős időben pedig kifelét. Az erdőnyi asztrakabát esinos uri viselet, de nem célszerű, mert kívül van a szőre.

A felső ruhával kell voltaképpen az időhöz alkalmazkodni. Azt kell az időjárás és foglalkozás szerint változtatni. Ha pedig lakásba, hivatalba, fűtött helyre érünk, letejszük a felső kabátot, nehogy túlságosan fölmelegedjünk. A felső kabátot ne hagyjuk a hideg előszobában; átfázunk, ha hidegen magunkra öltjük.

A nőknek egyáltalán kevésbé kell védeniük nyakukat, mellkasukat, mint a férfinek; ellenben annál gondosabbnak kell lenniük alsó ruháikkal. Ott a gyapju nagyon is célszerű, még pedig te a bokáig, a cipők belsejéig. A nőknek fátyola veszedelmes viselet télen. Megfagy rajta a lélekzet; odafagy a fától az orrhoz. Vörös orrot kaphat az alabastrost are is.

A gyermek jól türi a hideget, ha nem kenyeztették el. De azért vétek lábszárait vékony harisnyával takarva, csupaszon hagyni. Egyenletesen kell öltöztetni, nem pedig csupán a nyakát, mellét, hasát takarogatni.

Különösen nagyon fázik a gyermeknek a füle, a keze s a lába.

A jó lábbeli sarkpontja télen a helyes öltözködésnek. Hideg időben elég vastag legyen a talpa, hogy a hideg kövezettől át ne fázék a láb; lueskos időben pedig vízjtől mentes legyen. Célszerű ilyenkor könnyebb cipőt húzni s fölébe kautsuk sárcipőt venni. Ez legjobban megóv a nyirkosságtól. Fűtött lakásban a kautsuk cipőt le- rakjuk.

A jó ruha mellett sem szabad télen megfeledkeznünk a test helyes ápolásáról, edzéséről.

SZERENCSETLEN FÉRJ. — Láthatlanba rendkívül bajosan adhatok tanácsot. Minde nától függ, hogy neje csak muló, hirtelen felháborodás folytán hagyta-e el, vagy pedig az elhagyás egy hosszas lelki folyamat kényszerítő következménye volt. Eppen azért nem igen tudok kérdéseire pontos választ adni. Hogy helyes volt-e nejenek eljárása? Őt is meg kellene hallgatnom, hogy erre választ adhassak. Hogy mit tegyen, hogy nejét ismét visszavertse bírja? Legokosabban teszi, ha mindazt, amit megirt, véle is tudatná, ha eddig meg nem tette. A nőtl függ, hogy mennyiben méltányolja előadását, mert ne felejtse el, hogy ön is súlyos hibát követett el, bár természetesen, szintén vannak erős enyhítő körülményei. Ha azonban neje hajthatatlan marad, más nem tehet, mint belenyugszik a megmáshatatlanságba. Erőszakoskodás és okvetetlenkedés ilyen esetekben inkább árt, mint használ. Idő multával talán neje is másképpen fog gondolkodni.

BOLDOGTALAN. — Hasonló helyzetek igen kényesek és tanácsot adni ugyszólván lehetetlen. Kérdés mindenekelőtt, hogy nem csalódik-e, amikor azt hiszi, hogy az illető fiatalember még mindig a régi érzéssel gondol önm. Felteszem ugyanis, hogy komoly és becsületes férfiúról van szó, komoly és becsületes férfi pedig nem jegyzi el magát valakivel, akit nem szeret. Lehet, hogy egy ideig csakugyan szerette őnt, de miután, saját bevallása szerint, mindig rosszul és hidegen bánt vele, fokozatosan kiábrándult és másnál kereste azt, amit önnél nem talált. Ebben az esetben még az sem vezetne célra, ha most félretéve büszkeségét, csakugyan közjűk próbálna állni. De tegyük fel, hogy igaza van, a fiatalember még mindig szeret. Akkor is le kell vonnia előbbi magaviseletének etikai következményeit. Kezében tartotta saját sorsát. Döntött. Elhízsem, hogy ez a döntés nem volt komoly, nem fontolta meg kellőképpen, most már bánja és szeretné megváltoztatni. Saját akaratát meg is változtathatja, de nem máshatja meg a következményeket, amelyek másokat illetnek. Ha egy másik leány szerelemmel ragaszkodik ahhoz, aki önnel nem kellett, nincs jogában, hogy megzavarja boldogságát. Senki sem vétett ön ellen, csak a saját szeszélye, viselnie kell a következményeket. Lehet, hogy szenvedni fog, de olyan szenvedés ellen, amelyet önmagunk okoztunk, nem szabad zugolódnunk.

LEÁNY. — Hogy mit tegyen egy fiatal leány, akit két fiatalember egyformán szeret és akik örülnék féltékenyek egymásra? Semmiesetre sem azt, a mit levelében elárul. A hajfűrtök ostromát mindenekelőtt a hajnak árt, a jó neveléssel pedig csak igen, nehezen egyeztethető össze. Talán a leghelyesebb az volna, ha kedves mamájától kérne tanácsot.

KIVÁNCSI LEÁNY. — 1) Hogy milyen kötelessége van a kosorus leánynak vőfélyével szemben? Kötelessége, elfogadni a csokrot és azt megköszönni. — 2) Hogy milyen ítélet mondhatok egy olyan leányról, aki táncolni nem tud? Sajnálom, de azért nem vetem meg. — 3) Hogy mutattja-e az okos ember okosságát? Szóval nem mindig, de írásban rendszeren igen.

SZ. M. — Igaza van, az eset nem túlságosan ritka, és nem volna érdemes, ha elkeserednék miatta. Lássá, az ön életében ez az ur volt az első komoly, számbavehető férfiú, nem csoda, hogy beleszeretett. De mindabból, amit irt, azt vélem látni, hogy a másik fél vonzalma nem túlságosan megállapodott. Kétségtelen azonban az is, hogy egy fiatal leány bajosan versenyezhet egy asszonnyal. De a férfiak az ilyen kis kalandokat nem veszik tragikusan és ha mindjárt kissé lehán hangzik is, valaki szerethet igen becsületesen és tisztán egy leányt, és lehet azért muló flirtje egy asszonnyal.

Rejtvények.

1. BETUREJTVÉNY.

IDA

2. VERSEK REJTVÉNYEK.

I.

Építették, ragasztották,
Mégis feneketlen hagyták.
Senki belé nem szemetel,
Mégis sokszor söpörni kell.

Ki kölcsönpénzt tud szerezni,
S feledékeny szokott lenni:
Egyszerűen odairja,
Hogy mikor fizesse vissza.

II.

Apja: az még nem is él,
Ő maga már utra kél.

Szárnya nincsen, nem madár,
Mégis a magasba jár.

Fenn, a házak tetején
Sétál ez a furcsa lény.

De hogy onnan hova lesz,
Mai napig titok ez.

3. SZÁMREJTVÉNY.

Ha 80 dollárért 80 darab tojást
vettünk — ami nem is csoda ebben a
drágaságban — és a libatojást 7 dol-
lárért, a gyöngytyuktojást 5 dollárért
s a tyuktojást 50 centjével fizetjük,
hány darab van minden fajtaból?

November 30-án megjelent szá-
munkban közölt rejtvényeink megfej-
tése: 1) Ellenzék, 2) Mili, 3) Az,
hogy nincsen párja.

Helyesen fejtették meg: Vajda Jó-
zsef, Akron, O.; Csizmás Vince, Buf-
falo, N. Y.; Kocsis Andrásné, Cleve-
land, O.; Kostyál Albert, New York,
N. Y.; Holub József, Chicago, Ill.;
Mamulyka János, Cleveland, O.; Po-
rubka József, Detroit, Mich.; Halász
Ferencné, Pittsburgh, Pa.; Kende Mi-
hály, Chicago, Ill.; Boniz Andor, Det-
roit, Mich.; Gajdos István, Cleveland,
O.; Kaposztás Mariska, New York, N.
Y. és Pap Tamás, Buffalo, N. Y.

A díjakat sorshuzás útján Kocsis
Andrásné clevelandi, Halász Ferencné
pittsburghi és Kaposztás Mariska new
yorki előfizetőink nyerték meg.

Magyar nők figyelmébe.

Valódi Hazai mintás fejkendőket kap-
hatnak a pénz előzetes beklüszével a
következéskor:

SELYEM színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
KAZSMIR színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
GYAPJU DELEN színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
FEL DELEN szí-
nekben \$1.00, \$1.25 és \$1.50
ROJTOS SELYEM
FEJKENDŐK \$3.00, \$4.00 és \$5.00
ROJTOS, NEHEZ SE-
LYEM VALKENDŐK \$10.00 és \$15.00
ROJTOS GYAPJU
FEJKENDŐ pe-
pita, barna és
szürke színekben \$1.50
ROJTOS GYAPJU TÉLI NYAKKENDŐ,
pepita, barna és szürke színekben
\$2.4, 5, 6 és feljebb \$10.00-ig.
54 inch nagyágú VALÓDI HAZAI
MINTÁS, mosható vászon, színes KÁVE
ABROSSZ \$2.50 és \$3.00 darabja.
Tegyen egy próba-rendelést, az árut
bérmentve küldöm és nem tetszés eset-
tén becserelem vagy a pénzt vissza
küldöm.
Kendő-rendelésnél kérem a színt meg-
jelölni és a pénzt mellékelni. — Viszont-
elárúsnak wholesale árak.

JOSEPH PALMER

265 West 34th Street, New York, N. Y.

üvegszekrény, cupboard (kap-
bórd), china closet (csájnakla-
zet);
könyvszekrény, bookcase (buk
kéz);
asztal, table (tétel);
varróasztal, sewing-table (szóing-
tétel);
íróasztal, writing desk (rájting
deszk);
fiókos asztal, table with draw-
ers (tétel vit draersz);
falasztal, kredenc, sideboard
falasztal, kredenc, sideboard
(szájbórd);
asztalteríték, table linen (tétel li-
nen);
kihúzó ebédlőasztal, extension di-
ningtable (eksztenz dájning
tétel);
abrosz, table cover (tél kaver);
szalvéta, napkin (nepkin);
szék, faszék, pamlagosszék, chair
(csér), wooden chair (vudn
csér), upholstered chair (aphol-
sztered csér);
karszék, arm-chair (ámcsér);
hintaszék, rocking chair (raking
csér);
pamlagkanape, lounge (laundz),
couch (kaues), sofa (szófa);
számoly, footstool (futsztul);
pad, bench (bencs);
ágy, bed (bed);
vaságy, iron bedstead (ájrjn bed-
szted);
szalmazsák, straw matrasse (sztra
metresz);
szőr-ratrác, hair matrasse (her
metresz);
paplan-takaró, counterpane (kaun-
terpén), quilt (kvilt), cover (ka
ver), comfort (komfort);
párna, pillow (pilló);
dunyha, feather bedcover (feder
bedkaver);
ágynemű, bedlinen (bedlinen);
éjha, tick (tik);
lepedő, bedsheet (bedsít);
mosdóasztal, washstand (vas-
sztend);
mosdótál, basin (bézn);
éjjeli mécs, nightlamp (nájt
lemp);
hálóing, nightgown (nájtgaun);
tükör, lookingglass (lukungglesz),
mirror (míror);
törülköző, towel (tauel);
mosóröngy, washrag (vasreg);
szappan, soap (szóp);
fogkefe, toothbrush (tutbras);
ruhakefe, clothesbrush (klözbras);
ruhaseprő, whiskbroom (viszk-
brum);
fésű, comb (kóm);
köpőláda, spittoon (szpittun);
konyhaneműek, kitchen utensils
(kitesn jutenzilsz);
porcellánemű asztalra, table pla-
te (tétel plét);
kanál, spoon (szpún);
kés, knife;
villa, fork (fork);
cserépedény, crockeryware (krake-
river);
porcellán-edény, china ware (csá-
ni ver);
üvegeműek, glassware (glesz-
vér);
pohár, glass (glesz);
kancsó, pitcher (pieser);
tányér, plate (plét);
mély tányér, soup plate (szup
plét);
vödör, veder, pail (pél);
hordó, barrel (berl), keg (keg);
seprő, broom (brum);
rongy, rag (reg);
tollseprő, featherduster (feder-
dasztr);
kávédaráló, coffeegrinder (kafi-
gránder);
mozsártörő, pestle and mortar
(peszl end marter);
főzőkályha, tűzhely, tove (sztöv),
fireplace (fájrplész) range
(réndzs);
serpenyő, sütőtepsi, frying pan
(frájing pen);
sütőrostély, gridiron (gridájrjn),
grill (gril);
főzőkanál, ladle (ledl);
főzőüst, boiling kettle (bojling
kettl);
mosókád, teknő, wash-tub (vas-
tab), trough (trag);
csésze, findza, findzaalj, eup and
sauceer (kap end szaszer);
palack, bottle (batl);
gázkályha, gasstove (gezsztöv);
képek, pictures (pikesersz);
műtárgyak, csece-beese, articles
of vertu (ártiklsz af vertu),
bric a brae (brik e brek);
párkány, mantelpiece (mentlpsz);
virágcserep, flowerpot (flauerpat);
vasaló, flatiron (fletájrjn);
vasaló deszka, ironing board
(ájrning bórd);
tál, platter (pletter);
szárító kötél, clothes line (klöz
lájrn);
viaszos vászon, oilcloth (ojlklat);
szőnyeg, carpet (kárpet);
futószőnyeg, rug (rag);
ernyő, ablakrosta, screen (szkrin),
fazék, pot (pat), claypot (kléj-
pat);
bádógáruk, tinware (tinver);
gőc, tűzhely, hearth (hárt); fire-
place (fájrplész), oven (avn);
gyertya, candle (kendl);
gyertyatartó, candlestick (kendl-
sztik);
szita, rosta, sieve (szív); strainer
(sztréner);
támlányszék, morrischair (marisz-
csér);
vödör, pail (pél), bucket (baket);
fürdőkád, bathing-tub (beding
tab), bath-tub (bettab);
olaj- és ecettartó, cruet (krnet);
bölcső, cradle (krédl);
hamutartó, ashreceiver (esreszi-
ver);
cukortartó, sugarbowl (sugerból);
ablakredő, window shade (vindó
séd);
börönd, trunk (trank);
személtápat, dirtshovel (dörtsavl);
óra, clock (klak);
ébresztő-óra, alarm clock (alám-
klak);
ezüstnemű, silverware (sziverver),
kosár, basket (beszket);
takaró (blanket (blenket);
ruhaakasztó, clothesrack (klöz-
rek), peg (peg);
papirkosár, waste paper basket
(vészt péper beszket);
zongora, piano (piano).

SE GRÓF, SE KÖVET.

Horszu körmeit faragcsálja a
palóc gyerek.
Rászól az apja:
— Adta kölyke, teszed félre
mindjárt azt a bicsakot! Még a
keörmöd puucovárod! Haát mi
vagy te heé! Nem vagy te se gróf,
se követ!

Nincs több nehéz mosás! Két óra alatt egy napi teljes mosást el-
végáz a
MATO VILÁGHIRU CSODA MOSÓPOR
Egyedüli Sales **MATO MFG. CO.** 401 EAST 80 STREET,
Office: **NEW YORK, N. Y.**
Ügynököknek kedvezményes ár. — Kérjen felvilágosítást.

Az üstökös anyaga.

MÁR RÉGEN elmúlt az az
idő, mikor az üstökösöket
természetfölötti tünemé-
nyeknek tartották az emberek.
A nemrég csillagos egünkre visz-
szatért Halley-üstökös volt az el-
ső, melyről egész határozottság-
gal bebizonyosodott, hogy épp
olyan közönséges égitest, mint
akármelyik bolygó. Az üstökösök
mozgásában nincsen semmi titok-
zatos, megkerülük a Napot az ál-
talános nehézkedés törvénye sze-
rint olyan pályában, melyet pon-
tosan meg lehet határozni, ki le-
het számítani. De ha a mozgásuk
természetéről már jó régóta tud-
juk is, hogy az milyen egyszerű
törvények által van megszabva,
az üstökösök fizikájáról sokáig
nem tudtak bizonyosat. Azok a
jelenségek, melyek az üstökösök-
ben végezhemnek, mialatt az
üstökös a Nap közelében meg-
fordul, rendkívül bonyolultak s
nehezen magyarázhatók meg. Egé-
szen bizonyosat, minden kétséget
kizáróan csak annyit tudunk
eddig megállapítani, hogy az
üstökösök fényes magja milyen
szerkezetű.

Az üstökösök magja nem szil-
lárd egész és nem folyékony
vagy gáz állapotú, hanem apró
meteoradarabkák sokasága. Hogy
ez így van, többféle bizonyítékot
sorolhatunk fel. Elsősorban azo-
kat az üstökösök elmlithetjük
fel, a melyekből nem maradt más
hátra, mint egy-egy megállapo-
dott pályában keringő meteorraj.
Az üstökösök nem lehetnek szil-
lárd anyagból valók, mert átlát-
szóak, rajtuk keresztül szépen lát-
ni a csillagokat, a mit nem lehet-
ne, ha szilárd vagy folyós anyag-
ból lenne az üstökös magja, mert
akkor a csillagok fénye észreve-
hetően gyöngülne, a mint kereszt-
tűlhálad az üstökösön.

TUDJA A MÓDJAT.

Ebédnél ül a család. Javában
eszik már a húst, de Pistikéről
mindenki megfeledkezik.

Pistike egy ideig türelmesen
vár aztán oldalba böki az édes-
anyját:

- Édesanyám!
- No!
- Kérek egy kis sót!
- Sót! Minek?
- Hát megszöni azt a húst, a
kit kapni fogok.

1920?

Most jelent meg az 1920. évre
szóló nagy képes árgyűzékem min-
denféle valódi hazai ékszerrel, taj-
tékárral, hangszerről és sok más
valódi hazai különlegességről. Ne
gondolkozzon azon, hogy mivel lep-
je meg kedveseit, hanem kérje ezt
a nagy képes árgyűzékem, mit bár-
hova ingyen küldök.

Amerika legnagyobb magyar
áruház.
EMIL NYITRAY
224 EAST 19th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Szó nélkül
Jack mellett
figyelt a f
zenére. Mau
csak főlegye
kos szemét

— De Fre
osztintén kei
később hru
rehányás éri
olyan szándé
gát, a mely a
aránt busitja
közé magama
beszélék. A b
re gyakoróth
nyit siratták
mégis van y
döntő befoly
sorsára. De
aki a vonzal
alább is tudó

Elakadt,
tan, egy a
ga, mint a
által. De él
csakhamar f
— Ön nag
got követeti
rű szenvedés
erte. Ön te
tartozását. M
hát az eltöke
a mikor látja
milyen bánat
tartoznék va
azoknak, a
tek magáért
nő, megindul
esetlenségén
megtérése ál
vá magához
titkos sebein
gyógyítására
né abban. b

NEM SZÉ

— Jédes a
tehén a bo
— Azért
— Akkor
éngem!

MIT NYA

Fát vágni
val a széke
Csakhogy
ban, hát nem
munkát.
Egy ideig
harisnyás, de
dolgot, elkü
— Hó! M
— Néoo
— Mit est
— Nyalon
— Ma' u
csak ne jöjj

EGYFORM

Annuska g
az ujszülő
vizbe fojtott
Néhány na
a mamána k
Annuska ne
kérdesi:
— Melyk
tani?

Azt mond
bácsinak:
— Jaj d
bácsi min
— Mierr
— Mert
ja, mikor
kom el.

Az Ötveny fenekén

Regény írta: Ohnet György

Szó nélkül bámult a tengerre. Jack mellette állva szórakozottan figyelt a távolból hangzó halk zenére. Maud kisasszony egyszer csak fölegyenesedett és átható, okos szemét Jack arcára szögezte:

— De Freneuse ur, ma este őszintén kell beszélünk, nehogy később hiu bánkódás, vagy szemrehányás érjen bennünket. Ön olyan szándéokra tökélt el magát, a mely anyját és nővérét egyaránt busítja. A bartjairól, a kik közé magamat is sorolom, nem is beszéllek. A befolyás, a melyet önkéntes gyakorolhatnának, a kik anynyit siratták az ön sorsát. Pedig mégis van vonzalom, a melynek döntő befolyása lehet egy ember sorsára! De ehhez kell, hogy az, aki a vonzalomnak tárgya, legalább is tudomással birjon róla.

Elakadt, egy kissé elfogódottan, úgy a közlendője fontossága, mint a befejezés nehézsége által. De elszánt lélek volt és csakhamar folytatta:

— Ön nagyon sok boldogságot követett el, de nagyon keserű szenvedésekkel bünhődött meg érte. Ön tehát kiegyenlítette a tartozását. Miért marad meg tehát az eltökélt szándéka mellett, a mikor látja, hogy a családjának milyen bánatot okoz vele. Maga tartoznék valamely kárpótlással azoknak, a kik annyit szenvedtek magáért. És végre, ha egy nő, megindulva a maga szerencsétlenségén, meghatva a maga megtérése által, őszintén vonzódva magához, kínálkoznék szíve titkos sebeinek az ápolására, a gyógyítására és boldogságát lenne abban, hogy magát olyan em-

NEM SZERET ENGEM

— Jédes anyám, mért nyalja a tehén a borjút?
— Azért, mert szerettye!
— Akkor keed nem szeretyi engem!

MIT NYAL A SZÉKELY.

Fát vágni ment az erdőbe fiával a székely.
Csakhogy a fiu bizott az apjában, hát nemsokára rá is bizta a munkát.
Egy ideig csak végezte az öreg harisnyás, de aztán megsokalva a dolgot, elkurjantotta magát:
— Hó! Mózi te, hó!
— Nóóóóó!
— Mit csinálsz?
— Nyalom a mezt!
— Ma' megnyallak én téged, csak ne jöjj ide fát vágni!

EGYFORMA MÉRTÉKKEL.

Annuska látta a minap, mikor az ujszülött öt cica közül hármát vízbe fojtottak.
Néhány nappal később a golya a mamána kükreket hoz és mikor Annuska nézi a testvéreket, azt kérdezi:
— Melyiket fogjátok vízbe fojtani?

ÓVATOSSÁG.

Azt mondja a kis Mili a doktor bácsinak:
— Jaj de szeretném, ha doktor bácsi mindig mellettem lenne.
— Miért?
— Mert az ember nem tudhatja, mikor éri baleset, mikor bukom el.

A jövő esztendőben új, rendkívül érdekfeszítő regény közlését kezdjük meg a

VASÁRNAPBAN

A Vasárnap minden olvasója gyönyörűséggel fogja olvasni ezt a regényt.

berré tegye, a milyennek lennie kell, visszautasítaná ön a kínált gyöngédséget?

Büszkén emelte föl okos, akaratos homlokát:

— Én vagyok az a nő, aki szereti önt és kezét nyújtja önnek. Ha elfogadja, hűséges és elszánt élettársat nyer bennem. Támogatni fogom önt a jóban, a mit az emberiségnek tenni akar a rossz fejében a mit tőle szenvedett. Csak arra az egyre kérem önt, hogy feleljen nekem őszintén, mert nehezemre esik nem tudnom, hogy boldog lehetek-e, vagy le kell mondanom. Mondjon igent és én atyám elé lépek önnel és hódolattal ölelem szívére édes anyját. Mondjon nem-et és én holnap elutazom, hogy ne lásson sirni.

Kezét nyújtotta. Jack sápadt-

nak látta őt a csillagos éjszakában, fölindulástól ragyogó szemmel. Fájdalomteljes hódolattal hajolt meg:

— Ha bánatot okoznék is őszinteséggel Maud kisasszony, szót fogadok és nyíltan beszéllek önnek. Lelkem legmélyéig meg vagyok hatva az ön nagylelkű és irgalmas vonzalma által. Önt, igazi nemes szívű asszony létére, csábítja egy boldogtalan ember könyörületes megmentésének a földadata. De én szigorubbán ítélem meg magamat, mintsem ön ítélné. Én tudom, hogy minő szenny rejlik még a szívben, a melyet ön tisztultnak hisz. Én jobban meg tudom ítélni bukásom mélységét és nem hiszem, hogy egy olyan angyal, mint kegyed, egy könnyen kiemelhessen belőle. Én nem érzem magamat

méltónak önhöz Harvey kisasszony és ezt a legmélyebb alázattal vallo be önnek, a hála könyveit írva az ön jóságáért.

Megfogta a leány kezét és ajkaihoz emelve, forró könnyét ontotta rá. Aztán remegő hangon folytatta:

— És végül be kell önnek valanom azt, a mit már barátainak is bevallottam! én nem rendelhetem többé szabadon magammal. Én fogadást tettem; életem legkomolyabb pillanatában, a mikor szabaddulásum, vagy pusztulásom forgott kockán. Esküvel fogadtam, hogy Istennek szenteltem életemet, ha megengedi, hogy viszontlássam anyámat, hazámat és bebizonyíthassam ártatlanságomat.

— Meghallgatott. Nem vagyok többé a magamé: tartozom magammal annak, aki, miután igazságosan megbüntetett, kegyelmeesen meg is könyörült rajtam. Bocsásson meg, Maud. Ha egy asszony képes lett volna arra a földatra, amelyről maga álmódott, csakis maga lehetett volna. Isten az egyedüli, a kit maga elé helyezék.

Maud, még egyszer erősen rá nézett Jackra, megértette, hogy mindennek vége és mélyen sóhajtván a tengerbe hullatta az ajkával megtépett rózsát, mintha az ürbe ejténé legkedvesebb álmait és csak annyit mondott:

— Isten önnel!

Es mint az imbolygó árny tűnt el az éj homályában. Másnap Harveyék jaktja főszerde horgonyát és elindult utjára Amerika felé.

MEGADTA NEKI.

— Apám, mondja kee, igaz, hogy az emberek a majomtól erednek?
— Talán te!... De én bizony nem!

JÓL MONDJA.

— Nevelő ur! Most csak egy gorilla van az állatkertben, pedig mikor ön legutoljára kint járt, kettő volt. Ugy-e?

A VIZ.

Meséli a kis Géza:
— Azt tanultam az iskolában, hogy a víznek ninesen se íze, se szaga, de ez nem igaz.
— Nem igaz? Miért ne lenne igaz?
— Mert a nagybácsnak alig egy decivel öntöttünk a borába, azt azonnal észrevette.

MIBŐL KÉSZÜL A BOR?

Ezt a kérdést intézi a tanító egyik tanulója felé, ki azonnal ráfeleli:
— Gyantából!
— Ejnye adta számára, hát ki-től hallottál ilyen bolondot?
— Az apántól! Mert mikor elküldte magát: "Gyantázzunk!" mindannyiszor iszik.

TISZTASÁG.

— Mosdottál ma Kálmán bácsi?
— Hogyne! Miért kérdezed?
— Mert azt mondotta a mama, hogyha nem vagy piszkos, akkor a névnapomra fogsz hozni valamit.

Karácsonyra, Ujévre -

otthon lehet még a pénze, ha siet. Küldje pénzét azonnal, hogy le ne kössen.

Ha családja nincs itt, ha a szent ünnepeket már nem töltheti velük, legyen legalább az a megnyugtató tudat az öröme, hogy az otthoniak szenvedését annyival a mennyivel enyhítette...

Sokszor hirdetem azt, hogy takarékoskodjék, de azt is mondom, hogy ne fukarkodjék akkor, amikor arról van szó, hogy családjának olyan boldog karácsonyt szerezzen, amilyent csak emberileg tud.

KISS EMIL, BANKÁR

133 Second Ave. NEW YORK.

aga.

az az
kössök
tünemé-
mberek.
re kisz-
t az el-
ozottság-
gy épp
mint
stökösök
ni titok-
t az ál-
nye sze-
vet pon-
i, ki le-
hozásuk
óta tud-
egyszerű
egszabva,
sokáig
Azok a
stökösök-
latt az
n meg-
lultak s
meg. Egé-
kétséget
tudunk
hogy az
a milyen

nem szí-
olyékony
emi apró
a. Hogy
onyitékot
ban azo-
lihetjük
radt más
megállapo-
neteorraj-
tnek szí-
ert átlát-
zépén lát-
em lehet-
ós anyag-
gja, mert
észrevent
nt keresz-

AT.

Javában
Pistikéről

ürelmesen
az édes-

a hust, a

?

1920. évre
zékem min-
szerről, taj-
és sok más
égről. Ne
mivel lep-
n kérje ezt
et, mit bár-

magyar

RAY
REET,
Y.

Aki megél a költészetből.

— Majd érte megyünk mindnyájan! — De nem kellett érte menni. A kocirobogásra feljött a kertből.

Alacsony, pihos, pirosképu, vörös bajuszu, ehizott emberke volt, tengerinyulserü, vörös szemhéjas, semmitmondó tekintetű szemekkel.

Üres, értelem nélküli arc volt a költő ur arca, de azért úgy általában véve a jó, kedélyes ember benyomását ébresztette föl.

— Isten hozott! Megengeded, hogy így szólítsalak; hiszen kollégának is lennénk, bár én nem tartozom a jelen írói körbe. A jelen a tietek!

— De a tiéd a övő! — szavalt az igaz, őszinte lelkesedés hangján az asszonyka, miközben karcu természetével odasimult a költő hordószzerű derekához.

Szörnyű komikusan hatott volna ez az asszonyi dicséret és nevetnem is kellett volna rajta, ha nem láttam volna mellette annyi igaz, őszinte, rajongó szeretetet csillogni az asszonyka szemében.

Ez nem hazudik, látszott rajta; ez feltétlenül hisz az urában; az ura képzelt vagy hazudott dicsőségében.

— Ugyan, hagyj el, édes nóm, — szólott rá, látszólag feddőleg Dudásy ur. — Inkább küldess egy kis szíverősítőt meg valami hárapnivalót.

S csakhamar a legkedélyesebben reggeliztünk a pompás, diófaboru nagy ebédőben, ahol régi divatu rokokó porcellán kandallóban pattogott a hasábfá.

Körülültük, mint a régi jó időkben s úgy beszélgettünk. El is feledtem magam jól érezni. Sőt, látva azt, hogy kedves háziasszonyunknak legkedvesebb témája az, ha az uráról beszélünk, hát megkockáztattam a legyeszedelmesebb kérdést és megkérdeztem Dudásy urtól:

— Nagy munkán dolgozol?

— A társadalmi világ körében belül akarom bemutatni az embert, — az egyén érvényesülését az akaratban, az akarat érvényesülését az egyénben, a pozitív s negatív világok harcát!

— Elég, elég. — kiáltottam közbe védőleg. De a többiek az én ijedezésemet a csodálkozás kifeje-

zésének minősítették és mintegy arra visszhanggal kiabáltak:

— Ugy-e csodás? Zseniális, felséges dolog! S mindnyájan elragadtatással hallgatták a költő hülyeségeit, az asszonyka pedig a legrajongóbb bámulat s a legboldogabb hódolat hangján ismételtette nekem:

— Ugy-e uram, csodálatos eszméket hirdet János.

— Igen, asszonyom, János csodálatos eszméket hirdet.

S János nekibátorodva, tovább hirdette a csodálatos eszméket.

— Igen, a pozitív s negatív világok harcát fogom bemutatni a poézis rózsaszínmezében, a fehér hangulatok néma, szűzies világlátásában.

Tessék most már ehhez a beszédhez elképzelni egy kis kövér, tömzsi alakot, aki beszéd közben gyüri a szájába a paprikás-szalonnát és tessék nevetés nélkül megállni!

És én megálltam! Elyomta a kitörni készülő kacagást az asszony áhitatos, szinte imádászerű tekintete, amelyet le nem vett volna pillanatra se János ur arcáról.

Nem tudtam nevetni. Csak irigyelni tudtam Dudásy urat. Nem a négyezer holdjáért, sem a pompás kastélyáért, amit állítólag irodalmi dicsőségével szerzett, hanem a feleségéért.

Ebédre nagy társaság verődött össze. Az egész környéknek ugynevezett intelligenciája ott volt.

A pompás ebéd alatt természetesen egy csomó köszöntő is elhangzott. Egy-kettő reám is, de a nagy rész a házigazdára. Ami természetes is. Hiszen már az irás is azt mondja: aki ételt, italt adott, annak neve legyen áldott...

Az ékes dikciók egymást érték és a kipirult arcu, dicsőségben uszó nagy férfiú csak néhány rapszodikus mondatban válaszolgatott.

— Nem érdemlem meg a hódolatot.

— Csekélységem önértetét az egekig emeltek!

— Én a jövővé vagyok, ti talán még nem is értetek meg engem.

De különben a nagy férfiú az ebéd alatt in-

kább evett és ivott, mint beszélt. Ez az egy dolog adta azután vissza az ő józan eszébe vetett elvesztett hitemet.

Van esze ennek az urnak! Több, mint nekünk! Az ebédnél a felesége között s közte ültem. Az asszony egyre az urát nézte. Mikor nem nézte, akkor róla beszélt velem.

— Ugy-e boldog vagyok, hogy az ő felesége lehetek? Ugy-e nekem is részem lesz az ő halhatatlanságában? Az életrajzában mindnyájan szerepelünk. Leírják a házunkat, a szobáinkat, mindent, mindent...

Ebéd után a házigazda bizalmasan a vállamra veregetett s kijelentette, hogy abban a kegyben részesít, hogy mint kollégájának (ámbar én nem pályázom veletek a jelen meddő dicsőségére) felolvass részeket a nagy műből.

Kegyetlen kitüntetés volt. A hátam is borsózott a sok hülyeség hallatára. Értelmetlen, zavaros versek tömege volt az egész; egy csomó meg nem emésztett filozófiai tannak rettenetes klapanciákba való összeszedése.

Hanem azért én is tapsoltam a felolvasás végén. A tapsvihar zugása közben pedig a feleség meghatottan átölelte a nagy férfiút.

Pokoli jelenet volt! S tudja Isten, még ezen se tudtam nevetni, mikor a feleség áhitatos arcába néztem.

Kacagás helyett még jobban tapsoltam. Tegyük nagyon boldoggá a kis asszonykát. Azzá is tettem. Csak úgy reszkett a boldogságtól, mikor kérdezte:

— Ugy-e, magának is tetszett?

— Hogyne! Nagyszerű!

S míg én irigykedve néztem az egyetlen magyarrá, akibe olyan ádáz élelmesség szorult, hogy megél az írói hírnevéből, anélkül, hogy egy egyszerű bővített mondatot le tudna írni értelmesen, — hát azalatt a nagy férfiú röviden és velősen kijelentette, hogy neki a költészet nem mestersége, mint másoknak, — hanem isteni ideál, melyet ő, a maga részéről, so'se merne lerántani a mindennapi élet aljas, anyagi küzdelmeibe...

A medvevadász.

(Folytatás a 6-ik oldalról)

kedni, amely úgy volt felállítva, hogy ő, még ha a medvék felborítanak is a kalitkát, soha se veszthette el egyensúlyát. Azután kivette a dugót az egyik korszóból, a fecskendő beeligazította és megtöltötte. Alig készült el ezzel, a két medve a kalitkában tartózkodó hőre támadt. Egy pillanat alatt szétszakították a zsákokat, amelyben a maia lapult, elnyeltek, mintha csak valami bordaszület lenne, amelyet étteremben kapni, s a kalitkára vetették magukat. Smart a fecskendő tartalmát teljes erejével rájuk eresztette, s az állatok prűskölve hőköltek vissza, de csak azért, hogy támadásukat új dühvel folytassák. Am a fecskendő minden közeledésükkel oly gyorsan működött, hogy nem sokára teljesen eláztak. Kétszer fordították fel a kalitkát, de a kellemetlen felborulások után a bátor vadász megint egyenesen ült és a dühtől tájékozódó támadókat új adagban részesítette. Közben ügyelt arra, hogy cigarettája ki ne aludjék.

Különböző vélemények hangzottak el az aranyások biztos nézőhelyeiről ama folyadék minőségéről illetőleg, amelyet a szabó a medvékre lövelt. Némelyek azt gyanították, hogy kénsav, mások pálinkának gondolták, amelylyel a bős állatokat elbódítja, hogy azokat könnyebben megölhesse. De mennyire nagyot néztek, midőn hirtelen észrevették, hogy Sámuel az égő cigarettával egy pattantyut gyújtott meg és azt a medvékre hajította. A következő pillanatban az állatokat sűrű füstfelhő fogta körül, amelyből hatalmas láng csapott fel. Most mindnyájuk előtt világos volt, hogy az alkalmazott folyadék közönséges petróleum s a völgyet s erdőt betöltő, szünni nem akaró hurrahkiáltás üdvözölte az első kőolaj gyújtogató (petroleur) nagy tettét, amelyet a derek párisiak később hőstetteik mintájául vettek.

Üvöltve és bőmbölvé henteregtek az égő medvék a földön... a nagyszerű vadász elvégezte a munkát, amelyet megígért. A nyers természeti erő nem állhatott sokáig ellent az elem erejének... egy szabó hidegvérű bátorsága olyan szörnyű módon használta fel azt, hogy a szerencsétlen áldozatok elszabadulásáról szó sem lehetett többé. Szánalomra méltóan összegegetve és félig megsülve mástak ezek tova, s a szellős magasságból alászálló aranyások minden nehézség nélkül vethettek véget iszonyu szenvedéseiknek.

Ekkor pedig újra felhangzott a vidéket betöltő hurrah, s az elősiető bányások minden oldalon éljeneztek a hetyke szabólegényt. Diadalmasan emeltek vállakra a nagy medve-vadászt és bevitték a telepre. Hős még nem aratott olyan babérokat, mint ő, s még az óriás munkások is, akik a félelmetes ragadozó állatok elől hátráltak és a szabót kiesüfolták, tisztelettel tekintettek fel reá, aki kétségtelenül bebizonyította, nekik ama közmondás helyességét: "Többet észszel, mint erővel!"

Amint Smart Sámuel beváltotta abbeli ígértét, hogy a bányavidéket megszabadítja a szürke medvéktől, az aranyások is állották szavukat. Megfizették neki a kétszáz dollár díjat és mindegyik átadta a jutalmul kilátásba helyezett egy-egy lat aranyot, amely ötvenkét személytől nyolcszáz dollár külön jövedelmet jelentett.

Hazatérésről azonban egyelőre csak álmodnia lehetett. Mindenkitől anynyi rendelést kapott u ruhára, amelyekért meglehetősen magas árakat számított, hogy több, mint egy hónapon át megfizetett erővel kellett második foglalkozásának vállalt kötelesegeit teljesítenie. Midőn pedig haza került, medve-vadászati hírneve még volt alapítva, s így a tüt és ollót többször kénytelen volt pihentetni. Egy év leforgása alatt harminc szürke medvét ölt meg, s mint-hogy fáradságosan szerzett tőkét yankee módon tudta gyümölcsöztetni, csakhamar vagyonos ember lett, aki sokáig "Amerika legnagyobb medve-vadásza" jelzővel ékeskedett.

Egy csésze tea.

(Folytatás a 7-ik oldalról)

De amint én egy csésze teát kértem, egyszerre esőnd lett a teremben.

— Egy csésze teát? — kérdezte bizonytalan hangon a fűszolgáló lány.

— Igen, egy csésze teát, — feleltem én.

— Csak teát? Ne hozzak egy kis vajás kenyeret? Egy pohár szilvioriumot, vagy sört? Vagy talán puncsot?

— Köszönöm, nem kérek semmit, — feleltem barátságosan. — Csak egy csésze teát iszom.

— Jól van, — felelte ominózus hangon a kisasszony.

Az emberek minden oldalról reám bámultak. Egy egész percig senkisek ivott "még egyet". Azután megkezdődtek a megjegyzések:

— Valami bolond angol, — mondta az egyik.

— Nagyszerű, — mondta a másik, — hogy mennyi henegecs van ezen a világon.

— Rézges s most adja a józant, — mondta a harmadik.

— Hogy akarhat valaki józannak látszani, amikor földrészeg, — jegyezte meg a negyedik.

Jött a lány s hozta a teámat. Azonnal fizettem s egy koronát adtam borra valóul, nehogy azt higgye, hogy azért iszom csak egy csésze teát, mert nem futja többre. Csakhogy a teámat mégsem ihattam meg.

Csendesen és békeségesen ültem és kavargattam teámat s egész magamviselettemmel bizonyítani akartam, hogy nincs semmi rossz szándékom, — amikor egyszerre egy régi újsalai iskoltársam állt elémbé, akit tizenöt év óta nem láttam s merev, részeg szemmel nézett hol reám, hol teácsészémre.

— Hát igazán te vagy? — kérdezte fölháborodva. — S ezt a kutyavalekót meg akarod inni?

— Szeretném, — feleltem szemérmesen.

— Szeretnéd! Hát ide jutottál! Mégis csak szomorú.

Az hittem tréfálkozik s kedélyes hangon válaszoltam neki.

— Ugy látszik szellemeskedsz, — felelte vissza sötéten.

Csak most láttam, hogy milyen részeg. Minden tartózkodás nélkül elkezdte magyarázni, hogy ismeretségünk első perce óta utált, azonnal látta, hogy közönséges iparlovag vagyok, vagy őszintén megmondva, egy hitvány kutya. Mindig kereste az alkalmat, hogy ezt megmondhassa: végre itt van, hát tessék.

Régi barátom mind jobban és jobban dübbe jött. A végén már úgy kiabált, hogy az egész terem visszhangzott. Mindenki gyönyörűséggel hallgatta s a sőtéslegény kezét dörzsölve jelent meg az ajtóban.

— Miről van szó? — kérdezte gyűlölködő hangon s körülnézett a társaságon.

Mindenki reám mutatott s kórusban mondták:

— Ott, az az ur szemtelenkedik!

...A következő pillanatban gúny voltam az után s mentem, hazafelé, hogy megírjam regényem utolsó fejezetét.

KIS
RÉPA

MIÉRT CSÜ
CSÜ

RÉGI ma
tam va
vem sz
sajem annak
lakó nagyszak
netét, kitől r
szorgalmas tör
gyek szerény
sa egy óriás

Soha ki n
palotájából, o
lógó garmadá
kincses kamat
nőtt a halom
eskányá repe
rény kézzel
vitők az óri
lássák.

Látták is
Mint a május
len sugara sem
szágra, ragyo
szakú óriás
utóbb, dühös
val, rengették
pét ijedtem
találgatták:

— Vajjon
királyt...
Dehogy talál

A nagyszak
ta már a föld
bizony talán
mult már a
arany koroná
gót, kezébe v
pálcaját, s
hegy eszesar
dón.

Pusztá volt
Köszönöm
feje felett
égen, s ő ajra
tét palotájáb

Most pedig
valami kiváns
ségesen, meg
hányadán áll
pa merő g
mert fura eg
én mesém, at
tok.

Nosza kap
lódik. Nagy
osztogat ki a
berül viselő
dolga után lá
ságon éri.
Hej de me
esküdöztek
zükből az as
ki nem esik.

Avval azt
kiült a hegy
elállt az
képzelté vol
is azt a nagy
elé tárult.
Hiszen ez u
gában — ott
vagy három
most virág
lák között
tolt alá, k
sége, vad
csupasz hegy
még a gy
erőtlenül ka
iszalagos er
gara nem t
felrebbent
vijjogása

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

RÉPACSŐSZ AZ ÓRIÁS.

IRTA
GAAL MÓZES

MIÉRT CSUFOLTAK "RÉPA CSŐSZ"-NEK.

RÉGI mesékben olvastam valaha, most meg kedvem szotytant, hogy elmeséljem annak a hegy gyomrában lakó nagyszakálu óriásnak a történetét, kitől rettegtek az icipici szorgalmas törpék, az érekebelű hegyek szerény munkásai, mert furcsa egy óriás volt.

Soha ki nem mozdult sziklapalotájából, csak ha az arany csillogó garmadáját akarta megnézni kincses kamarájában. Mind nőtt-nőtt a halom; s az alázatos törpék esküvényt tettek az éreket, se rény kézzel összegyűjtögettek, s vitették az óriáshoz, hogy mosolyt lássák.

Látták is, mert jókedve volt. Mint a májusi nap, melynek egyetlen sugara sem hatol a földalatti országba, ragyogott az arca a nagyszakálu óriásnak, de nem sokkal utóbb, dühösen toppantott a lábával, rengették a sziklafalak, s a törpék ijedten bujtak össze. Buzgón találgatták:

— Vajjon mi lehet a haragos királyt?... Vajjon mire haragszik? Dehogyan találhatták ki!

A nagyszakálu óriás rég nem látta már a föld felületét. Száz, de bizony talán ezer esztendeje is elmúlt már annak, hogy feltette arany koronáját, a csillogó-villogó, kezébe vette ágas-bogas királyi pálcáját, s kiült a legmagasabb hegy csúcsára, s végig nézett a földön.

Pusztá volt az, nagyon pusztá. Kósza madarak rebentek fel, feje felett vándorfelhők usztak az égen, s ő újra visszakívánczolt a sötét palotájába, kised népehez...

Most pedig megszállta hirtelen valami kíváncsú; unta magát rémségesen, meg akarta nézni, hogy hányadán áll a világ ott fenn. Csupa merő gyermekszeszély volt, mert fura egy királyról szól ez az én mesém, amint majd meghalljátok.

Nosza kapja magát, utra készülődik. Nagy-kegyetlen parancsot osztogat ki a törpéknek, hogy emberül viseljék magukat, míg ő a dolga után lát. Jaj nekik, ha lustaságon éri.

Hej de meg is ijedtek a törpék; esküdöztek égre-földre, hogy kezükből az ásó, kapa, csákány soha ki nem esik.

Avval aztán elbucszott tőlük, s kiült a hegy tetejére. Szeme-szája elállt azon, amit látott. Dehogyan képzelte volna még csak álmában is azt a nagy változást, ami a szeme elé tárult. Csak nézte... nézte... Hiszen ez új világ — gondolta magában — ott a minap (lehetett vagy háromszáz esztendővel előbb) most virág feslik helyé, alább sziklák között hegyi patak zúgott-zakattolt alá, köveket görgetett a mélységbe, vad bozót hajlott a szélére, csupasz hegy meredett fel az égre, még a gyalogfenyő, nyír-ceserje is erőltlenül kapaszkodott beléje, s iszalagos erdő lombjain a nap sugara nem tudott áttörni, s ijedten felrebbenő éhes sasok, keselyűk vijjogása hallatszott fel, amint

hárman estek neki a kecszegődölénynek, mely a szikláról lezuhant s lábát kitérve, zsákmányul esett... Hol van az erdő?... Új világ ez nekem... Ahol a völgyben fehér házak sorjában állanak, hullámszik a vetés, hányja sárga haját a kukorica, sűrűnek-forognak két lábú teremtet állatok a mezőn, békeségesen húzza igáját a fehér szőrű, hatalmas nyaku ökör, s a hegyoldalban vidáman legel a nyáj... Be szépen szól a pásztor furulyája... Ugyan ki taníthatta meg arra a szép nótára...

Bizony új ura lett a földnek. Ugy hívták, hogy ember. Ezer meg ezer szorgalmas kéz törte az ugart, fejszével csapkodta a természetes fák törzsét, sorjában ledöntötte. Épített házat, magához édesgette az állatokat, élt boldogan és megelégedetten.

A nagyszakálu óriás szörnyen megörvendett. Tetszett neki a megváltozott világ, s valami ösztökölte, hogy szálljon le a szikla csúcsáról, vegyüljön az emberek közé ismerkedjék meg velük. Hátba megtetszik neki, s gyarkorban fellátogat hozzájuk.

Hopp, egyet gondolt, s már kétszen volt a térvvel. Abban a pillanatban izmos szolgálóvá változott, akit gyönyörűség vala nézni.

És elindult a faluba. A legelső gazdánál bekopogtatott; mindjárt beszegődött bérésnek. Égett is keze alatt a munka, napestig becsülettel dolgozott, hanem bezzeg nem volt benne köszönet, mert a gazda mind elette, elitta a vagyonát, az ő bérével is adósa maradt. Nosza beáll egy másik gazdához, őrizi a nyáját. Soha egy bányakának sincs hiba, szikláról le nem esik, vad állat el nem viszi. Ez a gazda éktelenül fősvény volt, jaj, dehogyan adta volna meg a bérért. Egy éjjel ellopta az egyik kóst, s aztán reá fogta a bojtárra. Összeszóvalkozott esunyán, e miatt ott hagyta, s mert igazságot ke-

reselt az emberek között, a falu bírájához szegődött be. Hiszen éppen jó helyre jött; soha ennél istentelenebb embert nem hordozott hátán a föld. Csalta, lopta, gazul büntette az embereket; annak volt igaza, aki szép ezüst huszast csusztatott a bíró markáiba. Láttá, hogy ne látta volna mindent a szolgáló. Nem állhatta tovább, egy szép napon kérte a bérért a gazdától, mert hogy meguntá már volt a szolgálatot.

Tyhü! lett ebből patália! Nyomban a tömlőbe dobatta a bíró e miatt a nagy istentelenség miatt.

Másnap már nem volt ott. A kuleslyukon szökött ki.

Szörnyen sajnálta, hogy az emberekben így meg kellett csalódnia. Már-már azon gondolkodott, hogy jó volna őket mindegy szálig kiirtani erről a szép földről, hiszen úgy sem érdemlik meg, hogy éljenek, de aztán mégis csak másra tértül a gondolatja.

— Még egy próbát teszek, hát ha jó emberre is akadok a sok rossz között.

Elindult új ember-keresésre. Ment... mendegélt, hegyen-völgyön át, sűrű erdőn és zöld pázsiton, elérkezett egy lombos eszérjével fedett tisztásra, mely mellett kristálytisza hegyi patak vigan csacsogva cregélt tova.

Nevetést, pajkos enyelgést hall a bokrok mögül; mintha ezüst csengők csilingeltek volna. Mőd nélkül kíváncsi lesz, széthajtja a bokor ágait, s egy esodaszép leányt pillant meg, de nem is egyet, hanem hetet. Egyik szebb volt, mint a másik. Játsoztak, táncoltak a patak partján, virágból koszorut kötöttek a legszebbiknek.

Hanem annak aztán rózsák fakadtak az arcán, selyemháló volt a haja, madár-dal a szava, kék nefelejtis a szeme-párja. Az Isten is csupa gyönyörűsége teremtetette.

Hogy tovább nézhesse, s valahogy el ne találja riasztani, hir-

telen átváltozott hollóvá, s arra a fára szállott, mely alatt a leányok ültek. Amint alápislogott, esodálatos, nem tetszett neki most oly nagyon a hét tündérszép leány. Hja, a holló-szem nem úgy néz a leányokra, mint az ember szem... Ő is minduntalan a mezzei egerekre figyelt, melyek ide-oda szaladgáltak, s csaknem azon volt, hogy lecsapjon egyikre vagy másikra.

Le is repült nemsokára a fáról, s a bokor mögött ismét emberre változott vissza, de olyan szép emberre, hogy festeni sem lehetne szebbet.

Bár ne tette volna, mert imhol édes kíváncsú szállotta meg rögtön, emberi kíváncsú, mely nagyobb és erősebb minden bölcseségnél. Szeretett volna oda rohanni a szép leányok közé, hogy a legszebbiket elragadjja, s vigye magával a föld alatt levő palotájába... Nézte volna napestig, olyan szép volt.

Ettől a naptól kezdve ott bolygott a büszke kastély körül, hol az a földi tündér lakott, a szépséges hercegisasszony. Hires, nagyhatalmu király volt az apja, erős sziklavárbán lakozott, s tömérdek fegyveres szolgálója volt, a hercegisasszonynak pedig sok nemes ur szolgáloleánya. Azokkal járt az erdőbe epret szedni, hús patak vizében tikkasztó nyári napon megfürdeni.

— Csak jönne... bár jönne már! — sópánkodék a nagyszakálu óriás.

Mert tudnivaló, hogy ez alatt kieszelte a eselt: mi módon kerítse hatalmába a szép hercegisasszonyt.

Azon a helyen, hol először meglátta, esodaszép márványmedencét varázsol, köröskörül himes virág-szőnyeg, s árnyas fákat. Aki ide téved, az meg nem állhatja, hogy meg ne fűrdjék.

Napok teltek, napok múltak. Egyszer csak látja messziről a hét szép szűzet közeledni. Eltűnik nyomban a márvány medencében, s abból ezüst vizugár lövel fel, s a kristályeseppek, mint kaláris gyöngyöső úgy hullanak vissza.

Ki volt vetve a háló... Bezzeg esalagatták az alápergő eseppek a szép hercegleányt:

"Jöszte édes, jöszte!
Hüs eseppek harmatozzék,
Gyöngy-szem permetezzék,
Jöszte édes, jöszte!"

Csilingeltek, susogtak, ineselegtek, a felszökő vizugár gyémánt szemecskéi: hívták-hivogatták, esalták-esalagatták — bizony oda esalták.

— Márvány kádban, kristály vizben fűrdöm — mondá a szép hercegleány. — Ti addig vigyázzatok, hogy halandó ember szeme meg ne lánson, még a madarakat is rebbentsétek el az ágakról.

Nosza, hamarosan levették a szép hercegleány, s belelép a márványkádba, hát egyszer csak nagyot sikolt, a nemes szolgáló-leányok odaszaladnak, hogy megnézzék: mi történt vele.

(Folytatjuk.)

Vasárnap és mindennap gondoljon arra,
hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARÍTOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE
HOZZÁNK MINT BANKBETÉTE.

Mi nemesak megőrizük, de kamatot is fizetünk.
Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

Alapítke, tartalék és betétek összege

\$2,124,426.00

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük.
Pénzküldés Magyarország minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

FŐÜZLET:
A Bankpalotában
10 EAST 22nd STREET,
NEW YORK, N. Y.

FIÓKÜZLET:
1597 Second Avenue,
Corner 83rd Street

Mi a legszebb, legnemesebb karácsonyi és ujévi ajándék?

Hasznos tárgyat vásároljon ajándék gyanánt ezidén, olyat, amiyennel örömet is szerez, meg jó szolgálatot is tesz annak, akinek adja.

A világhírű Partos Patikának a legnagyobb választéka van a legkitünőbb egészségvédő gyógyszer-különlegességekben. — Olvassa csak el az alanti RENDELÉSI IVEN felsorolt szereket, főleg pedig a fel-tünőbb (piros) betűkkel írottakat, — s meglátja, hogy hányféle-re akad, amelyek külön-külön és együtt

A legszebb, legnemesebb karácsonyi és ujévi ajándékok

gyanánt szolgálhatnak. — Ajándékot is észszerűen kell venni, olyat, aminek értelme van. Már pedig nincsen megfelelőbb ajándék, mint olyan tárgy vagy szer, amely a jó egészséget védelmezi, elősegíti. — Vezet belőlük a férj a feleségnek, a feleség a férjnek és a gyerekeknek, — a gyerek a szülőnek; ámde vehet belőlük barát-nak, rokonnak, ismerősnek is, egyszóval bárkinek, akinek kedveskedni akar a Karácsonyi és Ujévi ünnepek alkalmából.

ÉRTESETÉS

Minden rendelő, aki ezt a Szelvényt a pénzzel együtt beküldi, — annak idején ingyen kapja a Partos Patika remekszép falinaptárát 1920-ra.

Levelek vagy rendelések a pénzzel együtt a következő pontos címre küldendők:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVE.

NEW YORK, N. Y.

VÁGJA KI!

Rendelési iv.

VÁGJA KI!

PARTOS PATIKA NEW YORK! Kérem alanti címre a következőket azonnal megküldeni:

	dollár	cent
PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOGLORY, idegerősítő kivonatot, üvegje \$1.25, 5 üveggel \$5.00		
HERKULES, a legújabb és legfinomabb VALÓDI PARTOS-féle GYOMORERŐSÍTŐT, ára bérmentve egy-üveggel 2 dollár, hat üveggel 10 dollár, 12 üveggel 18 dollár		
LIBO, főtájás ellen ostryákat, ára \$1.00, 8 dobozzal \$5.00		
KÖSZVÉNY és fájdalmak elleni Partos-féle rheuma szerek, ára \$2.00		
PARTONE vasotytát, vérszegénység ellen, ára \$1.00, hat dobozzal \$5.00		
PARTOWILL gyomor porokat, ára 50c, \$1.00		
PARTOBACET gyöngye férfiak részére, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOCIL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára 50c, \$1.00		
PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PEMETE cukorkát köhögés és torokbaj ellen, ára 25 cent, 5 adaggal \$1.00		
PARTOS-féle rheuma porokat és Partopain, ára \$1.00 és \$2.00		
PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT \$2.00 vagy \$4.00		
PARTOSWEATET izzadás ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
DODÓT, folyás ellen, ára \$2.75, dupla adaggal \$5.00		
TRIPLETS KEVERÉKET, 3-as számot, nők és férfiak részére egyaránt, ára \$2.00		
TRIPLETS KEVERÉKET, 4-es számot, nőknek anyaméh bántalmak ellen, ára \$2.00		
PARTOPILE aranyér ellen kenőcsöt, ára \$1.00, 6 darab \$5.00		
PARTOHERBET vesefü és gyökérteát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOPAIN No. 1. fájdalomcsillapítót, ára 50c, \$1.00		
PARTOPAIN No. 2. fájdalomcsillapítót, ára 50c, \$1.00		
NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTONIC VASBORT, üvegje \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle SÓSBORSZESZ, nagy üveg \$1.35, kis üveg 75c		
PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára üvegenként \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOLEN, haj, bajusz és szakál növesztőt, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 50 cent		
PARTOCRÉMET nappali használatra, ára 65 cent, \$1.00		
PARTOCRÉMET éjjeli használatra, ára 50c, \$1.00		
PARTO-SZAPPANT, növény-balsam arcszépítő szappant, 35c, 3 drb. \$1.00		
PARTOPASTAT, a legkellősebb fogtisztítót, ára 25 cent		
ELZA VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle valódi DIOFA OLAJAT, ára 25 cent, 50 cent		
PARTFÜMÖT, rezedát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára 50c, \$1.00, \$2.00		
BAJUSZPEDRÓT, ára 25 cent		
BAJUSZKÖTÖT, ára 35c, 50c, 75 cent		
ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérét, rózsaszínt vagy krémet, ára 50c és \$1.00		
PARTOS-féle speciális VILLANY GÉPET \$4-tól — 6 — 8 — 10 — 15 és \$25.00-ig		

Figyeljen azon szerekre, melyeknél nagyobb rendelés esetében megkaphat egy dollárt, vagy még többet is!

A fenti rendelés árát dollár centet itt küldöm.

Nevem Házzám, utca vagy Box

Város Állam